

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสื่อโครงของสาธารณะรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาวภายใต้อนุสัญญา CITES

โดย

นางสาวมะจิต เพชรพูลี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเสือโคร่งของสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาวภายใต้อนุสัญญา CITES

โดย

นางสาวมะจิต เพชรพูลี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

LEGAL MEASURES FOR THE PROTECTION OF TIGER (TRIGRIS) IN LAO PDR UNDER
CITES

BY

MISS. MACHITH PHETPHOUSY

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS
NATURAL RESOURCES AND ENVIROMNENTAL LAW
FACULTY OF LAW
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2015
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะนิติศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวมะจิต เพชรพูลี

เรื่อง

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสื่อโครง
ของสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวภายใต้ อนุสัญญา CITES
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตร์มหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2559

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร. ปญศรี มีวงศ์อุโฆษ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศาสตราจารย์ ดร. จมพต สายสุนทร)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร. อำนาจ วงศ์บัณฑิต)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประทีป ตังวัก)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเสือโคร่ง ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภายใต้อนุสัญญา CITES
ชื่อผู้เขียน	นางสาวมะจิต เพชรพูลี
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร. จุมพต สายสุนทร
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

เสือโคร่งเป็นสัตว์ที่ระบุไว้ในบัญชีที่ 1 ที่รัฐบาลลาวให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากว่าเป็นสัตว์ป่าที่เสี่ยงต่อการใกล้จะสูญพันธุ์แล้วในป่าสงวนแห่งชาติในลาว จากการศึกษาพบว่าสาเหตุหลัก ๆ ที่ทำให้เสือโคร่งลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่องนั้นเกิดจากการตัดไม้ทำลายป่าของประชาชนเพื่อทำการเกษตร ทำให้เสือโคร่งขาดแหล่งที่อยู่อาศัย และการนิยมนับประทานเนื้อสัตว์ป่าของประชาชนที่เป็นเหยื่อเสือโคร่ง ทำให้เสือโคร่งไม่มีอาหารที่เพียงพอในการดำรงอยู่ และการขยายพันธุ์ อีกประการหนึ่งการล่าเสือโคร่งโดยตรงของประชาชนทำให้เสือโคร่งยังมีจำนวนประชากรลดลง เนื่องจากว่าเสือโคร่ง รวมถึงซาก หรือชิ้นส่วนของเสือโคร่งมีราคาที่สูงมากในตลาดมืดทั้งตลาดภายใน และต่างประเทศ นอกจากกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาวยังมีช่องว่างอยู่ จากสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้เป็นเหตุผลที่ทำให้เสือโคร่งใน สปป ลาวมีจำนวนลง

จากการศึกษาในข้อกฎหมายลาวกับอนุสัญญา CITES ซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการควบคุมการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศ พบว่าเสือโคร่งเป็นชนิดพันธุ์สัตว์ป่าในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 แห่งอนุสัญญา CITES โดยอยู่ภายใต้ระเบียบการที่เข้มงวด ในการควบคุมและการออกใบอนุญาตต่าง ๆ ซึ่งในส่วนของกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาว ได้นำเอาหลักการที่ระบุไว้ในอนุสัญญา CITES มาเป็นแนวทางในการออกกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกัน เนื่องจาก สปป ลาว ได้เข้าเป็นสมาชิกภาคีแห่งอนุสัญญาดังกล่าวนี้อย่างเป็นทางการ และต่อมา สปป ลาว จึงได้ตรากฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าประกาศใช้ในปี ค.ศ. 2007 ขึ้น แต่เมื่อศึกษาแล้วปรากฏว่า มีบางประเด็นที่กฎหมายลาวที่ระบุไว้ และยังไม่เป็นไปตามที่อนุสัญญา CITES กำหนดไว้ เช่น การนำเข้า

ส่งออกหรือนำผ่าน และส่งกลับคืนเกี่ยวกับสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าซึ่งกฎหมายลาวไม่ได้ควบคุมถึงตัวผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์นั้น และปัญหาเกี่ยวกับการแต่งตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจเพื่อทำการตรวจสัตว์ป่านั้น กฎหมายลาวยังเป็นองค์กรเดียวไม่ได้แยกไว้ตามที่อนุสัญญา CITES กำหนดไว้ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาในความไม่เป็นอิสระในการทำงาน การตัดสินใจ และหลักการทางวิชาการ

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอปัญหา และข้อเสนอแนะในการขอปรับแก้กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาว ที่เกี่ยวกับการนำเข้า ส่งออกหรือนำผ่าน และส่งกลับให้มีข้อบัญญัติว่าให้รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์นั้น ๆ และให้มีการกำหนดสิทธิ หน้าที่แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ และฝ่ายวิชาการนั้นให้ละเอียดชัดเจน โดยให้แยกเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายนี้ไม่ให้อยู่ในองค์กรเดียวกัน รวมทั้งให้มีการร่วมมือระหว่างประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย

คำสำคัญ: สัตว์ป่าสงวน, ผลิตภัณฑ์, เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ, เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงาน

Thesis Title	LEGAL MEASURES FOR THE PROTECTION OF TIGER (TRIGRIS) BY LAO P D R UNDER CITES
Author	Miss Machith Phetphousy
Degree	Master of Laws
Department/Faculty/University	Natural Resources and Environmental Law Law Thammasat University
Thesis Advisor	Professor Jumphot Saisoonthorn, Ph.D.
Academic Years	2016

ABSTRACT

Tiger is a wildlife that has been listed in CITES Annex I. The government greatly emphasizes on the tiger because it is classified into endangered species in the Lao national forest. The study shows that the main causes relating to continuous decrease of tiger population consisted of many factors. People's deforestation for agriculture is to destroy the residences of tiger. People's consumption of wild animals that are tiger's prey is also a significant cause affecting tiger's survival and spreading of its population. Additionally, people's hunting of tiger for commercial purposes is a significant threat to the tiger population. Both alive tigers and its expensive organs in both internal and international markets are incentive to be hunted. Importantly, Lao laws concerning to endangered animal protection are full of loophole. These factors are significant causes affecting the decrease of the tiger population in the Lao People's Democratic Republic.

From studying Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES Convention) which is international law relating to control of wildlife trade directly, the result shows that the endangered tiger is listed in Appendix I of the convention. This means the tiger is categorized as endangered species which need to be seriously supervised before permitting trade license. The Lao laws that concerns to wildlife and aquatic has adopted the principle of CITES

Convention as model of issuing the internal laws consistently. After becoming the Convention's membership, The Lao People's Democratic Republic has issued the laws concerning to wildlife and aquatic and promulgated in 2007 in order to implement the provision of the convention. But having studied deeply the laws, some of inconsistency to the principle of CITES convention is still found such as import, export, transmission and repatriation of those wildlife and aquatic reserved . The laws do not cover the products made from those reserved animals. The ad hoc committee to oversee the cases has not been set up and it is inconsistent with the CITES convention. This problem leads to being non-independent in working, decision making process and academic integrity.

Consequently, this thesis is to propose legal problems and recommendation for amending the legal problems relating to wild and aquatic animal trafficking in order to cover all related issues, providing qualified agencies with clear right and duty that meet the specific tasks and setting up operating staffs and academic officers separately. People's participation and cooperation with state's agencies are significant measures to meet the legal purposes.

Keywords: Reserved wild animals, products, Management Authorities, Scientific Authorities

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดีนั้นเพราะความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จากท่าน ศาสตราจารย์ ดร. จุมพต สายสุนทร ที่ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ท่านได้สละเวลาอันมีคุณค่าเพื่อให้คำปรึกษา และแนะนำทำให้ผู้เขียนได้รับโอกาส ได้ความรู้ และประสบการณ์ผ่านงานเขียน ซึ่งทำให้การเรียบเรียง วิทยานิพนธ์ออกมาได้อย่างสมบูรณ์

การสอบวิทยานิพนธ์โดยมีท่านคณะกรรมการที่ทรงคุณวุฒินั้นถือได้ว่าเป็นเกียรติอย่างสูงแล้ว แต่การได้รับคำแนะนำจากท่านคณะกรรมการ และรวมทั้งคำเสนอแนะเพื่อให้ปรับปรุงเนื้อหาให้เป็นประโยชน์ และมีคุณค่าทางวิชาการนั้นเป็นเกียรติมากยิ่งขึ้นกว่า ณ โอกาสนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่าน ศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี มีวงศ์โฆษ ที่กรุณาให้เกียรติสละเวลาอันมีค่ารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณ ท่านศาสตราจารย์ ดร. อำนวย วงศ์บัณฑิต และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประทีป ดั่งวงศา ที่ให้เกียรติรับเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำที่มีคุณค่า

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านสาขาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไว้เป็นอย่างสูงที่ให้โอกาส ประสบการณ์ และความรู้อันมีค่า ให้ผู้เขียน

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกคนร่วมสาขาให้การช่วยเหลือแนะนำตลอดการเรียนร่วมชั้นด้วยกัน โดยเฉพาะคุณ พุฒินันต์ สุขสม ที่คอยช่วยเหลือให้ คำปรึกษาที่ดี และคุณพรสวรรค์ บัวหลวงราช ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือให้กำลังใจซึ่งกัน และกัน ในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือที่ผู้เขียนไม่ได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้เป็น อย่างยิ่ง

ท้ายสุดผู้เขียนยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับคำวิจารณ์ และเสนอแนะเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ โดยข้อบกพร่องใดๆหรือข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

นางสาวมะจิต เพชรปูลี่

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญภาพ	(10)
รายการสัญลักษณ์ และคำย่อ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.6 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	4
บทที่ 2 ลักษณะทั่วไปของเสือโคร่ง และแนวความคิดในการคุ้มครองเสือโคร่งของ สปป ลาว	5
2.1 สภาพทั่วไปของเสือโคร่งในระดับสากล	5
2.2 ลักษณะทั่วไปของเสือโคร่งใน สปป ลาว	6
2.2.1 ความสามารถในการกระจายพันธุ์	10
2.2.2 ระบบนิเวศในการกินอาหาร	11
2.2.3 จำนวนประชากรของเสือโคร่ง และเหยื่อ	12
2.3 ความสำคัญของเสือโคร่งใน ส ป ป ลาว	13

2.3.1	ความสำคัญต่อระบบนิเวศป่าไม้	13
2.3.2	ความสำคัญต่อกับสัตว์อื่น ๆ	13
2.4	สภาพของเสือโคร่งใน สปป ลาว	14
2.4.1	สภาพของเสือโคร่งก่อนปี ค.ศ. 2005	15
2.4.2	สภาพของเสือโคร่งแต่ปี ค.ศ. 2005 จนถึงปัจจุบัน	15
2.5	ปัญหาการลดจำนวนลงของเสือโคร่งใน สปป ลาว	16
2.5.1	ปัญหาของการถูกล่า	17
2.5.2	ปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างเสือโคร่งกับมนุษย์	18
2.5.3	ปัญหาการลดจำนวนลงของเหยื่อ	20
2.5.4	ปัญหาการขาดแหล่งที่อยู่อาศัย	22
2.5.5	ปัญหาในข้อกฎหมาย	23
2.5.6	ปัญหาการสร้างฟาร์มเสือโคร่งใน สปป ลาว	23
2.6	แนวโน้มในการอนุรักษ์เสือโคร่งใน สปป ลาว	25
2.7	ข้อจำกัดในการอนุรักษ์เสือโคร่งใน สปป ลาว	25
บทที่ 3	การควบคุมการค้าเสือโคร่งตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และพืชป่าใกล้จะสูญพันธุ์ (CITES)	27
3.1	ความเป็นมาของอนุสัญญา CITES	27
3.2	วัตถุประสงค์ของอนุสัญญา	29
3.3	ระบบการคุ้มครองตามอนุสัญญา CITES	29
3.3.1	ชนิดพันธุ์บัญชีแนบท้ายหมายเลข 1	30
3.3.2	การส่งออก	30
3.3.3	การนำเข้า	31
3.3.3	การส่งกลับออกไป	31
3.4	ข้อยกเว้น และบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้ามแดน	32
3.5	พันธกรณีของรัฐภาคี	33
3.5.1	การกำหนดมาตรการทางกฎหมาย	35
3.5.2	การตั้งด่านตรวจสัตว์ป่า	35
3.5.3	การตั้งคณะทำงาน	35
3.5.4	การจัดทำรายงานประจำปี	36

3.5.5 การเสนอเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์	36
3.5.6 การค้ากับประเทศซึ่งมิได้เป็นประเทศภาคีแห่งอนุสัญญา	38
3.5.7 องค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบตามอนุสัญญา CITES	39
3.5.7.1 คณะเลขาธิการของอนุสัญญา	39
3.5.7.2 คณะกรรมการประจำ (Standing Committee)	40
บทที่ 4 การดำเนินมาตรการทางกฎหมายของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	41
ในการคุ้มครองเสือโคร่งตามพันธกรณีของอนุสัญญา (CITES)	
4.1 สถานะของประเทศลาวในการเข้าเป็นภาคีตามอนุสัญญา CITES	43
4.2 มาตรการทางกฎหมายของ สปป ลาว ในการคุ้มครองเสือโคร่ง	44
4.2.1 ห้ามล่าเสือโคร่ง	45
4.2.2 ห้ามทารุณเสือโคร่ง	47
4.2.3 ห้ามค้าขายเสือโคร่ง	47
4.2.4 ห้ามบุกรุกเขตอนุรักษ์และที่อยู่ของเสือโคร่ง	48
4.2.5 ห้ามครอบครองเสือโคร่ง	49
4.3 มาตรการควบคุมเสือโคร่งตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญา	51
4.3.1 การนำเข้า	51
4.3.2 การส่งออก	51
4.3.3 การนำผ่าน	52
4.3.4 การส่งกลับ	52
4.3.5 การตั้งด่านตรวจสัตว์ป่า	53
4.3.6 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสัตว์ป่า	54
4.4 นโยบายจากภาครัฐบาลในการอนุรักษ์เสือโคร่ง	55
4.4.1 การกำหนดเขตป่าสงวน	56
4.4.2 การพัฒนาสายพันธุ์ของเสือโคร่ง	56
4.5 องค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบคุ้มครองสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า	58
4.5.1 องค์กรคุ้มครองสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า	58
4.5.2 หน่วยงานเกษตร และป่าไม้ประจำเมือง	59
4.6 บทลงโทษผู้กระทำความผิด	59
4.7 ปัญหาในกฎหมายของลาวที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES	60

4.7.1 ปัญหาการควบคุมการนำเข้า และการส่งออก	61
ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่ง	
4.7.1.1 ปัญหาการนำเข้า	61
4.7.1.2 ปัญหาในการส่งออก	63
4.7.2 ปัญหาการแต่งตั้งหน่วยเฉพาะกิจเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ	66
บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	70
5.1 บทสรุป	70
5.2 ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	80
ภาคผนวก ข	103
ประวัติผู้เขียน	137

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติใน สปป ลาว ที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของเสือโคร่ง	8
2.2 เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ น้ำแอด-ภูเลย ของ สปป ลาว	10
2.3 เสือโคร่งถูกยิงในเวลาที่เขาไปจับกินวัวของชาวบ้าน	18
2.4 การล่าสัตว์ป่าที่เป็นเหยื่อของเสือโคร่ง	21

รายการสัญลักษณ์ และคำย่อ

สัญลักษณ์/คำย่อ	คำเต็ม/คำจำกัดความ
CITES	The convention International Trade and in Endangered Species (อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่า และที่ใกล้สูญพันธุ์)
WCS	Wildlife Conservation Society (สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า)
IUCN	International Union for Conservation of Nature and Natural Resources หรือ World Conservative Union (สหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ)

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และ ความสำคัญของปัญหา

ดังที่ทราบกันดีแล้วว่าสัตว์ป่าทุกชนิดกล่าวโดยรวมล้วนแต่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบนิเวศ และความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าทั่วโลกถ้าจะกล่าวโดยเฉพาะแล้วในประเทศลาวการมีสัตว์ป่าหลายชนิดอาศัยอยู่ในผืนป่านั้นก็เป็นตัวชี้วัดอีกอย่างหนึ่งที่บ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าในประเทศลาวเช่นเดียวกันจากการสำรวจเนื้อที่ป่าในปี พ.ศ. 2536 รัฐบาลลาวประกาศเนื้อที่ป่าจำนวน 21 แห่งให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีเนื้อที่ป่า จำนวน 4.75 ล้านเฮกตาร์รวมเอาเนื้อที่ประมาณ 20% ของพื้นที่ป่าทั่วประเทศ¹ แต่ในปัจจุบันนี้ป่าไม้ลดจำนวนลงมากอย่างต่อเนื่องเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่เกือบ 85% อาศัยอยู่ในเขตชนบทมีการเผาป่าทำไร่เพื่อปลูกข้าว มีการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อทำเขื่อนไฟฟ้าพลังงานน้ำ ทำเหมืองแร่ และสร้างเส้นทางคมนาคม นอกจากนี้ยังมีการล่าสัตว์ป่าเพื่อเป็นอาหารและเพื่อธุรกิจเป็นต้น² จากสิ่งดังกล่าวนี้เองทำให้สัตว์ป่าหลายชนิดในลาวลดจำนวนลงเป็นอย่างมากและอาจจะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ไปได้ในอนาคต ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจเป็นอย่างมากจึงเลือกหัวข้อการอนุรักษ์สัตว์ป่ามาเป็นหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้ศึกษามุ่งเน้นการอนุรักษ์เสือโคร่งภายใต้หัวข้อ “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเสือโคร่งใน สปป ลาว ภายใต้อนุสัญญา CITES” จากสภาพป่าไม้ลดลงและการล่าสัตว์ป่ากับเพิ่มขึ้นจึงทำให้สัตว์ป่าบางชนิดที่เป็นอาหารของเสือโคร่งลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อขยายพันธุ์ของเสือโคร่งได้จากการรายงานของกรมป่าไม้พบว่าเสือโคร่งได้สูญหายไปจากป่าในหลายพื้นที่แต่ก็มีเพียงป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-กุเลยเท่านั้นที่มีหลักฐานยืนยันได้ชัดเจนว่ายังมีเสือโคร่งหลงเหลืออยู่³

อย่างไรก็ตามเพื่อให้สัตว์ป่าได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวก็ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกภาคีอนุสัญญาว่าด้วย การค้า

¹ ศีราวัน สวัสดิ์วง, หัวหน้ากรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและป่าไม้, “บทสรุปของกรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป ลาว,” เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2553.

² สีตาเฮ้ง ราชพน, “แผนดำเนินงานอนุรักษ์เสือโคร่งของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี พ.ศ. 2553 – 2563,” กรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป ลาว, น. 42.

³ เฟิงอ้าง, น. 16.

ระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์หรือ CITES เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2547⁴ หลังจากที่ได้ สปป ลาว ได้เข้าเป็นประเทศสมาชิกภาคีตามอนุสัญญาดังกล่าวแล้วรัฐบาลลาวก็ได้ออกกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำและสัตว์ป่าในปี พ.ศ. 2550⁵ วัตถุประสงค์ก็เพื่อให้สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าโดยเฉพาะเสือโคร่งได้รับการคุ้มครองมากยิ่งขึ้น และต่อมาเสือโคร่งได้ถูกจัดลำดับความสำคัญให้ได้รับการคุ้มครองในบัญชีหมายเลข 1 ในลำดับที่ 10 จากจำนวน 44 ชนิดสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม⁶ แต่ถึงอย่างไรก็ตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำและสัตว์ป่ายังมีบางส่วนที่ยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES เท่าที่ควร เนื่องจากว่ากฎหมายที่บัญญัติไว้นั้นยังมีเนื้อหาที่ระบุไว้ไม่ชัดเจนอาจจะเกิดปัญหาการตีความในข้อกฎหมายได้และอาจจะส่งผลให้มีการลักลอบค้าเสือโคร่ง ซึ่งผู้ศึกษาจะแยกพิจารณาปัญหาต่าง ๆ มาพิจารณาดังนี้

ปัญหาการควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน และส่งกลับผลิตภัณฑ์จากเสือโคร่ง

ถ้าดูจากอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ หรือ CITES ตามมาตรา 3 อนุ 2 และอนุ 3 บัญญัติว่า “การส่งออกตัวอย่างพันธุ์ของสัตว์ป่าหรือพืชป่าตามบัญชีแนบท้ายที่ 1 จะต้องได้รับอนุญาตล่วงหน้า และแจ้งเอกสารการอนุญาตการส่งออก” ซึ่งคำศัพท์ที่ว่า “ตัวอย่างพันธุ์” ตามอนุสัญญา CITES มาตรา 1 ข้อ ข. หมายถึงสัตว์ที่มีชีวิต ซากสัตว์ที่ตายแล้ว และรวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากชิ้นส่วนของสัตว์นั้นๆ ก็จะได้รับควบคุมตามอนุสัญญาดังกล่าว แต่ว่ากฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาวของลาวมาตรา 42 กำหนดให้ควบคุมเฉพาะการนำเข้า ส่งออก และส่งกลับคืน ซึ่งกฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าในมาตราดังกล่าวไม่ได้กำหนดเอาไว้ว่าให้รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่งด้วย และอาจจะเป็นปัญหาในการตีความตามข้อกฎหมายได้

ปัญหาการแต่งตั้งหน่วยเฉพาะกิจเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ

ตามมาตรา 9 ของอนุสัญญา CITES ได้กำหนดให้แต่ละประเทศที่เป็นสมาชิกภาคีต้องได้มีการแต่งตั้งหน่วยงานเฉพาะหรือเจ้าหน้าที่ขึ้นมาเพื่อคุ้มครองและอนุญาต เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่าย

⁴ สืบค้นจาก <http://www.cites.org/eng/disc/parties/chronolo.php>

⁵ กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

⁶ กฎกระทรวง “ว่าด้วยการรับรองบัญชีรายชื่อสัตว์น้ำและสัตว์ป่าประเภทหวงห้ามหรือบัญชี 1 และประเภทคุ้มครองบัญชี 2” เลขที่ 81/นย นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 13 สิงหาคม ปี ค.ศ. 2008

ปฏิบัติการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ ซึ่งในมาตราดังกล่าวนั้นได้กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการมี 1 คนหรือมากกว่านั้นให้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตหรือใบรับรองต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำเข้า การส่งออก การส่งกลับ และการนำผ่านตัวอย่างพันธุ์ของเสือโคร่ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายนั้นมีการดำเนินงานอย่างเป็นอิสระ แต่สำหรับกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำและสัตว์ป่าของลาว ตามมาตรา 42⁷ ข้อ 1, 2, 3 และข้อ 4 และมาตรา 61 จะมีเพียงแต่เจ้าหน้าที่รัฐจากกรมป่าไม้เท่านั้นที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาตหรือออกใบรับรองในการนำเข้า การส่งออกหรือนำผ่าน และการส่งกลับ ตัวอย่างพันธุ์ของเสือโคร่งตามบัญชีที่ 1 ประเด็นนี้เองที่กฎหมายลาวไม่ได้กำหนดเอาไว้ว่า จะต้องแยกให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการเหมือนที่ CITES กำหนด การที่มีเพียงเจ้าหน้าที่รัฐจากกรมป่าไม้เท่านั้นที่มีอำนาจในการตรวจสอบอาจจะเป็นปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ได้เนื่องจากว่าไม่เป็นไปตามอนุสัญญา CITES

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 ศึกษาสภาพปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับเสือโคร่งในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป ลาว)

1.2.2 ศึกษาอนุสัญญา CITES ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเสือโคร่งเพื่อนำมาปรับใช้ในกฎหมาย สปป ลาว

1.2.3 ศึกษา และวิเคราะห์การดำเนินการของประเทศลาวตามข้อกำหนดของอนุสัญญา CITES ในการคุ้มครองเสือโคร่ง

1.3 สมมุติฐานการศึกษา

สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าใน สปป ลาว ถูกควบคุมโดยกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า และอนุสัญญา CITES ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีหน้าที่ในการคุ้มครอง ปกป้องรักษา เพื่อให้สัตว์นั้นยังคงอยู่ และมีการขยายพันธุ์ตามธรรมชาติโดยไม่ให้มีการถูกคุกคามจากการกระทำของมนุษย์ แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ากฎหมายลาวจะมีมาตรการคุ้มครองดีแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES เพราะกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองเสือโคร่งนั้น ยัง

⁷ นับจากนี้ไปหากมีการระบุเพียงมาตราเท่านั้นให้หมายความถึง กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

ครอบคลุมไม่ครบถ้วนเพียงพอ และยังมีช่องว่าง จึงทำให้การคุ้มครองเสือโคร่งยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

1.4 ขอบเขตการศึกษา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มุ่งเน้นศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคในการคุ้มครองเสือโคร่งของ สปป ลาว หลักการของอนุสัญญา CITES และการปฏิบัติพันธกรณีตามอนุสัญญา CITES ของ สปป ลาว ในการคุ้มครองเสือโคร่ง โดยศึกษาเฉพาะกฎหมายสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นตามพันธกรณีอนุสัญญา CITES และ มาตรการ นโยบายต่าง ๆ ของกฎหมายฉบับนี้

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเอกสารโดยศึกษาจากหนังสือ และบทความทั้งภาษา ลาว ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ เอกสารที่เกี่ยวข้องด้วยบทกฎหมายของประเทศ ลาว ประเทศไทย และข้อมูลการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงานเกี่ยวกับการคุ้มครองเสือโคร่ง

1.6 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

- 1.6.1 ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับเสือโคร่งใน สปป ลาว
- 1.6.2 ทราบถึงหลักการสำคัญต่าง ๆ และวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา CITES
- 1.6.3 ทราบเกี่ยวกับระเบียบการ และมาตรการต่าง ๆ ของกฎหมายว่าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ของ สปป ลาว
- 1.6.4 ทราบถึงปัญหา และข้อบกพร่องของกฎหมายในการคุ้มครองเสือโคร่ง และแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสม

บทที่ 2

ลักษณะทั่วไปของเสือโคร่งและแนวความคิดในการคุ้มครองเสือโคร่งของ สปป ลาว

2.1 สภาพทั่วไปของเสือโคร่งในระดับสากล

เสือโคร่งในเมื่อก่อนมีถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติกระจายกันอยู่อย่างแพร่หลายในทวีปเอเชียแต่ปัจจุบันเสือโคร่งถูกจัดในบัญชีประเภทสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ในระดับโลก¹ เนื่องจากว่าจำนวนประชากรของเสือโคร่งและเขตถิ่นที่อยู่อาศัยของเสือโคร่งลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่องโดยจะเห็นได้ว่าผืนป่าถูกทำลายลงอย่างมากถ้าเปรียบเทียบกับในเมื่อก่อนคือลดจำนวนลง 7% ซึ่งทำให้เราไม่สามารถทราบได้ถึงจำนวนที่แน่นอนของเสือโคร่งได้จากบทสรุปการเผยแพร่ และรายงานของเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ของกระทรวงเกษตรและป่าไม้ของลาวรายงานว่าเสือโคร่งมีทั้งหมดจำนวน 8 ชนิดสายพันธุ์ในทั่วโลก?เช่น

- เสือโคร่งไซบีเรีย Siberian tiger or Amur tiger (*Panthera tigris altaica*)
- เสือโคร่งสายพันธุ์จีนใต้ South China tiger (*Panthera tigris amoyensis*)
- เสือโคร่งเบงกอล Royal Bengal tiger (*Panthera tigris tigris*)
- เสือโคร่งสุมาตรา Sumatran tiger (*Panthera tigris sumatrae*)
- เสือโคร่งชวา Javan tiger (*Panthera tigris sondaica*)
- เสือโคร่งบาหลี่ Bali tiger (*Panthera tigris balca*)
- เสือโคร่งแคสเปียน Caspian tiger (*Panthera tigris virgata*)
- เสือโคร่งอินโดจีน Indochina tiger (*Panthera tigris corbetti*)

ในจำนวนสายพันธุ์ที่กล่าวมานี้จากบทสรุปดังกล่าวได้กล่าวต่อไปอีกว่ามีจำนวน 3 ชนิดได้สูญพันธุ์ไปจากโลกนี้ไปแล้ว เช่น เสือโคร่งแคสเปียน Caspian tiger (*Panthera tigris virgata*) เสือโคร่งบาหลี่ Bali tiger (*Panthera tigris balca*) และเสือโคร่งชวา Javan tiger (*Panthera tigris sondaica*)

¹ IUCN. 2008 IUCN red list of threatened species, Retrieved on 25 March 2015, from www.iucn.org.

² สีตาเฮ้ง ราชพน, “แผนดำเนินงานอนุรักษ์เสือโคร่งของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี พ.ศ. 2553 – 2563,” กรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป ลาว, น. 42.

sondaica)³ จากสภาพของเสือโคร่งบางสายพันธุ์ได้มีการสูญพันธุ์ไปและสายพันธุ์ที่ยังอยู่ก็มีแนวโน้มว่าจะมีการลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่องจึงทำให้หลาย ๆ ประเทศมีความวิตกกังวลว่าในอนาคตต่อกับจำนวนประชากรของเสือโคร่งอาจสูญพันธุ์ ซึ่งสาเหตุหลักอาจจะมาจากการลักลอบค้าสัตว์ป่าเป็นธุรกิจในตลาดมืดเนื่องจากว่าเสือโคร่งมีมูลค่าสูงดังนั้นหลายประเทศจึงร่วมมือกันลงนามในอนุสัญญา CITES เนื่องจากอนุสัญญาดังกล่าวนี้ยกหนดถึงการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ หรือที่เรียกว่า The Convention on International Trade in Endangered Species of wild fauna and Flora - CITES โดยอนุสัญญานี้ถือกำเนิดขึ้นในเดือนกรกฎาคมปี 2518 ในการประชุมนานาชาติที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. มีจุดมุ่งหมายเพื่อไม่ให้มีการค้าขายสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้จะสูญพันธุ์อย่างเสรี

2.2 ลักษณะทั่วไปของเสือโคร่งในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เสือโคร่งเป็นสัตว์ที่ถูกจัดในตระกูลแมวที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของแมวในโลกมีความเชี่ยวชาญในการล่าสัตว์ที่เป็นเหยื่อ เช่น กวาง เก้ง หมูป่าเหล่านี้เป็นต้น และมีรูปร่างลำตัวมีลายสีดำนี้อ่อนนุ่มสีเหลืองประสมสีแดงหน้าท้องมีสีขาว สีของเสือโคร่งที่อาศัยในป่าเขตร้อนจะค่อนข้างมีสีเข้มกว่าเสือโคร่งที่อาศัยในป่าไม้เขตที่อบอุ่น และเสือโคร่งที่มีขนาดลำตัวใหญ่ที่สุดมีน้ำหนักถึง 300 กิโลกรัม คือเสือโคร่งที่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และเสือโคร่งที่มีขนาดเล็กสุดมีน้ำหนักประมาณ 140 กิโลกรัม คือสายพันธุ์ที่พบในมาเลเซีย และอินโดนีเซีย เสือโคร่งสามารถปรับตัวเข้ากับที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติได้หลายประเภท รวมทั้งป่าธรรมชาติที่ทรุดโทรมจากการกระทำของมนุษย์⁴ เสือโคร่งหรือที่เรียกเป็นภาษาต่างประเทศว่า *Panthera tigris*-Tiger ความยาวของหัวและลำตัวยาว 140-180 เซนติเมตร ความยาวของหาง 60-95 เซนติเมตร น้ำหนัก 180-245 กิโลกรัม⁵ สำหรับวิธีการ ในการล่าเหยื่อเสือโคร่งมีความสามารถซ่อนเล็บไว้ได้ เมื่อต้องการจับเหยื่อจะกางเล็บข้างหน้าออกมาส่วนเล็บข้างหลังจะใช้เป็นอาวุธสำหรับกระชากเหยื่อ⁶ เนื่องจากเป็นสัตว์กินเนื้อกลุ่มหนึ่งที่มีลักษณะและรูปร่างรวมทั้งพฤติกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากสัตว์ในกลุ่มอื่นออกล่าเหยื่อตอนเวลากลางคืน มีถิ่น

³ สีดาเฮ้ง ราชพน, *เพ็งอ้วง*, น. 22.

⁴ สีดาเฮ้ง ราชพน, *เพ็งอ้วง*, น. 23.

⁵ James Tallant, Sarah Brook, Scott Robertson, Tran Xuan Vie และพูทอน สีสวัสดิ์, การจำแนกชนิดพันธุ์สัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่พบบ่อยที่ถูกขายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, (นครหลวงเวียงจันทน์ สปป ลาว : องค์การอนุรักษ์สัตว์ป่า), น. 21

⁶ สีดาเฮ้ง ราชพน, *อ้วงแล้ว เขิงอรรคที่ 2*, น. 25.

กำเนิดในป่าและมีความสามารถในการปีนป่ายต้นไม้ซึ่งยกเว้นเสือชีตา เสือส่วนมากจะไม่ชอบน้ำมีแค่เสือโคร่งและเสือจากัวร์เท่านั้นที่ชอบน้ำ พื้นที่ ๆ พบเสือโคร่งบ่อยที่สุดมักจะเป็นแหล่งน้ำ ทะเลสาบ และลำธารต่าง ๆ เสือโคร่งเป็นสัตว์ที่ออกล่าเหยื่อตามลำพัง เป็นสัตว์ที่มีพลังมหาศาลภายในตัวจึงถูกจัดได้ว่าเป็นราชาแห่งสัตว์ป่าและเป็นนักล่าที่แท้จริง⁷

สำหรับสายพันธุ์เสือโคร่งใน สปป ลาว⁸ เรียกว่าเสือโคร่งอินโดจีน*The Indochinese tiger (Pt. Indochina)* ซึ่งสายพันธุ์ดังกล่าวนี้จะพบเห็นได้ในประเทศลาว ประเทศไทย ประเทศพม่า ประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา และประเทศมาเลเซีย⁹ สถานภาพและจำนวนประชากรของเสือโคร่งอินโดจีนยังไม่เป็นที่รับรู้ของคนทั่วไปมากนักเนื่องจากเขตกระจายพันธุ์ของเสือโคร่งรวมเอาอาณาเขตพื้นที่ตั้งแต่ประเทศจีนตอนใต้ เวียดนาม กัมพูชา ลาว มาเลเซีย ไทย และพม่าตะวันตก โดยที่เสือโคร่งจำนวนไม่น้อยอยู่ตามเทือกเขาสลับซับซ้อนตามชายแดนระหว่างประเทศทำให้การเข้าถึงพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปได้ยาก มีหลายแห่งที่นักชีววิทยาเพิ่งจะได้รับอนุญาตเข้าไปสำรวจเมื่อไม่นานมานี้เอง ตามข้อมูลของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเสือและแมว (*Cat specialist Group*) ของ IUCN ปัจจุบันมีเสือโคร่งพันธุ์อินโดจีนเหลืออยู่ในธรรมชาติทั้งสิ้นประมาณ 1,050-1,750 ตัว สวนสัตว์ในเอเชียและในอเมริกามีเสือพันธุ์นี้ประมาณ 60 ตัว¹⁰ สำหรับประเทศลาวแล้วเมื่อก่อนจะพบเห็นได้ทั่วไปตามป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 21 แห่งทั่วประเทศแต่ปัจจุบันนี้เสือโคร่งค่อย ๆ สูญหายไปจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแล้วเนื่องจากการถูกล่าเพื่อการค้าและนำชิ้นส่วนของสัตว์ป่าขายให้กับพ่อค้า และนอกจากนั้นอีกสาเหตุหนึ่งก็คือว่าสัตว์ป่าที่เป็นอาหารของเสือโคร่งถูกล่าไปเป็นอาหารของมนุษย์ นอกจากนั้นยังมีการขาดที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย และเหมาะสม เนื่องจากว่าประชาชนมีการตัดไม้ทำลายป่ามากทำให้เสือไม่มีที่อยู่อาศัย และไม่มีอาหารเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยลาวพม่ามีความหวังว่าจะยังมีเสือโคร่งอาศัยอยู่จริงในป่าสงวนแห่งชาติในลาวเนื่องจากโครงการอนุรักษ์สัตว์ป่าหรือ WCS (Wildlife Conservation Society) มีหลักฐานยืนยันว่ายังมีเสือโคร่งอยู่จริงในป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลย ของลาวและมีเพียงแห่งเดียวเท่านั้น ส่วนเสือ

⁷ สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557, จาก www.przeprowadzki.arl.pl.

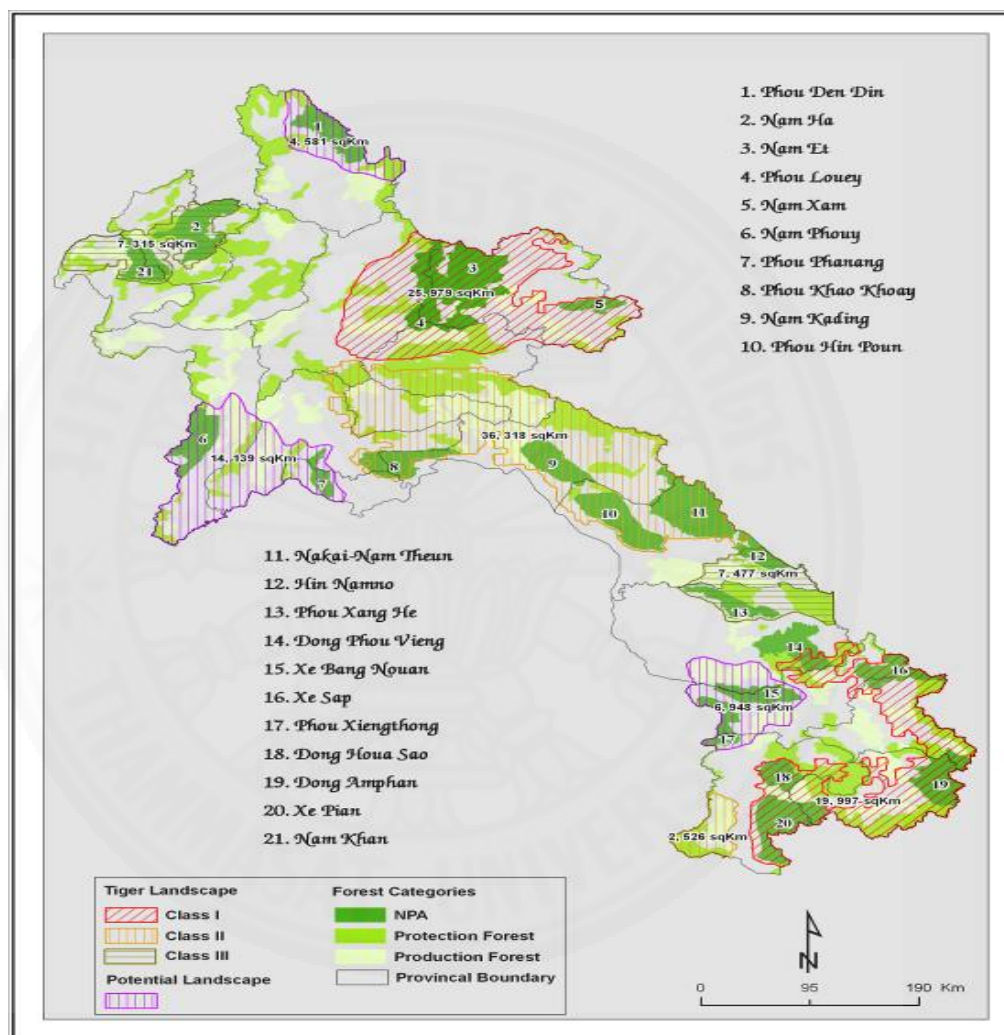
⁸ สปป ลาว ย่อมาจากคำว่า “สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ตามรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ฉบับเลขที่ 32/สปป ลงวันที่ 28 พฤษภาคม ปี ค.ศ. 2003 มาตรา 90

⁹ สีดาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 2*, น. 22.

¹⁰ สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2558, จาก http://www.verdantplanet.org/catsoftheworld/cat_tiger.php.

โคร่งในป่าสงวนที่อื่น ๆ นั้นเป็นเพียงการกล่าวอ้างเท่านั้นปราศจากข้อมูลหลักฐานมาอ้างอิงของการมีอยู่จริงของเสือโคร่ง¹¹

รูปภาพ 2.1 เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติใน สปป ลาวที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของเสือโคร่ง (ป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลย ลำดับเลขที่ 3-4)

ที่มา : กองอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตร และป่าไม้แห่ง สปป ลาว ร่วมกับ องค์การอนุรักษ์สัตว์ป่าประจำประเทศลาว (WCS-Lao)

ข้อมูลจากการลงสำรวจประชากรของเสือโคร่งในเขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลยในเนื้อที่ 25,756 ตารางกิโลเมตร ซึ่งนักสำรวจได้ติดตั้งกล้องระบบบอโตเมติกถ่ายภาพเสือโคร่งและเหยื่อ

¹¹ สีตาเฮ้ง ราชพน, อังแล้ว เชียงธรรมที่ 2, น. 16.

ในช่วงระยะเวลาปี ค.ศ. 2004-2006 จากเนื้อที่ 300 ตารางกิโลเมตร และปี ค.ศ. 2006-2007 จากเนื้อที่ 800 ตารางกิโลเมตร กล้องสามารถถ่ายภาพเสือโคร่งได้จำนวน 8 ตัว และในช่วง ปี ค.ศ. 2009 กลุ่มนักสำรวจของโครงการ WCS ได้ใช้วิธีการวิจัยด้านพันธุกรรมโดยการตรวจ DNA จากมูลเสือเพื่อกำหนดชนิดเสือโคร่ง จำนวนตัว และเพศของเสือโคร่งผลของการวิจัยปรากฏว่ามีเสือโคร่ง 9 ตัว และในนั้นมีเสือโคร่ง 2 ตัวที่เป็นตัวเมีย ซึ่งได้จากมูลเสือโคร่ง 9 ตัวอย่างที่เก็บมาจากป่าสงวน¹² นอกจากนี้ยังพบเห็นเสือโคร่ง 1 ตัวโดยทีมงานป่าสงวนแห่งชาติที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ลาดตระเวนในป่าในเดือนกรกฎาคมปี 2009 ตั้งแต่นั้นมาโครงการ WCS ได้พยายามทำการสำรวจให้มากกว่าเดิมทั้งสำรวจจำนวนเหยื่อที่เป็นอาหารของเสือโคร่งว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใดโดยการเพิ่มพื้นที่ในการสำรวจเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่เขตหวงห้ามที่มีเนื้อที่ 3000 ตารางกิโลเมตร (Km²) โดยการใช้รูปแบบการคำนวณพื้นที่การครอบครองของสัตว์ประกอบกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้าช่วยที่เรียกว่า Program “PRESENCE” เพื่อกำหนดความอุดมสมบูรณ์ของเหยื่อแต่ละชนิด พื้นที่ทั้งหมดได้ถูกแบ่งออกเป็นตารางกิโลเมตร (Km²) ที่มีขนาดเท่ากับ 13 Km² ซึ่งจากการสำรวจพบว่าจำนวนเนื้อที่ดังกล่าวนี้มีสัตว์ป่าที่เป็นอาหารของเสือโคร่งประมาณ 3.25 ตัวต่อ 1 Km² สัตว์ป่าจำพวกเหยื่อก็คือตัวแก้ง กวาง และหมูป่ามีจำนวนประชากรเหยื่อค่อนข้างมาก¹³

¹² สีตาเฮ้ง ราชพน, *อั้งแล้ว เชียงอรรถที่ 2*, น. 30.

¹³ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อั้งแล้ว เชียงอรรถที่ 2*, น. 30.

รูปภาพ 2.2 เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ น้ำแอด-ภูเลย ของ สปป ลาว

ที่มา : บทประกอบการบรรยายเกี่ยวกับแผนการอนุรักษ์เสือโคร่งในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลย โดย บุญปอน @ WCS Lao/NEPL NBCA , 13 พฤษภาคม 2008.

2.2.1 ความสามารถในการกระจายพันธุ์

ความสามารถในการที่จะขยายพันธุ์ของเสือโคร่งหรือเรียกว่า (Reproductive Capability) นั้น ซึ่งเสือโคร่งตัวเมียมีรอบไข่ออกในทุกวัน ๆ 3-9 สัปดาห์ และความพร้อมที่จะผสมพันธุ์ 3-6 วัน ในทุกรอบระยะเวลาที่ตั้งครรภ์ประมาณ 103 วัน และสามารถออกลูกได้ครั้งละ 2 ถึง 5 ตัว และเสือโคร่งตัวเมียพร้อมที่จะผสมพันธุ์ใหม่ และคลอดลูกใหม่ต่อเมื่อหลังจากที่ลูกได้แยกย้ายตัวออกจากแม่ไปอยู่ตามลำพังซึ่งต้องใช้เวลาประมาณ 18-20 เดือนตามธรรมชาติ ถ้ากรณีที่ลูกเกิดมาแล้วเสียชีวิต ระยะเวลาที่เสือโคร่งตัวเมียจะมีโอกาสมีลูกใหม่จะห่างกันประมาณ 7-8 เดือน และเสือโคร่งอย่างเข้าวัยพร้อมที่จะผสมพันธุ์สำหรับตัวเมียเมื่อมีอายุ 3 ปี และตัวผู้เมื่ออายุ 4 ปี ช่วงระยะสามารถขยายพันธุ์

ของเสือโคร่งตัวเมีย คือ 6 ปี และสำหรับตัวผู้ 3 ปี ความสามารถในการที่จะขยายพันธุ์สูงของเสือโคร่ง ดังนั้น เสือโคร่งจึงสามารถเพิ่มจำนวนประชากรคืนได้เร็วจากการสูญพันธุ์นั้น ถ้าหากเขตป่าไม้ซึ่งเป็น ที่อาศัยของเสือโคร่งในธรรมชาติแห่งเหล่านั้นมีจำนวนประชากรสัตว์ป่าที่เป็นอาหารนั้นเพียงพอ¹⁴

สำหรับประเทศลาวพื้นที่ที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของเสือโคร่ง และเหยื่อนั้นสามารถตรวจพบร่องรอยที่เป็นหลักฐานในเขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลย ที่ยืนยันว่ามีเสือโคร่งจริงเนื่องจากว่าได้มีการสำรวจโดยใช้วิธีการที่สากลยอมรับ เช่น การตั้งกล้องถ่ายภาพ เพื่อประเมินจำนวนประชากรของเสือโคร่ง และเหยื่อ นอกจากนั้น ยังได้ใช้วิธีการวิจัยทางพันธุกรรมจากมูลสัตว์เพื่อตรวจดูจำนวนของเสือผ่านการสำรวจสามารถคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าได้อัตราค่าเฉลี่ยเสือกกับจำนวนเหยื่อคือ เสือโคร่ง 1 ตัวต่อสัตว์ตีนกีบ 500 ตัว¹⁵ อย่างไรก็ตามจำนวนประชากรของเสือโคร่งที่ยังมีอยู่ในขณะนี้ ยังกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ ในพื้นที่อนุรักษ์เสือโคร่งและคาดว่ามีความจำนวนประชากรเสือที่อยู่ในระดับต่ำโดยในปัจจุบันนี้ยังไม่สามารถยืนยันได้อย่างชัดเจนว่ามีกี่ตัวในป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลยโดยมีการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าประชากรของเสือโคร่งอยู่ในระหว่าง 7 ถึง 23 ตัวในเขตป่าหวงห้าม¹⁶

2.2.2 ระบบนิเวศในการกินอาหาร

เสือโคร่งเป็นสัตว์นักล่า ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าสัตว์หลายชนิดสามารถเป็นอาหารของเสือโคร่งได้ทั้งนี้ก็เพื่อให้ชีวิตอยู่รอดและขยายพันธุ์ต่อไป เสือโคร่งต้องการเหยื่อที่มีขนาดใหญ่เพื่อตอบสนองพลังงานให้เพียงพอกับความต้องการ ประเภทสัตว์ขนาดใหญ่ที่เป็นอาหารของเสือโคร่งได้แก่ กวาง เกือบ 75% สำหรับเหยื่อที่เป็นอาหารของเสือโคร่ง ดังนั้นจำนวนเหยื่อที่มีขนาดใหญ่ลดลงจึงส่งผลกระทบต่อจำนวนของเสือโคร่ง เพราะเสือโคร่งตัวเมียหนึ่งตัวจะกินเนื้อเป็นอาหารโดยเฉลี่ย 5 ถึง 6 กิโลกรัมต่อวันเท่ากับ 1,825-2,190 กิโลกรัมต่อปีแต่ถ้าเสือโคร่งมีลูกติดจะเพิ่มปริมาณอาหารขึ้นอีก 50%¹⁷ ดังนั้น เสือโคร่งต้องล่ากวางประมาณ 50 ตัวต่อปีคิดคำนวณเท่ากับ 10% ของจำนวนประชากรเหยื่อที่มีในพื้นที่ และเท่ากับจำนวนอัตราการขยายพันธุ์ของเหยื่อที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ดังนั้น

¹⁴ Sunquist, K.E., Karanth, K. U. and sunquist, F. "Ecology, behaviour and resilience of the tiger and its conservation needs," pp. 5-18 in Seidensticker, J., Christie, S., Jackson, P, eds. "Riding the Tiger: Tiger Conservation in Human Dominated Landscapes," (Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom, 1999).

¹⁵ สีสาดเส่ง ราชพน, *อ้าวแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 92.

¹⁶ สีสาดเส่ง ราชพน, *อ้าวแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 46.

¹⁷ Sunquist, K.E, *supra note 14*, pp. 5-18.

เพื่อตอบสนองอาหารให้เพียงพอกับความต้องการของเสือโคร่ง 1 ตัวพวกเราจะต้องมีจำนวนประชากรเหยื่อที่มีขนาดใหญ่เช่นกวางประมาณ 500 ตัว ซึ่งในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีเหยื่อที่มีขนาดใหญ่ เช่น กวางได้ถูกล่าอย่างหนัก และอาจจะมีไม่เพียงพอต่อกับอาหารของเสือโคร่ง ดังนั้น สัตว์ที่มีขนาดเล็กลงมา เช่น เก้งและหมูป่าอาจจะเป็นอาหารหลักของเสือโคร่งในปัจจุบันกล่าวได้ว่า เสือโคร่งในประเทศลาวในขณะนี้ตกอยู่ในข้อสมมติฐานที่ว่า เสือโคร่งจะกินเหยื่อที่มีขนาดเล็กที่มีน้ำหนักลด 25 กิโลกรัม เช่น เก้ง และหมูป่าเพียงอย่างเดียว ถ้าเป็นเช่นนั้น เสือโคร่งตัวเมีย 1 ตัวจะต้องการตัวเก้งที่มีน้ำหนัก 20 กิโลกรัมในทุก ๆ 2-3 วันหรือคิดเท่ากับ 163 ถึง 365 ตัวต่อปี แต่ถ้าหากว่าเสือโคร่งจะกินหมูป่าเพียงอย่างเดียว ซึ่งหมูป่าจะมีน้ำหนักโดยเฉลี่ยสำหรับตัวผู้ 120 กิโลกรัม และตัวเมีย 100 กิโลกรัม ดังนั้นเสือโคร่งจะกินหมูป่าอย่างน้อย 87 และ 104¹⁸ ตัวต่อปี

2.2.3 จำนวนประชากรของเสือโคร่งและเหยื่อ

จำนวนประชากรของเสือโคร่งจะขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ หรือปริมาณของเหยื่อเป็นตัวกำหนด เขตพื้นที่ใดที่มีเหยื่อมากเสือโคร่งก็จะมีจำนวนประชากรมาก แต่ในทางตรงข้ามถ้าเขตใดมีจำนวนประชากรเหยื่อน้อยเสือโคร่งก็มีจำนวนประชากรน้อยเช่นกัน ตัวอย่าง ในป่าสงวนกาซิงกา ประเทศอินเดีย เสือโคร่งมีจำนวนถึง 17 ตัวต่อ 100 Km² เทียบกับจำนวนประชากรของเหยื่อตีนกีบ 68 ตัวต่อ 1 Km² หรือเท่ากับ 5,200 กิโลกรัมต่อ 1 Km² และป่าสงวนซีโคอาลิน เขตตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่มีจำนวนประชากรเหยื่อ 500 ตัวต่อ 1 Km² เสือโคร่งมีจำนวนประชากรต่ำกว่า 1 ตัวต่อ 100 Km² สภาพคล้ายกับที่พบในป่าเขตร้อนเช่น ในเขตป่าสงวนที่ประเทศมาเลเซีย มีเสือโคร่ง 1.1-1.9 ตัวต่อ 100 Km² โดยเปรียบเทียบกับเหยื่อ 430 กิโลกรัมต่อ 1 Km² สำหรับป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-กุเลยของ ส ป ป ลาว มีจำนวนประชากรของเสือโคร่งอยู่ระหว่าง 0.2 – 0.7 ตัวต่อ 1 Km² โดยเทียบกับสัดส่วนของสัตว์ที่เป็นเหยื่อ 3.25 ตัวต่อ 1 Km² ซึ่งจำนวนสัตว์ที่เป็นเหยื่อมีเก้งหมูป่าจะมีมากกว่ากวาง¹⁹

¹⁸ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อั้งแล้ว เชียงรโรคที่ 2*, น. 24.

¹⁹ Johnson, A., Vongkhamheng, C., Hedemark, M. & Saithongdam, T. “Effects of human-carnivore conflict on tiger (Pantheratigris) and Prey populations in Lao PDR,” *Animal Conservation*, 9, pp. 421-340 (2006).

2.3 ความสำคัญของเสือโคร่งใน สปป ลาว

เสือโคร่งเป็นสัตว์กินเนื้อที่ขนาดใหญ่ที่สุดในระบบนิเวศป่าไม้เขตร้อนในทวีปเอเชีย และเนื่องจากว่าเสือโคร่งมีหน้าที่ ที่สำคัญในระบบนิเวศวิทยาในผืนป่าที่กล่าวมานั้น และมีบทบาทที่เปรียบเสมือนพีระมิดในระบบห่วงโซ่อาหารทางธรรมชาติ ดังนั้นเสือโคร่งจึงกลายเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญต่อกับคุณภาพของระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ และพันธุ์พืชต่าง ๆ การที่มียังมีเสือโคร่งอยู่ในป่าธรรมชาติหมายถึงความสมดุลของระบบนิเวศทางธรรมชาติเช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ อากาศที่สดชื่น และสัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ ที่มีประโยชน์มหาศาลต่อชีวิตของมนุษย์ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าหากเสือโคร่งได้สูญพันธุ์ไปจะบ่งบอกถึงโครงสร้างของระบบนิเวศน์ถูกทำลาย และขาดความสมดุลของระบบนิเวศทางธรรมชาติที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อตัวมนุษย์โดยตรงเช่น ประชาชนที่อาศัยตามชนบทโดยการดำรงชีพติดกับธรรมชาติเป็นปัจจัยหลัก²⁰ ดังนั้นเสือโคร่งจึงเป็นเหมือนเกราะป้องกันให้กับระบบนิเวศธรรมชาติรวมทั้งสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ อีกด้วย

2.3.1 ความสำคัญต่อระบบนิเวศป่าไม้

เนื่องจากเสือโคร่งเป็นสัตว์ผู้ล่าที่มีขนาดใหญ่และกินเนื้อเป็นอาหารประกอบกับหน้าที่สำคัญของเสือโคร่งในระบบนิเวศน์ป่าไม้ก็คือ ควบคุมประชากรของสัตว์กินพืชไม่ให้มีจำนวนมากเกินไป ซึ่งถ้าหากว่าในป่าธรรมชาติ มีจำนวนของสัตว์กินพืชมากเกินไปแล้วจะส่งผลเสียต่อระบบนิเวศน์ในป่าเพราะว่าสัตว์กินพืชเหล่านี้จะกินพืชที่เป็นอาหารจนหมดป่าและเมื่ออาหารในป่าหมดไปแล้วสัตว์กินพืชก็จะไม่สามารถดำรงชีวิตเพื่อสืบสายพันธุ์ต่อไปได้ซึ่งก็เท่ากับว่าเสือโคร่งมีบทบาทสำคัญมากต่อความยั่งยืนของสรรพชีวิตชนิดอื่น ๆ ในธรรมชาติด้วย²¹

2.3.2 ความสำคัญต่อสัตว์อื่น ๆ

เสือโคร่งนอกจากที่มีบทบาทในการช่วยควบคุมจำนวนประชากรของสัตว์กินพืชในป่าธรรมชาติแล้ว ยังมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างแหล่งให้แก่สัตว์ป่าชนิดอื่น ๆ ในระบบนิเวศน์เพราะชิ้นส่วนเนื้อที่เหลือของซากสัตว์ป่าที่เสือโคร่งล่ามาเป็นอาหารนั้นจะตกเป็นอาหารของฝูงแร้ง เหยี่ยว และนก

²⁰ สิตาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 21.

²¹ “ความสำคัญของเสือโคร่ง,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557, จาก

จะกลายเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของสัตว์ต่าง ๆ เช่น เม่นใหญ่แผงคอสั้น อันใหญ่ อันกลาง และอันเล็ก²²

2.4 สภาพของเสือโคร่งใน สปป ลาว

สำหรับป่าไม้ในประเทศลาวแล้วยังมีเสือโคร่งอาศัยอยู่ด้วย ซึ่งก็หมายความว่ามีความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ อากาศและสัตว์ชนิดต่าง ๆ ในประเทศลาวเช่นกัน ถ้าหากว่าเสือโคร่งหากสูญหายไปจากป่าแล้ว ก็อาจหมายถึงระบบโครงสร้างของระบบนิเวศในประเทศลาว ถูกทำลาย และขาดความสมดุลในธรรมชาติ

ดังนั้น เพื่อให้ทำให้จำนวนประชากรของเสือโคร่งกับคืนมาสู่ผืนป่าเหมือนเดิม และสร้างความสมดุลให้กับธรรมชาติอีกครั้ง จึงเรียกร้องให้ทุกคน ทุกฝ่ายมาช่วยกันปกป้องรักษาป่าไม้ และปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายเนื่องจากว่าเสือโคร่งเป็นสัตว์ป่าประเภทหวงห้ามไม่อนุญาตให้บุคคลใดล่า และนอกจากนั้นก็ต้องไม่ล่าสัตว์ป่าที่จะเป็นเหยื่อของเสือโคร่งด้วย

จากที่กล่าวมานี้เป็นเพียงบางส่วนที่พูดถึงสภาพของเสือโคร่งต่อที่มีใน สปป ลาว และต่อไปนี้ผู้ศึกษาจะนำหีบยกเอาสภาพของเสือโคร่งในประเทศลาวก่อนปี ค.ศ. 2005 และหลังปี ค.ศ. 2005 มาเสนอให้เห็นว่ามีอะไรบ้างในช่วงระยะเวลาดังกล่าวซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 สภาพของเสือโคร่งก่อนปี ค.ศ. 2005

จากการรายงานและวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการกระจายสัตว์ป่าใน สปป ลาว ในช่วงปี ค.ศ. 1988 ถึงปี 1993 รายงานว่า 78% ของผู้สัมภาษณ์ทั้งหมด 328 คนบอกว่ามีเสือโคร่งในป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 18 แห่งทั่วประเทศ และนอกจากนั้นยังมีการสำรวจภาคสนามในช่วงระยะเวลาปี ค.ศ. 1990 ยืนยันว่าพบเสือโคร่งในเขตป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติของ สปป ลาว²³ นอกจากนั้น ยังมีการคาดคะเนว่ามีจำนวนประชากรของเสือโคร่งค่อนข้างต่ำโดยมีการพบเห็นเสือโคร่งและพบชิ้นส่วนของซากเสือโคร่งจากหลักฐานดังกล่าวนี้ได้มีการสันนิษฐานว่ามี 5 เขตพื้นที่ ที่เชื่อว่ามีเสือโคร่งอยู่ในประเทศลาวเช่น

เขตทางภาคเหนือของลาว มีอยู่ในผืนป่า 3 แห่งคือ ป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลย ป่าสงวนแห่งชาติน้ำก่าน และป่าสงวนแห่งชาติน้ำปุย

²² โรเบิร์ตมาเธอร์, “เสือโคร่งอินโดจีนในประเทศไทยและแนวทางการอนุรักษ์,” ศูนย์ข้อมูลเพื่อการอนุรักษ์เสือโคร่งสายพันธุ์ อินโดจีน, น. 23.

²³ Salter, R. E. (1993). Wildlife in Lao PDR. A Status Report. IUCN. Vientiane.

เขตทางภาคกลางของลาว ในเขตอ่างน้ำเหิน และเขตที่ติดกับป่าสงวนนากาย-น้ำเหิน น้ำกระดิง ภูเขาหินปูน และป่าสงวนแห่งชาติภูเขาหนามหน่อ

เขตทางภาคใต้ของลาว เขตเชื่อมต่อกับเพียงบริเวณ ระหว่างป่าสงวนแห่งชาติเซเปเลียน ป่าสงวนแห่งชาติดงหัวสาว ดงอำภาม ลำน้ำคำพอ ลำน้ำกง และเขตป่าอ่างน้ำเซกอง²⁴

นอกจากนี้ยังมีวารสารวิทยาศาสตร์สากลที่นำเสนอผลของการสำรวจโดยใช้กล้องถ่ายภาพอโตเมติกติดตั้งเพื่อถ่ายรูปของสัตว์ป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลยในช่วงระยะปี ค.ศ. 2003 – 2004 ผลของการสำรวจพบว่า มีเสือโคร่งประมาณ 0.2 – 0.7 ตัวต่อ 100 Km² หรือมีจำนวนประชากรเสือโคร่งอยู่ในระหว่าง 7 ถึง 23 ตัวในเขตที่มีการสำรวจ

2.4.2 สภาพของเสือโคร่งแต่ปี ค.ศ. 2005 จนถึงปัจจุบัน

จากผลที่ได้รับจากงานวิจัยภาคสนาม ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ในป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลย โดยการติดตั้งกล้องอโตเมติก ถ่ายรูปเสือโคร่งและเหยื่อ ซึ่งผลของการสำรวจในที่ต่าง ๆ ดังนี้

- ในช่วงระยะเวลาปี ค.ศ. 2007 ถึงปี ค.ศ. 2009 ได้มีการลงสำรวจในพื้นที่อนุรักษ์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติลำน้ำกระดิงที่มีจำนวนพื้นที่ถึง 36,317 Km² ได้มีการติดตั้งกล้องไว้ตามที่ต่าง ๆ จำนวน 200 จุดแต่ละจุดมีรัศมีห่างกัน 2 Km² ในวงรัศมี 400 Km² และเพิ่มขึ้นเป็น 1,600 Km² โดยใช้ความพยายามในการตั้งกล้องถ่ายจำนวน 6,357 ครั้งผลของการสำรวจไม่พบเสือโคร่งแต่สิ่งที่ถ่ายได้นั้นมี กวาง เลียงผา เก้ง หมูป่า²⁵

- เขตพื้นที่ทางภาคใต้สุดของประเทศลาว มีพื้นที่ป่าจำนวน 19,996 Km² ได้ลงสัมภาษณ์ชาวบ้านจำนวน 35 หมู่บ้านบริเวณป่าสงวนแห่งชาติเซเปเลียน ผลของการสำรวจชาวบ้านประมาณ 70% บอกว่ามีเสือโคร่งอยู่ในป่าแห่งนี้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ดังกล่าวยังไม่เป็นที่ชัดเจนซึ่งต้องลงสำรวจในภาคสนามเพิ่มอีก

- เขตป่าสงวนแห่งชาตินากาย-น้ำเหิน สำรวจในปี ค.ศ.2006 - 2008 ได้นำกล้องอโตเมติกติดตั้ง 300 จุดแต่ละจุดห่างกัน 2 Km² กระจายอยู่ตามพื้นที่ในรัศมีสำรวจ 600 Km² จากตัวอย่าง 3 แห่งแต่ละแห่งมีพื้นที่สำรวจ 200 Km² ของเนื้อที่ป่าสงวนทั้งหมดจำนวน 3,532 Km² ติดตั้งกล้องเพื่อถ่ายภาพได้ 11,870 ครั้งผลของการสำรวจไม่พบเสือโคร่งแต่ก็มีสัตว์ขนาดใหญ่เช่น เมีย กวาง แต่ก็มีจำนวนไม่มาก

²⁴ บทรายงานการประเมินสถานภาพของเสือโคร่ง ใน สปป ลาว ปี ค.ศ. 1998

²⁵ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 31.

- ในเขตป่าสงวนแห่งชาติภูหินปูน แขวงคำม่วน มีการรายงานจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในป่าสงวนนี้ว่าพบเห็นรอยตีนเสือขนาด 10x11 ซม. และวัวถูกเสือกินในเดือน สิงหาคม ปีค.ศ. 2006 คาดการว่าเป็นเสือโคร่ง

- ในเขตอ่างเก็บน้ำของเขื่อนน้ำงึม มีการรายงานจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ว่ามีการพบรอยตีนเสือโคร่งทางทิศใต้ของแขวงเชียงขวาง เขตเมืองคูน เมืองท่าโหม ในช่วงกลางปี ค.ศ. 2009

- ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ในป่าสงวนที่เชื่อมต่อกับป่าสงวนแห่งชาติหินนามหนอนในจำนวนพื้นที่ 4,477 Km² จากการรายงานพบว่ามีรอยตีนเสือโคร่งขนาด 10x12 ซม. และซากควายถูกฆ่าตาย ในวันที่ 25 สิงหาคม ปี ค.ศ. 2009 ในเขตหมู่บ้าน หนองบัว หรือใกล้กับภูเขาวง (17 30 09 N 105 54 33 E) และพบเห็นรอยตีนของเสือโคร่งในเขตหมู่บ้านนาปาวในวันที่ 7 กันยายน ปี ค.ศ. 2009

- พบรอยตีนของเสือโคร่งในเขตป่าสงวนแห่งชาติภูซังแห่ ในปี 2009 ในเขตป่าสงวนแขวงระวีง ระเวง ใกล้กับเมืองเซโปน แขวง สะหวันนะเขต

แต่อย่างไรก็ตามยังมีข้อมูลจากที่ต่าง ๆ อีกมากมายที่ผู้ศึกษาไม่ได้พูดถึงทั้งหมด และขออนุญาตหยิบยกเอามาเพียงบางส่วนเพื่อแสดงให้เห็นว่าในที่ต่าง ๆ ก็ยังมีการพบเห็นรอยเท้าของเสือโคร่งอยู่ในป่าสงวนแห่งชาติในลาวแต่ข้อมูลที่พบหรือได้รับมานั้นเป็นเพียงการสันนิษฐานว่ามันคือเสือโคร่งเท่านั้นโดยการขาดหลักฐานที่ชัดเจนเป็นเพียงการบอกกล่าวเท่านั้น ในปัจจุบันนี้มีเพียงป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลยเท่านั้นที่มีการยืนยันชัดเจนว่ามีเสือโคร่งอยู่จริง

2.5 ปัญหาในการลดจำนวนลงของเสือโคร่ง

ปัจจุบันนี้แนวโน้มของเสือโคร่งในประเทศลาวมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง ในป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่ต่าง ๆ นั้นยังไม่สามารถยืนยันได้ว่ามีเสือโคร่งจริง มีแต่เพียงการบอกเล่าเท่านั้น แต่สำหรับป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลยในช่วงระยะเวลาปี ค.ศ. 2005 มีการยืนยันอย่างชัดเจนว่ามีเสือโคร่งอาศัยอยู่จริงเนื่องจากในช่วงระยะเวลาปี ค.ศ. 2005 ถึงปี ค.ศ. 2007 มีการถ่ายภาพเสือได้เพียง 4 ตัวเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ก็หมายความว่าเสือโคร่งใน สปป ลาว ในขณะนี้กำลังลดจำนวนลง และบางเขตอาจจะสูญหายไปแล้วจากป่า ซึ่งสาเหตุของการลดจำนวนลงนั้นมีที่มาอยู่หลายอย่าง เช่น การถูกล่า การขาดแคลนที่อยู่อาศัย การลดลงของเหยื่อ และปัญหาอื่น ๆ โดยจะกล่าวในหัวข้อต่อไปดังนี้

2.5.1 ปัญหาในการถูกล่า

เสือโคร่งเป็นสัตว์ป่าหวงห้ามของลาวถูกจัดอยู่ในบัญชีที่ 1 ตามมติดตกลงของคณะรัฐมนตรี²⁶ และมีการจัดประเภทตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 22²⁷ ของกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำและสัตว์ป่า แต่ถึงอย่างนั้นก็ตามเสือโคร่งยังมีการถูกลักลอบฆ่าตายอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการต่าง ๆ หลายรูปแบบเช่น การดักจับ การใช้ยาเบื่อ การยิง และอื่น ๆ สิ่งที่ทำไปทั้งหมดนี้มีปัจจัยมาจากความต้องการอวัยวะของเสือโคร่งมีสูงในตลาดสากลที่มีความเชื่อว่าเป็นยาพื้นเมืองที่ดี และอีกปัจจัยก็คือความบกพร่องในการจัดสรรคุ้มครองป่าสงวนในลาวนั่นเอง เพราะว่าในปัจจุบันราคาเสือโคร่งมีราคาสูงจากตัวละ 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ ถึง 70,000 ดอลลาร์สหรัฐ และราคาเสือโคร่งในตลาดมีสูงถึงตัวละ 11,528 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อเสือ 1 ตัวในปี 2004²⁸ อวัยวะเสือโคร่ง เช่น หนิง กระดูก ฟัน และอื่น ๆ กลายเป็นสินค้าที่มีการซื้อขายกันมากเสือโคร่งมีการรายงานว่ามีถูกลักลอบฆ่าตายอย่างต่อเนื่องในตลอดหลายปีที่ผ่านมาเช่น ในเขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอดกุเลยมีเสือโคร่งถูกลักลอบฆ่าตายอย่างน้อย 15 ตัวนับแต่ปี 2003 จนถึงปัจจุบัน อีก 2 ตัวถูกลักลอบฆ่าตายในเขตพื้นที่ชายแดนแขวงบ่อแก้ว และแขวงหลวงน้ำทาในปี 2005 อีก 2 ตัวถูกลักลอบฆ่าตายในเขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำห่าในเดือนตุลาคม ปี 2007 และอีก 1 ตัวถูกลักลอบฆ่าตายในป่าสงวนแห่งชาติน้ำข่า ในเดือนเมษายน ปี 2008²⁹ นอกจากนี้ยังมีสถิติการรายงานว่าเสือโคร่งได้มีการถูกล่าในที่ต่าง ๆ ดังนี้

²⁶ กฎกระทรวง “ว่าด้วยการรับรองบัญชีรายชื่อสัตว์น้ำและสัตว์ป่าประเภทหวงห้ามหรือบัญชี 1 และประเภทคุ้มครองบัญชี 2” เลขที่ 81/นย นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 13 สิงหาคม ปี ค.ศ. 2008

มาตรา 1 เห็นดีรับรองเอาบัญชีสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ประเภทหวงห้ามหรือบัญชีที่ 1 และประเภทคุ้มครองหรือบัญชีที่ 2

²⁷ กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า เลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ ลงวันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

มาตรา 22 การจัดประเภทหรือบัญชีสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

การจัดประเภท หรือบัญชีคือการจัดแยกประเภทของสัตว์แต่ละชนิดพันธุ์ ที่แตกต่างกันโดยอิงตามสภาพของสัตว์ที่ตกอยู่ในกรณีใกล้จะสูญพันธุ์ หรือหายาก

รัฐบาลเป็นผู้พิจารณารับรอง และเปลี่ยนแปลงบัญชีสัตว์ประเภทหวงห้าม และสัตว์ป่าคุ้มครอง ตามการเสนอของกระทรวงเกษตรและป่าไม้

²⁸ Johnson, A., Vongkhamheng, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 19*, pp. 241-340.

²⁹ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 39.

ตาราง 2.1 สรุปข้อมูลจำนวนเสือโคร่งที่รายงานถูกลักลอบฆ่าตาย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2003

No	ป่าสงวนแห่งชาติในลาว	จำนวนที่ถูกฆ่า	วันที่ เดือน ปี	แหล่งที่มาของข้อมูล
1	ภูแดนดิน	2	04/2006, 07/2007	เจ้าหน้าที่ป่าสงวน
2	น้ำห่า	3	12/2006, 4/2007	เจ้าหน้าที่ป่าสงวน
3	น้ำแอด-ภูเลย	17	01/2003, 10/2009	เจ้าหน้าที่ป่าสงวน
4	น้ำซำ	1	03/2008	เจ้าหน้าที่ป่าสงวน
5	น้ำปุย	1	09/05/2005	เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ เมืองเพียง
6	เซบั้งนวน	1	12/2008	เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้เมือง คง
7	เซซับ	1	12/2008	เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้เมือง ตโอย
8	น้ำก่าน	2	06/2005, 11/2005	เจ้าหน้าที่ป่าสงวน
	รวม	28		

2.5.2 ปัญหาเกี่ยวกับข้อขัดแย้งระหว่างเสือโคร่งกับมนุษย์

รูปภาพ 2.3 เสือโคร่งถูกยิงในเวลาที่เขาไปจับกินวัวของชาวบ้าน ในเขตพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างแขวงหลวงพระบางกับแขวงเวียงจันทร์ เมื่อเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 1998

ที่มา : บทรายงานสภาพสัตว์ป่าใน สปป ลาว ปี ค.ศ. 1999 โดย Dodongdy Dirapom/ IUCN

สภาพปัญหาของเสือโคร่ง สปป ลาว นอกจากปัญหาการขาดแคลนแหล่งที่อยู่อาศัย แหล่งอาหารแล้ว ปัญหาอีกประการหนึ่งนั่นก็คือ ปัญหาที่เกิดจากข้อขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเสือโคร่งที่มักพบเห็นเป็นประจำจากการรายงานของเจ้าหน้าที่ป่าสงวนว่ามีการฆ่าเสือโคร่งเพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

เพราะเสือโคร่งกินสัตว์เลี้ยงของประชาชน การฆ่าเสือโคร่งเพื่อแก้แค้นเพราะการที่ประชาชนได้สูญเสียสัตว์เลี้ยงไป เช่น วัว ควาย ปรากฏว่ามีในทุก ๆ เขตชนบทภายในประเทศลาว จากผลของการสำรวจสัมภาษณ์ข้อมูลในระหว่างปี ค.ศ. 1988-1993 มี 43.8% จากผู้ที่ได้ให้สัมภาษณ์รายงานว่า สัตว์เลี้ยงของตน เช่น วัว ควาย ถูกเสือโคร่งกินเป็นอาหาร แต่การที่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นเสือโคร่งที่ฆ่าวัวควายนั้นจริงหรือไม่ยังไม่รู้แน่ชัด³⁰ จากกรณีตัวอย่างเหตุการณ์จริงในกรณีที่เกิดขึ้นในหลายปีที่ผ่านมา เสือโคร่งถูกฆ่าเพราะเหตุการณีสัตว์เลี้ยงของประชาชน ในเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 1996 เสือโคร่ง 1 ตัว ได้ถูกยิงตายในเขตพื้นที่เมืองภูคูน ซึ่งเป็นชายแดนระหว่างแขวงหลวงพระบาง และแขวงเวียงจันทน์ และอีกกรณีเช่นเดียวกันในเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 1997 มีเสือโคร่ง 1 ตัว ได้ถูกฆ่าตายในเขตป่าสงวน น้ำแอด-ภูเลย โดยได้รับอนุญาตจากหน่วยงานราชการของรัฐคือ หน่วยงานปกครองเมืองเวียงทอง แขวงเวียงจันทน์ แต่สิ่งที่น่าวิตกในขณะนี้ก็คือ ชิ้นส่วนอวัยวะของเสือโคร่งนั้นมีราคาสูงเพิ่มกับความคิดในแง่ลบของมนุษย์กับเสือโคร่ง หากเกิดมีกรณีที่สัตว์เลี้ยงตายเสือโคร่งก็จะเป็นตัวเป้าหมายหลักของสาเหตุที่นั่นอยู่เสมอ ประชาชนที่เป็นเจ้าของสัตว์เลี้ยงอาจอ้างว่ามีความโกรธแค้นจำเป็นต้องฆ่าเพื่อล้างแค้นแต่หาผู้ใดไม่ว่าที่นำไปนั้นก็เพื่อหาผลประโยชน์จากการขายอวัยวะเสือโคร่งมากกว่า การแก้แค้นที่เสือโคร่งทำให้สัตว์เลี้ยงของตนตาย ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 2003-2004 กรณีในเขตพื้นที่เขตป่าสงวนน้ำแอด-ภูเลย ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานสืบสวนอย่างเป็นทางการอย่างละเอียด และสรุปได้ว่า เสือโคร่งที่ถูกฆ่าตายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัตว์เลี้ยงของประชาชนในป่านั้น เจ้าของสัตว์เลี้ยงเป็นคนที่ใช้สัตว์เลี้ยงของตนนั้นเพื่อเป็นเหยื่อล่อเพื่อที่จะล่าเสือโคร่งและเอาอวัยวะมาขายมากกว่าที่จะแก้แค้น ซึ่งเห็นว่าตรงกันข้ามกับการบอกเล่าในเมื่อก่อนและการเลี้ยงสัตว์ในป่าของชาวบ้านก็ยังดำเนินต่อเพราะต้องการรอโอกาสที่จะลักลอบฆ่าเสือโคร่งเพื่อเอากระดูกไปขาย

เสือกินมนุษย์นี้ก็ปัญหาก็เป็นปัญหาอีกประการหนึ่งที่ทำให้มีการลักลอบฆ่าเสือโคร่งเพราะเชื่อว่า เสือโคร่งกินคน ในช่วงระยะหลาย ๆ ปีที่ผ่านมา ในความเป็นจริงกรณีที่มีเหตุการณ์ที่ว่าเสือกินคนนั้นเกิดขึ้นน้อยมาก แต่การเล่าขานค่อนข้างมีกันอย่างแพร่หลาย จึงมักจะทำให้มนุษย์เกิดมีแนวความคิดหรือมุมมองในแง่ลบต่อกับเสือโคร่ง เช่น ในอดีตที่ผ่านมาได้มีรายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ว่าเสือกินคนเกิดขึ้นเพียงสองครั้งก่อนปี ค.ศ. 2005 และก็มีรายงานเกิดขึ้นอีกสองครั้งช่วงระยะหลังปี ค.ศ. 2005 ในความเป็นจริงนั้นมนุษย์ไม่ใช่อาหารที่เสือโคร่งชอบและสำหรับเหตุการณ์ที่เสือกินหรือฆ่ามนุษย์ตายนั้น เพราะเสือโคร่งต้องการที่จะปกป้องตัวเองหรือปกป้องลูกของเสือโคร่ง และอีกประการหนึ่งส่วนมากจะเป็นเสือโคร่งที่ถูกบาดเจ็บ เสือโคร่งที่เจ็บไข้ หรือเป็นเสือสูงวัยเท่านั้น ตามรายงานพบว่ามีกรณีที่เหตุการณ์เสือฆ่าคนเกิดขึ้นจริงทางภาคเหนือของประเทศลาวคือ แขวงบ่อแก้ว เพื่อให้มีข้อคิด

³⁰ สีดาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 40.

ซึ่งกรณีเหตุดังกล่าวนั้นตามการบอกเล่าว่า ได้มีชาวบ้านที่เป็นเพื่อนกันสามคนได้ไปจับปลาในบริเวณใกล้กับหมู่บ้าน บังเอิญได้ยินเสียงหมูป่าร้องจึงได้รับตามไปดูว่ามีอะไรเกิดขึ้น แต่เมื่อไปถึงสถานที่นั้นก็ปรากฏพบว่าเสือโคร่งกำลังจะกินหมูป่าอยู่ และเมื่อเสือโคร่งรู้ว่ามีคนมาพบเห็นจึงได้หลบหนีไปเพราะตกใจกลัว ดังนั้นชาวบ้านสามคนจึงไล่ติดตามเสือโคร่งไป ในจำนวนสามคน หนึ่งในนั้นมีคนหนึ่งที่มีอาวุธปืน ได้วิ่งไปก่อนส่วนที่เหลือนั้นรออยู่ใกล้กับแม่น้ำเมื่อรอจนมืดค่ำก็ไม่เห็นวิหังของเพื่อนที่ตามเสือโคร่งไป ดังนั้นสองคนที่เหลือจึงตัดสินใจกลับบ้านเพื่อไปบอกญาติพี่น้อง และชาวบ้านมาช่วยกันออกตามหาในวันต่อมาในที่สุดก็พบว่า เห็นอาวุธปืน เศษหัวกะโหลก ขาอีกข้างหนึ่งของผู้ตาย และพบรอยเท้าของเสือโคร่งในบริเวณดังกล่าวด้วย³¹

จากเหตุผลทั้งสองอย่างนี้จึงเป็นสาเหตุให้ประชาชนทำการแก้แค้นโดยอ้างว่าเสือโคร่งกินสัตว์เลี้ยง และกินคนจากกรณีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสองกรณีนั้นแล้วเห็นว่าเสือโคร่งไม่ได้เป็นฝ่ายเข้ามาทำร้ายมนุษย์เลย แต่ตรงกันข้ามมนุษย์ต่างหากที่เป็นฝ่ายหวังผลประโยชน์จากเสือโคร่ง โดยใช้ข้ออ้างว่าฆ่าเสือโคร่งเพื่อการแก้แค้นกับสิ่งที่สูญเสียไป ผ่านการลงสำรวจตรวจสอบจากข้อมูลหลักฐานพบว่า เป็นเพียงการกล่าวอ้างในการลักลอบฆ่าเสือโคร่งเพื่อจะนำเอาอวัยวะ ชาก ชิ้นส่วนต่าง ๆ จากเสือโคร่งไปขาย เนื่องจากสิ่งเหล่านั้นมีมูลค่ามหาศาล ถ้าเปรียบเทียบกับราคาสัตว์เลี้ยงชนิดอื่น ๆ ดังนั้นจึงใช้วิธีการนี้เพื่อล่าเสือโคร่ง นี่ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้จำนวนประชากรเสือโคร่งลดลงอย่างต่อเนื่อง

2.5.3 ปัญหาการลดจำนวนลงของเหยื่อ

ดังที่กล่าวมาในหัวข้อที่ผ่านมาแล้วว่า เสือโคร่งเป็นสัตว์กินเนื้อ และปริมาณการกินอาหารในวันหนึ่ง ๆ จะกินอาหารเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ปัจจัยหลักที่สำคัญของจำนวนประชากรของเสือโคร่งนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนอาหารที่มีอยู่ในธรรมชาติ ถ้าสัตว์ที่เป็นเหยื่อนั้นหากมีเป็นจำนวนมากแล้วจะทำให้เสือเพิ่มจำนวนประชากรมากขึ้น แต่ถ้าหากว่าเหยื่อนั้นมีไม่อาจจะส่งผลกระทบต่อจำนวนประชากรของเสืออาจจะลดจำนวนลง สำหรับสัตว์ป่าที่เป็นอาหารของเสือโคร่ง ได้แก่ กวาง เก้ง หมูป่า และสัตว์ป่าประเภทต่าง ๆ ซึ่งในเวลานี้เหยื่อหรือสัตว์ประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นมีการลดจำนวนลงอย่างมาก ที่เนื่องมาจากการดำรงชีพของประชาชนที่อยู่ตามเขตชนบทนั้น ได้มีการล่าสัตว์ป่าเป็นอาหารตลอดมา และปฏิบัติต่อ ๆ กันมาซ้ำ ๆ หลายครั้งก็กลายเป็นประเพณีของท้องถิ่นที่ยอมรับการล่าสัตว์ป่าเป็นอาหาร โดยเป็นเวลาหลาย ๆ ปีมาแล้ว แต่การปฏิบัติในรูปแบบการล่าเพื่อเลี้ยงชีพประจำวัน แต่สิ่งดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงไปพร้อม ๆ กับความเจริญก้าวหน้าของเศรษฐกิจและสังคม จึงทำให้การล่าสัตว์ป่าในเมื่อก่อนที่ล่าเพื่อการเลี้ยงชีพในแต่ละวัน เปลี่ยนมาเป็นการล่า

³¹ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 41.

เพื่อการค้ามากขึ้นเพราะรัฐบาลมีการปฏิรูปกลไกเศรษฐกิจใหม่ในช่วงระยะปี ค.ศ.1980 ได้มีการเปิดตลาดการค้าเสรีกับสากลมากขึ้น ทำให้ชิ้นส่วนของสัตว์ป่าที่เป็นอาหารของเสือโคร่งนั้นเป็นที่นิยมขายกันในตลาดตามตัวเมืองต่าง ๆ ภายในประเทศ และตามตลาดชายแดนติดกับต่างประเทศเช่น ประเทศไทย เวียดนาม และจีน³² ซึ่งในปัจจุบันนี้การค้าขายสัตว์ป่ายังปรากฏพบเห็นกันตามท้องตลาด และร้านอาหารตามตัวเมืองต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่กฎหมายก็กำหนดไว้ชัดเจนว่าห้ามมีการซื้อขายสัตว์ป่า แต่ก็ยังคงดำเนินต่อไปจนถึงวันนี้ ถึงแม้จะมีการตรวจจับก็ตาม

รูปภาพ 2.4 การล่าสัตว์ป่าที่เป็นเหยื่อของเสือโคร่ง

ที่มา : บทประกอบการบรรยายเกี่ยวกับแผนการอนุรักษ์เสือโคร่งในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ น้ำแอด-ภูเลย @ WCS Lao/NEPL NBCA , 13 พฤษภาคม 2008

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นคือการให้เหตุผลว่าทำไมประชากรของเหยื่อที่เป็นอาหารของเสือโคร่งจึงลดจำนวนลงเนื่องจากการล่าของประชาชนมากเกินไปทั้งกรณีล่าเพื่อเป็นอาหารในครัวเรือนของชาวบ้าน และล่าเพื่อการค้าเป็นต้น และสาเหตุหลัก ๆ นั้นผู้ศึกษาจะกล่าวถึงสาเหตุของการลดจำนวนลงของเหยื่ออย่างเป็นระบบดังนี้

1. การบังคับใช้กฎหมายยังไม่เข้มงวด เรื่องทั้งหมดเป็นผลเนื่องมาจากขาดการวางแผนการในระยะยาว ในการใช้ที่ดินอย่างเป็นระบบ ขาดการคุ้มครองจัดสรรป่าสงวนอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ และอีกอย่างยังขาดความเกี่ยวข้องการแยกแยะระหว่างการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ทำให้งบประมาณ

³² สีดาเฮ้ง ราชพน, อ่างแล้ว เชียงอรรถที่ 2, น. 41.

การพัฒนาส่วนมากจะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจมากกว่า ส่วนการอนุรักษ์ธรรมชาติกับให้ความสำคัญไม่มากเท่าที่ควร

2. ขาดการโฆษณาเผยแพร่ โดยทั่วไปแล้วการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น ต้องเป็นปัจจัยหลักในการโฆษณาเผยแพร่ให้ประชาชนได้รู้ความสำคัญของการอนุรักษ์ และต้องได้มีการโฆษณาเผยแพร่กฎหมายให้ประชาชนได้รับรู้ และเข้าใจว่าถ้าหากมีการฝ่าฝืนแล้วจะมีอะไรเกิดขึ้นตามมาเกี่ยวกับการต้องได้รับโทษ และการชดใช้ค่าเสียหายต่าง ๆ

3. เครื่องมือ หรืออาวุธที่ทันสมัยในปัจจุบัน ดังกล่าวได้เอื้ออำนวยให้กับชาวบ้านนำไปใช้เพื่อล่าสัตว์ และล่าเสือโคร่งได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้สัตว์ป่าลดจำนวนลงอย่างมากถ้าหากเปรียบเทียบกับในอดีต

4. ความต้องการทางการเงินเพิ่มขึ้นบวกกับความต้องการสัตว์ป่าในตลาดเพิ่มมากยิ่งขึ้น และมีราคาแพง จึงกลายเป็นสิ่งจูงใจให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยตามชนบทล่าสัตว์ป่าเพื่อนำมาขาย แทนจากการล่ามาเพื่อใช้เป็นอาหารภายในครัวเรือน

5. ความต้องการอวัยวะของสัตว์ในตลาดภายในประเทศและต่างประเทศมีมากและมีราคาสูง อีกทั้งยังมีความเชื่อว่าอวัยวะของสัตว์เหล่านั้นเป็นยาที่ดีและมีคุณภาพสูง เช่น เขากวางอ่อน ดีหมี และอื่น ๆ ทำให้มีการล่าเกิดขึ้นมากมายตามป่าสงวนแห่งชาติในที่ต่าง ๆ

2.5.4 ปัญหาการขาดแหล่งที่อยู่อาศัย

ปัจจุบันประเทศไทยมีเนื้อที่ป่าไม้จำนวน 41% ซึ่งในนั้น 14% รัฐบาลประกาศเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์พันธุ์พืช และสัตว์ป่า ฯลฯ ชนิด เพื่อรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ และความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ³³ ดังนั้น ในขอบเขตพื้นที่ดังกล่าวนี้จึงเป็นที่อยู่อาศัยและขยายพันธุ์ของเสือโคร่งเนื่องจากการตรวจพบหลักฐานของการมีอยู่ของเสือโคร่ง และเหยื่อ

แต่ในปัจจุบันนี้เนื้อที่ป่าไม้ในประเทศไทยลดจำนวนลง เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร อีกประการหนึ่งก็เพราะว่าประชาชนส่วนมาก 85% ที่อาศัยในเขตชนบทมีการถางป่า เพื่อทำไร่ปลูกข้าว มีการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อสร้างเขื่อนพลังงานไฟฟ้าน้ำตก การให้สัมปทานการทำเหมืองแร่ และการสร้างเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างประเทศตามแผนพัฒนาในภูมิภาค ฉะนั้น การจัดสรรที่ดินจึงเป็นปัญหาที่จำเป็นเพื่อรับรองว่าเขตพื้นที่อยู่อาศัยของเสือโคร่งให้มีพื้นที่เพียงพอ และเหมาะสมที่จะเอื้ออำนวยให้เสือโคร่งสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างปลอดภัย ถ้าหากไม่มีหรือไม่รักษาเขตทางเดินของสัตว์ป่าเพื่อเชื่อมต่อกับเขตพื้นที่อนุรักษ์ที่เป็นแหล่งประชากรเสือโคร่งที่สำคัญ ผลกระทบที่จะตามมา

³³ สีดาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 61.

ก็คือ ประชากรเสือโคร่งถูกตัดแยกออกจากกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ อาจจะทำให้เกิดปัญหาทางพันธุกรรม และเกิดข้อขัดแย้งระหว่างเสือโคร่งกับมนุษย์ ซึ่งอาจเป็นปัญหาทำให้เสือโคร่งสูญพันธุ์ไปในอนาคต³⁴

2.5.5 ปัญหาในข้อกฎหมาย

ตามดังที่กล่าวไว้ใน รัฐธรรมนูญของประเทศลาวฉบับปี ค.ศ. 2003 โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 19 ได้กล่าวว่า องค์การของรัฐ และพลเมืองทุกคนต้องปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม ปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เช่น หน้าที่นดิน พื้ดิน ป่าไม้ สัตว์ แหล่งน้ำและอากาศ รัฐบาลลาวให้ความสำคัญของการอนุรักษ์เสือโคร่งไว้ไม่ให้มีการสูญพันธุ์ไปจากป่าไม้ในประเทศลาว โดยได้ออกกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์น้ำ และสัตว์ป่ามีการกำหนดบัญชีสัตว์ออกเป็นสามบัญชี เช่น บัญชีที่ 1 คือสัตว์ประเภทหวงห้ามก็คือ สัตว์สงวน บัญชีที่ 2 คือสัตว์ประเภทคุ้มครอง และบัญชีที่ 3 คือทั่วไป ในสามบัญชีที่กล่าวมานี้เสือโคร่งถูกจัดในบัญชีหมายเลข 1 ตามมาตรา 36 ของกฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำและสัตว์ป่า และมาตรา 1 ของมติคณะรัฐมนตรี ฉบับเลขที่ 81/นย ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2008

แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าประเทศลาวจะมีกฎหมายออกมาคุ้มครองอยู่ก็ตามแต่ก็ยังมีปัญหาในการปรับใช้และการตีความกฎหมายเหล่านั้นอยู่ซึ่งผู้ศึกษาจะกล่าวโดยรายละเอียดต่อไปในบทที่ 4

2.5.6 ปัญหาการสร้างฟาร์มเสือโคร่งในประเทศลาว

การที่มีฟาร์มเลี้ยงเสือโคร่งนั้นเป็นปัญหาอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้มีการลักลอบล่าเสือโคร่งในธรรมชาติ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของ สปป ลาว มาตรา 38 ได้บัญญัติว่าการสร้างฟาร์มสัตว์น้ำ และประเภทสัตว์ป่าสงวนต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาล และการดำเนินการสร้างฟาร์มนั้นต้องดำเนินกฎหมายวิสาหกิจของ สปป ลาว³⁵ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดอย่างนี้

³⁴ สีตาเฮ่ง ราชพน, *อ้าวแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 41.

³⁵ กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภข นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

มาตรา 38 การสร้างฟาร์มสัตว์

บุคคลหรือองค์กร ที่มีจุดประสงค์สร้างฟาร์มสัตว์ด้วยการนำเอาสัตว์น้ำสัตว์ป่า ประเภทคุ้มครอง และประเภททั่วไปมาเลี้ยง เพื่อขยายพันธุ์ เป็นสินค้า เพื่อส่งขายภายในประเทศ และต่างประเทศกระทรวงเกษตรและป่าไม้จะเป็นผู้อนุมัติ

สำหรับฟาร์มสัตว์ ประเภทหวงห้าม รัฐบาลจะเป็นผู้อนุมัติให้สร้างฟาร์มตามการนำเสนอของกระทรวงเกษตรและป่าไม้

หมายความว่า กฎหมายได้มีการอนุญาตให้ค้าขายอวัยวะเสื่อมเสียถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นช่องว่างให้ผู้ที่ลักลอบใช้ช่องว่างนี้เพื่อค้าอวัยวะเสื่อมเสียจากธรรมชาติ เพราะเจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบ และจำแนกได้ว่าชิ้นส่วนเหล่านั้นเป็นชิ้นส่วนเสื่อมเสียที่มาจากฟาร์มหรือมาจากธรรมชาติ ในปัจจุบันนี้ สปป ลาว มีฟาร์มเลี้ยงเสือโคร่งที่สร้างในปี ค.ศ. 2002 โดยเริ่มจากการนำเอาพ่อพันธุ์แม่พันธุ์นำเข้ามาจากประเทศไต้หวัน จำนวน 48 ตัวมาเลี้ยงไว้ และในปัจจุบันมีจำนวนเสือโคร่งได้เพิ่มขึ้นถึง 254 ตัว และพร้อมที่จะนำส่งออกขายไปยังต่างประเทศ เช่น เวียดนาม และจีน³⁶ จากสภาพความเป็นจริงการเลี้ยงเสือในฟาร์มนั้นอาจจะเป็นการที่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์เสือโคร่งในธรรมชาติได้น้อยมากเพราะว่าไม่เป็นไปตามหลักแนวคิดที่ว่า ถ้าตอบสนองเสือโคร่งให้ได้พบกับความต้องการในตลาด ก็อาจจะช่วยอนุรักษ์เสือโคร่งในธรรมชาติไว้ได้ โดยไม่ต้องซื้ออวัยวะของเสือโคร่งจากธรรมชาติที่ถูกลักลอบนำมาขายอย่างผิดกฎหมาย แต่สุดท้ายแนวความคิดดังกล่าวกลับไม่สำเร็จ เพราะเหตุผลหลายประการถ้าในมุมมองเศรษฐกิจเสือโคร่งจากธรรมชาติหนึ่งตัวมีมูลค่าสูงมาก เนื่องจากว่าลูกค้ายินยอมผลิตพันธุ์หรืออวัยวะเสือโคร่งจากธรรมชาติมากกว่าเสือโคร่งที่เลี้ยงจากฟาร์มสาเหตุหลัก ๆ ก็มาจากความเชื่อที่เสือโคร่งในธรรมชาติมีประสิทธิภาพทางการยาดีกว่าเสือโคร่งที่เลี้ยงจากฟาร์ม ฉะนั้น บริโภคจึงมีความต้องการผลิตพันธุ์ที่ได้มาจากเสือโคร่งในธรรมชาติ จึงไม่นิยมผลิตพันธุ์ที่สกัดมาจากเสือโคร่งที่เลี้ยงในฟาร์ม และอีกประการหนึ่งการที่เลี้ยงเสือโคร่งในฟาร์มที่ให้โตเต็มวัยนั้น ต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูงมาก ซึ่งโดยเฉลี่ยประมาณ 4,000 – 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ แต่สำหรับการล่าเสือโคร่งในธรรมชาติค่าใช้จ่ายจะมีเพียงแค่ 15-20 ดอลลาร์สหรัฐ³⁷ เพื่อซื้อเครื่องมือใช้ในการล่าเสือโคร่งรวมถึงค่าขนส่ง และการที่ถูกเจ้าหน้าที่ แต่ผู้ค้าก็ยังมีการล่าอยู่อย่างมาก อย่างไรก็ตามด้วยเหตุผลที่มีความแตกต่างในด้านการลงทุน และความต้องการในตลาด ทำให้ผู้ค้าเสือโคร่งที่ผิดกฎหมายได้เข้ามาปั่นป่วน ราคาเสือโคร่งกับผู้ประกอบการที่เลี้ยงเสือโคร่งที่ถูกกฎหมายจากฟาร์ม ทั้งที่รู้ว่ามีความเสี่ยงต่อการถูกยึด และถูกจับลงโทษ และมีบางกลุ่มได้ให้เหตุผลว่า ผู้ประกอบการในฟาร์มเลี้ยงเสือโคร่งไม่ได้มีแนวคิดที่จะสนใจในการอนุรักษ์เสือโคร่งในธรรมชาติเพราะหวังที่จะได้รับผลประโยชน์ทางธุรกิจ และถ้าหากเสือโคร่งในธรรมชาติหากหมดไป เจ้าของกิจการฟาร์มก็จะเป็นเจ้าของตลาดที่จะตอบสนองอวัยวะของเสือโคร่งแต่เพียงผู้เดียว

การดำเนินธุรกิจ เกี่ยวกับการสร้างฟาร์มสัตว์นั้น ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

³⁶ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 2*, น. 40.

³⁷ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 2*, น. 42.

2.6 แนวโน้มในการอนุรักษ์เสือโคร่งใน สปป ลาว

ด้วยเงื่อนไขที่ว่าเสือโคร่ง เป็นสัตว์ที่สามารถปรับตัวเข้ากับทุก ๆ สภาพแวดล้อมได้ง่ายเช่นปรับตัวเข้ากับถิ่นที่อยู่อาศัย สภาพอากาศ และชนิดเหยื่อต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าประเทศลาวเอื้อประโยชน์ในหลาย ๆ ด้านเพื่อฟื้นฟูจำนวนประชากรของเสือโคร่ง แต่ถึงอย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจากการสำรวจพบว่าจำนวนประชากรของเสือโคร่งอยู่ในตัวเลขค่อนข้างต่ำ แต่เงื่อนไขอื่น ๆ นั้นเอื้อต่อกันขยายพันธุ์ของเสือโคร่งที่มีอยู่ในธรรมชาติได้เป็นอย่างดีเช่น จำนวนพลเมืองของลาวมีไม่มากคิดอัตรา 22 คนต่อ 1 Km² ถ้าเทียบกับจำนวนประชากรของประเทศเพื่อนบ้านเช่น ประเทศเวียดนาม 263 คนต่อ 1 Km² ประเทศไทย 128 คนต่อ 1 Km² และประเทศกัมพูชา 80 คนต่อ 1 Km²³⁸ เนื่องจากเสือโคร่งเป็นสัตว์ที่อาศัยอยู่ในเนื้อที่บริเวณกว้าง ดังนั้น ประเทศลาวจึงมีเนื้อที่ ที่เพียงพอเพื่อให้เสือโคร่งได้อาศัย และรองรับจำนวนประชากรของเสือโคร่งที่เพิ่มขึ้น ประเทศลาวมีเนื้อที่จำนวนป่าไม้ปกคลุมถึง 40% และมีป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 21 แห่งกุมเอาเนื้อที่ 14% สามารถเป็นที่อยู่อาศัยของเสือโคร่งได้เป็นอย่างดี ในจำนวนป่าที่กล่าวมานี้มีสัตว์อยู่หลายชนิดที่เป็นเหยื่อของเสือโคร่งเช่น กระต๊อง กวาง เก้ง หมูป่า และเสียงผา

นอกจากนั้นประเทศลาวยังมีกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการคุ้มครองปกป้องรักษาเนื่องจากมีบทบัญญัติที่กล่าวไว้ชัดเจนว่า เสือโคร่ง และสัตว์ที่เป็นเหยื่อเป็นสัตว์ป่าประเภทหวงห้าม นอกจากนี้ประเทศลาวยังเข้าเป็นสมาชิกภาคีในอนุสัญญาสากลว่าด้วยการค้าขายชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้จะสูญพันธุ์ หรือ CITES

2.7 ข้อจำกัดในการอนุรักษ์เสือโคร่งใน สปป ลาว

จากสิ่งที่กล่าวมาในหัวข้อที่ผ่านมาที่นำเสนอจุดดี และสิ่งต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้แก่การเพิ่มจำนวนประชากรของเสือโคร่งแล้ว ประเทศลาวยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่ท้าทายที่จะต้องได้มีแก้ไขเพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จในการอนุรักษ์เสือโคร่งตามวัตถุประสงค์ที่คาดการณ์ไว้ สิ่งท้าทายเหล่านั้นมีดังนี้

- **ขาดข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพเสือโคร่งและชนิดเหยื่อ** ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของประชากร และการกระจายอยู่ของเสือโคร่ง และสัตว์ป่าชนิดที่สำคัญต่าง ๆ ในทุก ๆ พื้นที่อนุรักษ์เสือโคร่ง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ป่าสงวน ซึ่งยังไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ดังนั้น จึงเป็นอุปสรรคในการวางแผนการจัดสรรการอนุรักษ์

³⁸ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 47.

■ **การบังคับใช้กฎหมายยังไม่ทั่วถึง** กฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ที่รัฐบาลวางออก เกี่ยวกับการคุ้มครอง ปกป้องรักษาสัตว์ป่า แต่ก็ยังขาดความเข้มงวดในทางปฏิบัติจึงส่งผลให้ยังมีการ ลักลอบล่าสัตว์เกิดขึ้นมากมายโดยเฉพาะเสือโคร่ง และเหยื่อเพื่อค้าขายในตลาดภายในประเทศ และ ต่างประเทศ นอกจากนี้ประชาชนยังมีการล่าสัตว์ป่าที่เป็นเหยื่อของเสือโคร่ง นำมาขายในตลาด และมาทำอาหารในร้านอาหารในที่ต่าง ๆ

■ **ข้อจำกัดทางด้านบุคลากร และแหล่งเงินทุนสนับสนุน** ดังที่ทราบแล้วว่าประเทศลาวมี ป่าสงวนอยู่ 21 แห่งที่รัฐบาลประกาศไว้จากจำนวน 2-3 แห่งของป่าสงวนแห่งชาติที่กล่าวมานี้ได้มี การดำเนินการคุ้มครองและจัดสรรอย่างเป็นระบบโดยส่วนใหญ่รับทุนสนับสนุนจากต่างประเทศ ใน ปัจจุบันการคุ้มครองป่าสงวนได้รับงบประมาณจากรัฐบาลประมาณ 0.09 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 1 เฮกตาร์ แต่ในความเป็นจริงแล้วต้องใช้งบประมาณที่สูงกว่าถึง 10 เท่าหรืออย่างน้อยเท่ากับ 1.5 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 1 เฮกตาร์ ของเนื้อที่ป่าสงวนจึงทำให้การคุ้มครองจัดสรรในระดับพื้นฐานไม่เป็นไป ตามระบบ และไม่มีประสิทธิภาพดีเนื่องจากขาดงบประมาณที่เพียงพอ และจำนวนเจ้าหน้าที่ยังมีน้อย ซึ่งยังขาดความรู้ ขาดประสบการณ์ ในการคุ้มครองการจัดสรรป่าสงวน

■ **ขาดการประสานงาน และการร่วมมือกันระหว่างองค์กรต่างๆ** ผลที่ได้รับไม่เป็นที่น่า พอใจก็เนื่องจากขาดการประสานงานขาดการร่วมมืออย่างเป็นระบบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่การค้า เจ้าหน้าที่ภาษี และศาลประชาชน อีกประ การณ์หนึ่งยังขาดการวางแผนการพัฒนาที่ดีเช่น การก่อสร้างถนนผ่านป่าสงวน การสัมปทานที่ดิน และการเปลี่ยนป่าสงวนเปลี่ยนไปปลูกยางพารา หรือปลูกพืชเศรษฐกิจเช่นปลูกอ้อยเป็นต้น โดยขาด การพิจารณาอย่างถี่ถ้วนต่อกับคุณค่าของผืนป่าที่สำคัญเกี่ยวกับการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติ

บทที่ 3

การควบคุมการค้าเสือโคร่งตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (CITES)

ดังที่ทราบกันแล้วว่าสัตว์ป่าอยู่คู่กับโลกของพวกเรามานาน แต่ในปัจจุบันนี้จำนวนประชากรของสัตว์ป่าลดจำนวนลงอย่างมากเนื่องจากว่าสภาพเศรษฐกิจ และสังคมมีการขยายตัว จึงทำให้มนุษย์ในหลาย ๆ ประเทศในโลกนี้ซึ่งส่วนมากจะล่าเหล่าสัตว์ป่าเพื่อเป็นอาหารในชีวิตประจำวัน และนอกจากนั้นสัตว์ป่าบางชนิดได้กลายเป็นสิ่งที่ตลาดทั้งภายในและต่างประเทศมีความต้องการมากที่สุดโดยเฉพาะเสือโคร่งโดยเหตุผลที่ว่ามีคนบางกลุ่มมีความเชื่อว่า อวัยวะของเสือโคร่งเป็นยารักษาโลกที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ อวัยวะบางอย่างได้กลายเป็นเครื่องประดับที่มีคุณค่า และมีราคาสูง ดังนั้นจึงทำให้สัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ ในธรรมชาติรวมทั้งเสือโคร่งได้มีการลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่องจนหลาย ๆ ประเทศมีความวิตกกังวลว่าสัตว์ป่าเหล่านี้จะสูญพันธุ์จากโลกนี้ไป จึงทำให้หลาย ๆ ประเทศเกิดการรวมตัวครั้งยิ่งใหญ่เพื่อลงนามในอนุสัญญา CITES ซึ่งเป็นอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และพืชที่ใกล้จะสูญพันธุ์ เพื่อมาคุ้มครองสัตว์ป่าเหล่านั้นโดยอนุสัญญา CITES ได้วางหลักการที่สำคัญและเป็นต้นแบบในการคุ้มครองสัตว์ป่าให้กับหลาย ๆ ประเทศที่เป็นสมาชิกในการตรากฎหมายเพื่อมาคุ้มครองสัตว์ป่าในประเทศของตน บรรดาหลักการต่าง ๆ ที่อนุสัญญา CITES บัญญัติออกมานี้อาจทำให้กระบวนการในการลักลอบค้าสัตว์ป่าถูกจำกัด

แต่ถึงอย่างไรก็ตามอนุสัญญา CITES อย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอต่อการยับยั้งการค้าสัตว์ป่าที่มีอยู่อย่างแพร่หลายได้ ดังนั้นจำเป็นจะต้องให้แต่ละประเทศที่เป็นสมาชิกภาคีของอนุสัญญา CITES ตรากฎหมายภายในประเทศขึ้น เพื่อการต้านและสกัดกั้นไม่ให้มีการค้าซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ เพื่อให้สิ่งเหล่านี้ได้อยู่คู่กับทุกประเทศ และอยู่กับโลกของพวกเราตลอดไปเพื่อคนรุ่นต่อ ๆ ไป ในโอกาสต่อไปผู้ศึกษาจะนำท่านมาทำความรู้จักเกี่ยวกับ CITES ให้มากกว่านี้ ซึ่งรายละเอียดจะได้นำเสนอในหัวข้อต่อ ๆ ไปดังนี้

3.1 ความเป็นมาของอนุสัญญา CITES

ก่อนที่จะมีอนุสัญญา CITES ในทุกวันนี้ เนื่องจากว่าหลาย ๆ ประเทศได้พบกับปัญหาเหมือนกันคือสัตว์ป่า และพืชป่าหลาย ๆ ชนิดถูกทำลายลงอย่างต่อเนื่อง และอีกอย่างกฎหมายของหลาย ๆ ประเทศอาจจะมีมาตรฐานในการอนุรักษ์ที่ไม่เหมือนกันจึงเกิดช่องว่างให้มีการค้าสัตว์ป่า และพืชป่าได้อย่างเสรี โดยขาดการควบคุมโดยหลักการที่ถูกต้อง จากการลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่อง

ของสัตว์ป่าในหลาย ๆ ประเทศที่เกิดจากการล่าเพื่อเป็นอาหาร และการลักลอบค้าสัตว์ป่าเพื่อนำไปทำเป็นยารักษาโรค และไปทำเป็นเครื่องประดับอย่างแพร่หลายในระยะช่วงปี ค.ศ. 1950 นักอนุรักษ์ทั่วโลกมีความวิตกกังวลว่าสัตว์ป่าเหล่านั้นจะถูกทำลาย และสูญพันธุ์ในไม่ช้า ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการนำเสนอเรื่องนี้ในกองประชุมของสหภาพนานาชาติ เพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ และทรัพยากรธรรมชาติ (The world Conservation Union หรือ IUCN) ในปี ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503) เพื่อเร่งรัดให้รัฐแต่ละประเทศเข้มงวดในการตรวจค้นการนำเข้า สัตว์ป่าให้สอดคล้องกับระเบียบการส่งออกของประเทศถิ่นกำเนิด และต่อมากองประชุม IUCN ได้จัดขึ้นที่กรุง NIROBI ในปี ค.ศ. 1963 ในที่ประชุมได้นำเสนอให้มีการแก้ไขระเบียบการนำเข้า การส่งออก และการนำผ่านแดน ซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่หายากรวมถึงหนังหรือซากที่ได้จากการล่า¹ จากกองประชุมนี้เองจึงกลายเป็นที่มาของอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศหรือ CITES ต่อมาในปี ค.ศ. 1969 ในกองประชุม IUCN ได้มีการเสนอบัญชีรายชื่อชนิดพันธุ์ที่จะควบคุมเข้าสู่การพิจารณาต่อมาได้จัดถกประชุมขึ้นที่กรุงวอชิงตัน ดี ซี ประเทศสหรัฐอเมริกา กองประชุมได้ลงนามรับรองอนุสัญญา CITES ในวันที่ 3 มีนาคม ปี ค.ศ. 1973 โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมถึง 88 ประเทศ และมีผู้ลงนามรับรองและเห็นด้วยกับอนุสัญญาฉบับนี้ทันที 56 ประเทศ² และต่อมา CITES ได้มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ปี ค.ศ. 1975 ซึ่งประกอบมี 25 มาตรา³ ภายในเวลาไม่นานนานจำนวนประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกในอนุสัญญาไซเตสมีสั้น 180 ประเทศ⁴ รวมทั้ง สปป ลาวด้วย และกลายเป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์สัตว์ป่าที่สำคัญที่สุดฉบับหนึ่งในปัจจุบัน

อนุสัญญา CITES เป็นคำย่อมาจาก The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora ซึ่งหมายถึงอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ สารสำคัญของอนุสัญญานี้พูดถึงสัตว์ป่าและพืชป่าที่มีอยู่น้อยจนถึงขั้นวิกฤตอาจทำให้สูญพันธุ์ได้ในอนาคตอันใกล้ ดังนั้นจำเป็นจะต้องมีกฎระเบียบที่ชัดเจน และเป็นสากลขึ้นมาเพื่อห้ามมิให้

¹ สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2558, จาก <http://www.fio.co.th/south/law/11/111.pdf>.

² สุหัสยา สุขเหลือ, “มาตรการคุ้มครองช้างป่าในประเทศไทยภายใต้อนุสัญญา ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของสัตว์ป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ และอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), น. 25.

³ เฟิงอ้วง.

⁴ สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2558, จาก <http://www.cites.org/eng/disc/parties/index.php>.

ทำการค้าขายสินค้าเหล่านี้ข้ามประเทศ ซึ่งจะต้องผ่านระเบียบเหล่านี้ และถ้ามีการฝ่าฝืนระเบียบตามอนุสัญญานี้ก็ต้องลงโทษผู้กระทำผิด ไปจนถึงริบของกลางและส่งของกลางนั้น ๆ กลับถิ่นเดิม⁵

3.2 วัตถุประสงค์ของอนุสัญญา

วัตถุประสงค์ของอนุสัญญา CITES คือการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์หรือถูกคุกคามในโลก จนทำให้มีปริมาณร่อยหรอจนอาจเป็นเหตุให้สูญพันธุ์ไป ซึ่งวิธีการอนุรักษ์กระทำโดยการสร้างเครือข่ายทั่วโลกในการควบคุมการค้าระหว่างประเทศโดยเรียกร้องให้มีการร่วมมือจากหลาย ๆ ประเทศ เพื่อควบคุมการค้าทั้งสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า รวมถึงผลิตภัณฑ์จากสัตว์ป่า และพืชป่า ซึ่งอนุสัญญานี้ได้กำหนดวิธีการควบคุมการค้าโดยแบ่งชนิดพันธุ์ป่า และพืชป่าออกเป็น 3 บัญชี⁶ ซึ่งการควบคุมการค้าแต่ละบัญชียังมีความเข้มงวดแตกต่างกัน โดยจะแบ่งแต่ละชนิดพันธุ์ว่ามีอัตราการเสี่ยงต่อการถูกคุกคามจนใกล้สูญพันธุ์ไปมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตามอนุสัญญานี้ไม่ควบคุมการค้าภายในประเทศสำหรับชนิดพันธุ์ท้องถิ่นของเหล่าบ้านดาประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกภาคีในอนุสัญญานี้

3.3 ระบบการคุ้มครองตามอนุสัญญา CITES

การควบคุมการค้าเสือโคร่งตามอนุสัญญา CITES คือการค้าสัตว์ป่า พืชป่า และผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ จะบังคับควบคุมโดยระบบใบอนุญาต (Permit) ซึ่งสัตว์ป่า และพืชป่าที่อนุสัญญาควบคุมจะต้องมีใบอนุญาตในการนำเข้า (Import) ส่งออก (Export) นำผ่าน (Transit) และส่งกลับออกไป (Re-Export) โดยชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่อนุสัญญาควบคุม จะระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1, 2, 3 (Appendix I, II, III)⁷ แต่วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะขอมุ่งเน้นเฉพาะชนิดพันธุ์ที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 เพราะเสือโคร่งคือชนิดพันธุ์สัตว์ป่าอาจทำให้สูญพันธุ์ได้ทางการค้า และเพื่อไม่ให้ส่งผลต่อการอยู่รอด ซึ่งทำการค้าได้ในกรณีพิเศษ เพราะเสือโคร่งเป็นชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่

⁵ ธงชัย พรรณสวัสดิ์ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557, จาก <http://www.tei.or.th/news/article/viewpoint14.ht>.

⁶ สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2558, จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์>.

⁷ สุหัชชา สุขเหลือ, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 2*, น. 28.

ระบุไว้ตามบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ดังนั้นการค้าเสือโคร่งจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับที่มีระเบียบอย่างเข้มงวดมีดังนี้

3.3.1 ชนิดพันธุ์บัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 (Appendix 1)

บัญชีหมายเลข 1 เป็นชนิดสัตว์ป่า และพืชป่าที่ตกอยู่ในภาวะอันตรายใกล้จะสูญพันธุ์ จึงห้ามค้าโดยเด็ดขาด ยกเว้นบางชนิดที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือเพื่อประโยชน์ในการศึกษา วิจัย และเพาะพันธุ์ ซึ่งจะต้องได้รับการยินยอมจากรัฐบาลที่จะนำเข้าสัตว์ป่าและพืชป่าเสียก่อน และการค้าตัวอย่างชนิดพันธุ์เหล่านั้นต้องอยู่ในระเบียบการที่รัดกุมเป็นพิเศษ เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อการอยู่รอดของชนิดพันธุ์ดังกล่าว⁸ และเสือโคร่งก็เป็นชนิดพันธุ์สัตว์ป่าซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้ได้ระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.3.2 การส่งออก

ระเบียบการส่งออกตามมาตรา 3 แห่งอนุสัญญา CITES ได้บัญญัติระเบียบการค้าซึ่งตัวอย่างพันธุ์ชนิดที่ระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ดังนี้

1. การค้าตัวอย่างพันธุ์ชนิดที่ระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติในมาตรานี้
2. การส่งตัวอย่างพันธุ์ชนิดใดที่ระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ออกนอกประเทศต้องกำหนดให้ได้รับอนุญาตล่วงหน้าและแสดงใบอนุญาตการนำสินค้าออกก่อน ๆ ใบอนุญาตนำสินค้าออกจะออกให้ได้ก็ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้แล้ว
 - ก. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศซึ่งนำสินค้าออกได้ลงความเห็นว่าการนำออกนั้นจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการอยู่รอดของชนิดพันธุ์นั้น ๆ
 - ข. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศซึ่งนำสินค้าออกได้ตรวจสอบดูเป็นที่พอใจแล้วว่า ตัวอย่างพันธุ์นั้นมิใช่ได้มาโดยการละเมิดกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ของประเทศนั้น
 - ค. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศซึ่งนำสินค้าออกได้ตรวจสอบดูเป็นที่พอใจแล้วว่า ตัวอย่างพันธุ์ใด ๆ ซึ่งยังมีชีวิตอยู่จะได้รับการเตรียมและลำเลียงในลักษณะที่จะเสี่ยงต่อการบาดเจ็บเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือทารุณโหดร้ายน้อยที่สุด และ
 - ง. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศซึ่งนำสินค้าออกได้ตรวจสอบดูเป็นที่พอใจแล้วว่า ใบอนุญาตให้นำสินค้าเข้าได้ออกให้สำหรับชนิดพันธุ์ดังกล่าวแล้ว

⁸ Article 2 ของอนุสัญญา CITES

3.3.3 การนำเข้า

ระเบียบของการนำเข้า ตามมาตรา 3 ของ CITES ได้บัญญัติไว้ว่าการนำตัวอย่างพันธุ์ชนิดที่ระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 เข้าประเทศ ต้องได้รับอนุญาตล่วงหน้าและแสดงใบอนุญาตการนำเข้าและใบอนุญาตการนำออก หรือใบรับรองการนำสินค้าผ่านแดนอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ใบอนุญาตนำเข้าจะออกให้ได้เมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้แล้ว

ก. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศซึ่งนำเข้ามีความเห็นว่า การนำเข้านั้นได้กระทำเพื่อวัตถุประสงค์ที่มีได้เป็นการเสียหายต่อการดำรงชีวิตของชนิดพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง

ข. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศซึ่งนำเข้าได้ตรวจสอบเป็นที่พอใจแล้ว เห็นว่าผู้รับตัวอย่างพันธุ์ที่ยังมีชีวิตที่เสนอนั้น มีความเหมาะสมในด้านการจัดที่อยู่อาศัยและดูแลเอาใจใส่ตัวอย่างพันธุ์นั้น และ

ค. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศซึ่งนำเข้าได้ตรวจสอบเป็นที่พอใจแล้วว่า ตัวอย่างพันธุ์นั้น มิได้นำมาใช้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

3.3.4 การส่งกลับออกไป

การส่งกลับออกไปตาม มาตรา 3 ของ CITES ได้บัญญัติไว้ว่า การส่งกลับออกไปซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 จะต้องได้รับและแสดงใบรับรองล่วงหน้าการส่งกลับออกไป การออกใบรับรองการส่งกลับจะกระทำต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

ก. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศที่ส่งกลับออกไปมีความพอใจที่แล้วว่า ตัวอย่างชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และพืชป่า ตามบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ได้นำเข้ามาประเทศตนโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ข. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศที่ส่งกลับออกไปได้พอใจว่าตัวอย่างชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ที่มีชีวิตได้เตรียมการ และ ลำเลียงอย่างถูกต้องเพื่อลดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บ การเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือการกระทำที่ทารุณต่าง ๆ และ

ค. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศที่ส่งกลับออกไปพอใจแล้วว่าสำหรับตัวอย่างชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ยังมีชีวิตนั้น ได้รับใบอนุญาตนำเข้าได้อย่างถูกต้องมาก่อนแล้ว⁹

⁹ ดินาคักดิ์ สุขนคร, “การควบคุมการค้าเสือโคร่งของประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), น. 31.

3.4 ข้อยกเว้น และบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวกับการนำเข้ามแดน

ข้อยกเว้น และบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวกับการนำเข้ามแดน ตามมาตรา 7 ของ ไซเตสได้วาง ข้อยกเว้นและบทบัญญัติพิเศษอื่นอันเกี่ยวกับการค้าเอาไว้ดังนี้

1. บทบัญญัติในมาตรา 3, 4 และ 5 มิให้นำมาใช้กับการส่งผ่านแดน หรือการขนถ่าย ตัวอย่างพันธุ์ที่ผ่านหรือนำในเขตประเทศภาคี ในขณะที่ตัวอย่างพันธุ์นั้นยังอยู่ภายในความควบคุม ของศุลกากร

2. เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศที่นำออก หรือนำผ่านแดนพอใจว่า ตัวอย่าง พันธุ์ใดที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการได้ออกใบรับรองว่าได้รับมาก่อนที่บทบัญญัติของสัญญาฉบับนี้จะ ควบคุมตัวอย่างพันธุ์ ดังกล่าวก็มีให้นำบทบัญญัติของมาตรา 3 มาตรา 4 และมาตรา 5 มาใช้บังคับกับ ตัวอย่างพันธุ์นั้น

3. บทบัญญัติในมาตรา 3, 4 และ 5 มิให้ใช้บังคับแก่ตัวอย่างพันธุ์ซึ่งเป็นสมบัติส่วนตัว หรือเครื่องใช้ในบ้าน ข้อยกเว้นนี้มีได้ครอบคลุมถึง

ก. ในกรณีของตัวอย่างพันธุ์ชนิดที่ระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 นั้น ถ้าเจ้าของ หามาได้จากภายนอกประเทศที่ตัวเองอาศัยอยู่เป็นปกติ และได้นำเข้าประเทศนั้น

ข. ในกรณีของตัวอย่างพันธุ์ที่ระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 2

(1) ถ้าเป็นของที่เจ้าของได้รับจากนอกประเทศที่ตนเองอาศัยอยู่เป็นปกติ และอยู่ ในประเทศซึ่งของถูกนำออกจากป่า

(2) เป็นของที่นำเข้าประเทศซึ่งเจ้าของอาศัยอยู่เป็นปกติ และ

(3) ประเทศซึ่งของถูกนำออกจากป่าได้กำหนดให้มีใบอนุญาตให้นำของออกนอก ประเทศล่วงหน้าก่อนอนุญาตให้นำตัวอย่างพันธุ์นั้นออกทั้งนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการพอใจว่า ตัวอย่างพันธุ์ดังกล่าวได้รับมาก่อนที่สัญญาฉบับนี้ จะควบคุมตัวอย่างพันธุ์ดังกล่าว

4. ตัวอย่างพันธุ์สัตว์ชนิดที่ระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ที่ได้รับมาโดยการ ขยายพันธุ์ในคอกเพื่อการค้าหรือตัวอย่างพันธุ์พืชที่ระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ที่ได้มาโดยการ ขยายพันธุ์เทียมให้ถือว่าเป็นตัวอย่างพืชหรือสัตว์ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 2

5. เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการพอใจว่า ตัวอย่างพันธุ์สัตว์ชนิดใดได้รับมาโดยการ ขยายพันธุ์เทียม หรือเป็นส่วนประกอบของสัตว์หรือพืชหรือเป็นผลพลอยได้จากพืชหรือสัตว์ดังกล่าว ใบรับรองแสดงผลดังกล่าวซึ่งออกให้โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ ให้มีผลเช่นเดียวกับใบอนุญาต หรือ ใบรับรองซึ่งออกตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 3, 4 และ 5

6. บทบัญญัติในมาตรา 3, 4 และ 5 มิให้ใช้บังคับในกรณีการยืมซึ่งมิใช่ในทางการค้า การบริจาคหรือแลกเปลี่ยนระหว่างนักวิทยาศาสตร์หรือสถาบันทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่าย

ปฏิบัติการได้รับจดทะเบียนไว้เฉพาะจำพวกตัวอย่างพันธุ์ไม้แห้ง ตัวอย่างพันธุ์อื่นที่เก็บรักษาไว้ ตัวอย่างแห้งที่เก็บไว้สำหรับพิพิธภัณฑ์ หรือตัวอย่างพืชที่ยังมีชีวิต ซึ่งปิดป้ายที่ออกให้หรือรับรองโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ

7. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศใด ๆ อาจยกเว้นบทบัญญัติในมาตรา 3, 4 และ 5 โดยยกเว้นให้ไม่ต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับรองในการนำเคลื่อนที่สำหรับตัวอย่างพันธุ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของสวนสัตว์เคลื่อนที่ คณะละครสัตว์ การจัดดำเนินการด้านเกษตร นิทรรศการทางพืชหรือ นิทรรศการเคลื่อนที่อื่น ๆ ที่เข้าลักษณะดังต่อไปนี้”

ก. ผู้นำออกหรือผู้นำเข้า ได้ลงทะเบียนรายละเอียดต่าง ๆ ของตัวอย่างเหล่านั้นโดยครบถ้วนต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ

ข. ตัวอย่างพันธุ์ดังกล่าวอยู่ในประเภทที่ระบุในวรรค 2 หรือวรรค 5 แห่งมาตรานี้ และ

ค. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการพอใจว่า การขนส่งและดูแลตัวอย่างพันธุ์ที่ยังมีชีวิตจะได้กระทำโดยวิธีที่เสี่ยงต่อการบาดเจ็บเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือเป็นการทารุณโหดร้ายน้อยที่สุด

3.5 พันธกรณีของรัฐภาคี

พันธกรณีของรัฐภาคี ตามมาตรา 8 ของอนุสัญญา CITES ได้วางหลักการให้ประเทศภาคีต้องถือปฏิบัติดังนี้

1. ประเทศภาคีต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในอันที่จะบังคับตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้ และห้ามทำการค้าตัวอย่างพันธุ์ที่เป็นการละเมิดอนุสัญญานี้ มาตราการเหล่านี้ให้รวมถึง

ก. การกำหนดโทษสำหรับผู้ซึ่งประกอบการค้าหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งตัวอย่างพันธุ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองประการ และ

ข. กำหนดให้มีการรับหรือส่งกลับไปประเทศซึ่งนำออกซึ่งตัวอย่างพันธุ์ดังกล่าว

2. นอกจากมาตรการตามความในวรรค 1 ของมาตรานี้แล้ว ในกรณีที่ประเทศภาคีเข้ามาเป็นการจำเป็นประเทศภาคีอาจกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกคืนซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการรับตัวอย่างพันธุ์ที่ทำการค้าขายโดยฝ่าฝืนมาตรการซึ่งกำหนดเพื่อให้เป็นตามความในอนุสัญญานี้

3. ประเทศภาคีต้องรับรองว่า แบบวิธีที่กำหนดให้กระทำเนื่องจากการค้าตัวอย่างพันธุ์นั้นจะได้รับการตรวจผ่าน โดยให้ล่าช้า น้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ เพื่อให้การตรวจผ่านได้เป็นไปโดยรวดเร็ว ประเทศภาคีอาจกำหนดด่านสำหรับนำออก และด่านสำหรับนำเข้าที่จะนำตัวอย่างพันธุ์ไปให้

ผ่านการตรวจได้ประเทศภาคีต้องรับรองต่อไปอีกว่า ในระหว่างการขนถ่ายการยึดครองหรือการขนส่ง ตัวอย่างพันธุ์ที่ยังมีชีวิตทั้งหลายจะได้รับการระมัดระวังโดยถูกวิธี เพื่อให้เสี่ยงต่อการบาดเจ็บเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือเป็นการทารุณโหดร้ายน้อยที่สุด

4. ในกรณีที่ตัวอย่างพันธุ์ถูกริบตามมาตรการในวรรค 1 ของมาตรานี้

ก. ตัวอย่างพันธุ์จะต้องถูกมอบให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศที่ทำการริบ
ข. เมื่อได้หารือกับประเทศที่ส่งออกแล้ว เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการต้องส่งตัวอย่างพันธุ์กลับไปยังประเทศนั้น โดยประเทศดังกล่าวจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง หรืออาจส่งไปยังศูนย์กักขังชีวิตหรือสถานที่อื่น ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการได้เล็งเห็นแล้วว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฉบับนี้ และ

ค. เจ้าหน้าที่ในการจัดการอาจขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ หรือถ้าเห็นว่าจำเป็นก็อาจหารือกับคณะเลขาธิการเพื่อช่วยในการตัดสินใจตามความในวรรคย่อย (ข) รวมทั้งการเลือกศูนย์กักขังชีวิตหรือสถานที่อื่น ๆ ด้วย

5. ศูนย์กักขังชีวิตซึ่งระบุในวรรค 4 ของมาตรการนี้ หมายถึงสถาบันซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการมอบหมายให้มีหน้าที่ดูแลรักษาตัวอย่างพันธุ์ที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับตัวอย่างพันธุ์ซึ่งถูกริบมา

6. ประเทศภาคีแต่ละประเทศจะต้องเก็บรักษาหลักฐานการค้าตัวอย่างพันธุ์ชนิดที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้าย หมายเลข 1, 2 และ 3 ซึ่งต้องมีรายการ

ก. ชื่อและที่อยู่ของผู้นำออก หรือผู้นำเข้า และ
ข. เลขที่และชนิดของใบอนุญาต หรือใบรับรองที่ออกให้ ชื่อประเทศที่การค้าเกิดขึ้น จำนวนหรือปริมาณและชนิดของตัวอย่างพันธุ์ ชื่อชนิดพันธุ์ที่ระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1, 2 และ 3 เท่าที่มีอยู่ ขนาดและเพศของตัวอย่างพันธุ์

7. ประเทศภาคีแต่ละประเทศจะต้องจัดทำรายงานเป็นระยะ แสดงการปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับนี้และยื่นต่อคณะเลขาธิการดังนี้ คือ

ก. รายงานประจำปีระบุข้อความโดยย่อที่กำหนดไว้ในวรรคย่อย (ข) ของวรรค 6 ของมาตรานี้ และ

ข. รายงานประจำปี 2 ปี เกี่ยวกับบทบัญญัติ กฎข้อบังคับ และมาตรการทางบริหารที่บังคับการให้เป็นไปตามอนุสัญญาฉบับนี้

8. เอกสารที่ระบุไว้ในวรรค 7 ของมาตรานี้ ให้เปิดเผยต่อสาธารณชน เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศภาคีที่เกี่ยวข้อง

3.5.1 การกำหนดมาตรการทางกฎหมาย

หลักอนุสัญญา CITES ได้กำหนดให้ประเทศที่เป็นภาคีจะต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมที่จะบังคับตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ และห้ามทำการค้าตัวอย่างพันธุ์ที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ที่เป็นการละเมิดอนุสัญญาดังกล่าวนี้ มาตรการเหล่านี้ให้รวมถึง

- การกำหนดโทษสำหรับผู้ซึ่งประกอบการค้าหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งตัวอย่างพันธุ์ที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 และ
- กำหนดให้มีการรับหรือส่งกลับซึ่งชนิดพันธุ์ที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ไปประเทศซึ่งนำออกซึ่งตัวอย่างพันธุ์ดังกล่าว

ฉะนั้น การกำหนดมาตรการทางกฎหมายภายในรัฐที่เป็นสมาชิกแต่ละรัฐนั้นจะต้องเป็นไปตามข้อบังคับในการควบคุมการค้าแห่งอนุสัญญานี้ และรวมทั้งการกำหนดบทลงโทษในกรณีผู้ดำเนินการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาดังกล่าว และการกำหนดมาตรการในการรับและส่งกลับออกไปประเทศซึ่งนำออกตัวอย่างชนิดพันธุ์ดังกล่าว¹⁰

3.5.2 การตั้งด่านตรวจสัตว์ป่า

อนุสัญญา CITES ได้บัญญัติให้รัฐที่เป็นภาคีจะต้องจัดตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าระหว่างประเทศเพื่อควบคุมและตรวจสอบการนำเข้า และส่งออก ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ได้ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ตามระเบียบอนุสัญญานี้ได้กำหนดไว้ และประเทศภาคีแห่งอนุสัญญาจะต้องกำหนดวิธีการดำเนินการตรวจผ่านชนิดพันธุ์ดังกล่าวนั้นต้องดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และประเทศที่เป็นภาคีต้องรับรองว่าในระหว่างการขนถ่ายหรือการขนส่งชนิดพันธุ์ดังกล่าวที่ยังมีชีวิตจะได้รับการระมัดระวังดูแลโดยถูกวิธี เพื่อให้ชนิดพันธุ์นั้น ๆ เสี่ยงต่อการบาดเจ็บ เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และ การทารุณโหดร้ายให้น้อยที่สุด¹¹

3.5.3 การจัดตั้งคณะกรรมการ

การจัดตั้งคณะกรรมการ ตามมาตรา 9 ของอนุสัญญาไซเตสได้บัญญัติให้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการดังนี้

1. เพื่อประโยชน์แห่งอนุสัญญานี้ ประเทศภาคีแต่ละประเทศต้องกำหนดให้มี
 - ก. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ 1 คน หรือมากกว่านั้น ให้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตหรือใบรับรองต่าง ๆ ในนามของประเทศภาคีนั้น และ

¹⁰ สุธัสยา สุขเหลือ, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 2*, น. 35.

¹¹ ตินาศักดิ์ สุขนคร, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 9*, น. 35.

- ข. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ 1 คน หรือมากกว่านั้น
2. ประเทศซึ่งได้ส่งมอบเอกสารการให้สัตยาบันการยอมรับ การรับรอง หรือการเข้าเป็นภาคีใหม่ต้องแจ้งชื่อและสถานที่ติดต่อของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ ซึ่งมีอำนาจในการติดต่อกับประเทศภาคีอื่นและคณะเลขาธิการ ให้ประเทศที่รับจดทะเบียนทราบพร้อมกับการส่งมอบเอกสารดังกล่าว
3. การเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ หรืออำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ตามความในมาตรานี้ ประเทศซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจะต้องติดต่อผ่านคณะเลขาธิการเพื่อแจ้งให้ประเทศภาคีทั้งหลายได้ทราบ
4. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการใด ๆ ตามวรรค 2 ของมาตรานี้ ต้องแจ้งรูปรอยแสดมภ์หรือตราประทับหรือรูปรอยอื่นที่ใช้เพื่อแสดงความแท้จริงของใบอนุญาตหรือใบรับรองต่าง ๆ ให้คณะเลขาธิการหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศภาคีอื่นทราบเมื่อได้รับการร้องขอ

3.5.4 การจัดทำรายงานประจำปี

ประเทศภาคีแต่ละประเทศจะต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับสถิติการค้าชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 ของประเทศตนเป็นระยะ แสดงถึงการปฏิบัติตามแห่งอนุสัญญาฉบับนี้และยื่นต่อคณะเลขาธิการดังนี้

- รายงานประจำปีระบุข้อความโดยย่อเกี่ยวกับข้อมูลการนำเข้า ส่งออก และนำผ่านซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ได้ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1
- รายงานประจำ 2 ปี เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมาย ระเบียบการ และมาตรการทางบริหารที่บังคับการให้เป็นไปตามอนุสัญญาฉบับนี้¹²

3.5.5 การเสนอเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์

การเสนอเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ตามมาตรา 15 ของอนุสัญญาไซเตสได้มีการกำหนดให้มีการการแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 และ 2 ดังนี้

1. บทบัญญัติต่อไปนี้จะใช้บังคับแก่การแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 และ 2 ที่กระทำในที่ประชุมของประเทศภาคี

ก. ประเทศภาคีมีสิทธิเสนอขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 และ 2 เพื่อให้ที่ประชุมครั้งถัดไปพิจารณาข้อความแห่งข้อเสนอมเปลี่ยนแปลงแก้ไขจะต้องยื่นเสนอต่อคณะเลขาธิการอย่างน้อย 150 วัน ก่อนที่จะมีการประชุม คณะเลขาธิการจะได้ปรึกษาหารือกับประเทศ

¹² ตินาศักดิ์ สุขนคร, อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 9, น. 36.

ภาคอื่น ๆ ตลอดจน ผู้ที่สนใจถึงการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามความในวรรคย่อย (ข) และ (ค) ในวรรค 2 ของมาตรานี้แล้วจะได้ แจ้งผลให้ประเทศภาคีทั้งหลายทราบไม่ช้ากว่า 30 วัน ก่อนการประชุม

ข. บรรดาการเปลี่ยนแปลงแก้ไขทั้งหลายจะต้องได้รับการเห็นชอบด้วยเสียงข้างมากสองในสามของประเทศภาคีซึ่งเข้าประชุมและออกเสียงลงมติเพื่อการนี้ ความที่ว่า “ประเทศภาคีซึ่งเข้าประชุมและออกเสียงลงมติ” นี้ หมายถึง บรรดาประเทศภาคีซึ่งเข้าประชุมและได้ออกเสียงลงมติเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ประเทศภาคีซึ่งละเว้นไม่ออกเสียงลงมติให้นับมานับรวมในคะแนนสองในสามตามที่กำหนดสำหรับการ แก้ไขเพิ่มเติม

ค. บรรดาการแก้ไขเพิ่มเติมทั้งหลายซึ่งได้รับการเห็นชอบจากที่ประชุมแล้วจะมีผลใช้แก่ ประเทศภาคีทุกประเทศภายหลัง 90 วัน นับจากวันประชุม เว้นไว้แต่ประเทศซึ่งได้สงวนสิทธิไว้ตามความในวรรค 3 ของมาตรานี้

2. บทบัญญัติต่อไปนี้ให้ใช้บังคับแก่การแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 และ 2 นอกสมัยประชุมของประเทศภาคี

ก. ประเทศภาคีใด ๆ จะเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 และ 2 นอกสมัยประชุมได้โดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ ตามที่ได้กำหนดไว้ในวรรคนี้

ข. ในกรณีที่ เป็นชนิดพันธุ์ทางทะเล เมื่อคณะเลขาธิการได้รับเรื่องราวที่เสนอเพื่อให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ให้ดำเนินการติดต่อกับบรรดาประเทศภาคีโดยรีบด่วน และปรึกษาหารือกับหน่วยงานระหว่างประเทศซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับชนิดพันธุ์นั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งองค์การเหล่านี้ อาจจัดทำให้ได้ตลอดจนถึงความร่วมมือประสานงานอื่น ๆ เกี่ยวกับมาตรการ การอนุรักษ์ที่องค์การเหล่านั้นใช้บังคับอยู่ คณะเลขาธิการจะได้ติดต่อแจ้งถึงข้อคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากองค์การเหล่านี้และได้มาจากคณะเลขาธิการเอง ซึ่งรวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปยังประเทศภาคีโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

ค. สำหรับชนิดพันธุ์นอกเหนือจากชนิดพันธุ์ทางทะเล เมื่อคณะเลขาธิการได้รับเรื่องราวที่เสนอเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ให้แจ้งให้ประเทศภาคีทราบโดยด่วน และแจ้งให้ประเทศภาคีทราบถึงข้อเสนอแนะของคณะเลขาธิการโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

ง. ภายใน 60 วัน นับตั้งแต่คณะเลขาธิการได้ส่งคำแนะนำรับรองไปยังประเทศภาคีตามความในอนุ (ก) หรือ (ข) แล้ว ประเทศภาคีอาจจะส่งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อเสนอในการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมด้วยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และข่าวสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องไปยังคณะเลขาธิการ

จ. คณะเลขาธิการต้องส่งคำตอบที่ได้รับพร้อมข้อเสนอแนะของคณะเลขาธิการไปยังประเทศภาคี โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

ฉ. ถ้าคณะเลขาธิการไม่ได้รับคำคัดค้านที่มีต่อข้อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันส่งคำตอบและข้อเสนอแนะ ตามความในอนุ (จ) แห่งมาตรานี้ การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นให้

มีผลใช้บังคับแก่ประเทศภาคีได้ทั้งหมดภายใน 90 วัน นับแต่นั้นวันแต่สำหรับประเทศซึ่งได้สงวน สิทธิไว้ตามความ ในวรรค 3 ของมาตรานี้

ข. ถ้าคณะเลขาธิการได้รับคำคัดค้านจากประเทศภาคีประเทศหนึ่งประเทศใดให้ ดำเนินการเสนอข้อเสนอกแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปยังประเทศภาคี เพื่อออกเสียงลงคะแนนทางไปรษณีย์ ตามความในอนุ (ซ) (ฉ) และ (ญ)

ข. คณะเลขาธิการต้องแจ้งให้ประเทศภาคีทราบที่ได้รับคำคัดค้านแล้ว

ฉ. เว้นแต่คณะเลขาธิการได้รับมติเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรืองดเว้นไม่ออกเสียงอย่าง น้อยที่สุด ครึ่งหนึ่งภายใน 60 วัน นับตั้งแต่วันที่แจ้งเรื่องคำคัดค้านให้ทราบตามความในอนุ (ซ) ของ มาตรานี้ ก็ให้เสนอข้อเสนอกแก้ไขเพิ่มเติมนั้นต่อประชุมคราวต่อไป เพื่อพิจารณา

ญ. เมื่อได้รับคะแนนเสียงมากกว่าครึ่งหนึ่งของประเทศภาคีแล้ว ให้ข้อเสนอกแก้ไข เพิ่มเติมนั้นได้รับความเห็นชอบเมื่อได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบสองในสามของประเทศภาคีที่ ลงคะแนนเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

ฎ. ให้คณะเลขาธิการแจ้งให้ประเทศภาคีทั้งหมดทราบถึงผลการออกเสียงลงคะแนน

ฎ. เมื่อข้อเสนอกแก้ไขเพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้มีผลใช้บังคับประเทศภาคี ทุกประเทศภายใน 90 วัน นับตั้งแต่วันที่คณะเลขาธิการได้แจ้งถึงผลการยอมรับให้ประเทศภาคี ทั้งหมดทราบ เว้นแต่ประเทศซึ่งได้สงวนสิทธิไว้ตามความในวรรค 3 ของมาตรานี้

3. ในระหว่างระยะเวลา 90 วัน ตามที่กำหนดไว้ในอนุ (ค) ของวรรค 1 หรือความใน วรรคย่อย (ฎ) ของวรรค 2 ของมาตรานี้ ประเทศภาคีใดๆอาจจะยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรไปยัง ประเทศผู้รับผิดชอบทะเบียน เพื่อสงวนสิทธิเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมได้ ให้ถือว่าประเทศภาคีที่สงวนสิทธิ ดังกล่าวเป็นประเทศซึ่งมิได้เป็นภาคี ในอนุสัญญาฉบับปัจจุบันในส่วนที่เกี่ยวกับการค้าขายชนิดพันธุ์ที่ เกี่ยวข้อง จนกว่าจะได้มีการเพิกถอนการสงวนสิทธินี้

3.5.6 การค้ากับประเทศซึ่งมิได้เป็นประเทศภาคีแห่งอนุสัญญา

หลักการสำคัญนี้ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 10 แห่งอนุสัญญา CITES ซึ่งในกรณีที่มีการส่งออกหรือ นำผ่านแดนหรือการนำเข้าจากประเทศที่มิได้เป็นประเทศภาคีอนุสัญญาฉบับปัจจุบันนั้น ประเทศที่ เป็นภาคีจะยอมรับเอกสารซึ่งออกให้โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจากประเทศที่มิได้เป็นภาคี โดยมี สาระสำคัญทำนองเดียวกับข้อกำหนดในอนุสัญญาฉบับปัจจุบันแทนใบอนุญาตหรือใบรับรองตาม อนุสัญญานี้ก็ได้¹³

¹³ ตีนาศักดิ์ สุขนคร, อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 9, น. 37.

3.5.7 องค์การหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบตามอนุสัญญา CITES

3.5.7.1 คณะเลขาธิการของอนุสัญญา

คณะเลขาธิการของอนุสัญญาดำเนินการตามมาตรา 12 ของอนุสัญญา Cites ได้วางหลักการไว้ดังนี้

1. เมื่ออนุสัญญาฉบับนี้ใช้บังคับแล้ว กรรมการบริหารโครงการสภาพแวดล้อมแห่งองค์การสหประชาชาติ จะแต่งตั้งเลขาธิการขึ้นคนหนึ่งภายในขอบเขตและลักษณะที่เลขาธิการเห็นสมควร เลขาธิการอาจได้รับ การช่วยเหลือจากองค์การรัฐบาล หรือมิใช่ขององค์การรัฐบาล องค์การสากล หรือองค์การระดับชาติ และคณะกรรมการซึ่งมีคุณสมบัติทางด้านการคุ้มครองอนุรักษ์ และการจัดการเกี่ยวกับสัตว์ป่าและพืชป่าได้

2. หน้าที่ของเลขาธิการมีดังนี้

ก. จัดให้มีและจัดบริการในการประชุมประเทศภาคี

ข. ปฏิบัติการตามหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายตามความในมาตรา 15 และ 16 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ค. ดำเนินการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ และด้านวิชาการ ตามโครงการที่ได้รับมอบหมายโดยที่ประชุมของประเทศภาคี เพื่อช่วยในการปฏิบัติการตามอนุสัญญาฉบับนี้ ทั้งนี้รวมถึงการศึกษาค้นคว้าเพื่อกำหนดวิธีที่เหมาะสมเกี่ยวกับมาตรฐานในการเตรียมและส่งตัวอย่างพันธุ์ที่ยังมีชีวิตอยู่ ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ในการแยกแยะตัวอย่างพันธุ์

ง. ศึกษารายงานต่าง ๆ ของประเทศภาคี และขอทราบข่าวสารรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นจำเป็นสำหรับการดำเนินการตามอนุสัญญาฉบับนี้

จ. นำเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้ขึ้นสู่ความสนใจของประเทศภาคี

ฉ. จัดพิมพ์บัญชีแนบท้ายหมายเลข 1, 2 และ 3 พร้อมข่าวสารรายละเอียดที่จะช่วยวินิจฉัยชนิดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวอย่างพืชหรือสัตว์ซึ่งระบุในบัญชีแนบท้ายเหล่านั้น และแจกจ่ายแก่ประเทศภาคี เป็นครั้งคราว

ช. เตรียมรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและกิจกรรมของอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน และรวมถึงรายงานอื่น ๆ ตามที่ที่ประชุมประเทศภาคีขอรับรอง

ซ. ทำข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายและบทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับนี้ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์หรือวิชาการด้วย

ณ. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใด ๆ ซึ่งประเทศภาคีได้มอบหมายให้กระทำ”

3.5.7.2 คณะกรรมการประจำ (Standing Committee)

คณะกรรมการประจำซึ่งมีหน้าที่ดังนี้

- ให้คำ แนะนำ แก่สำนักเลขาธิการ CITES ในการบริหารงานตาม อนุสัญญา
- ประสานงานในการจัดประชุมใหญ่ระหว่างสำนักเลขาธิการ CITES และ ประเทศ เจ้าภาพ

- เป็นคณะกรรมการควบคุมกฎระเบียบวาระการประชุมใหญ่ภาคีCITES
- รับรองงบประมาณประจำปี ของสำนักเลขาธิการ CITES ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ

ตามที่สมาชิกขอรับรองคณะกรรมการประจำประกอบด้วยบุคคล 9 คน ได้แก่ ผู้แทนจาก 6 ภูมิภาคหลัก (Six major geographic region) ของ CITES ซึ่งเลือกตั้งโดยสมาชิกในแต่ละภูมิภาค มีวาระการปฏิบัติงาน 2 สมัย ประชุมใหญ่สามัญ ได้แก่ แอฟริกา, เอเชีย, อเมริกาใต้, ยุโรป, อเมริกาเหนือ, Oceania รวม 6 คน ประเทศ ผู้สนับสนุน (Depositary Government) 1 คน ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งจะเป็นกรรมการถาวร ประเทศเจ้าภาพการประชุมใหญ่สมาชิก CITES ครั้งที่ผ่านมาแล้วและครั้งต่อไป รวม 2 คน ซึ่งมีวาระ การปฏิบัติงาน 2 สมัยการประชุมใหญ่สามัญ เช่นกัน สำหรับประธาน และรองประธานกรรมการให้เลือกจาก ผู้แทน 6 ภูมิภาคและผู้แทน 6 ภูมิภาคเท่านั้น ที่มีสิทธิ์ออกเสียงถ้าเสียงเท่ากันผู้แทนจากประเทศผู้สนับสนุนจะเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการด้านการสัตว์ (Animal Committee) สำนักเลขาธิการ CITES เป็น กรรมการด้าน วิชาการคอยตรวจตราควบคุมปริมาณการค้าสัตว์ป่า พิจารณาเพิ่ม-ลดบัญชีสัตว์ป่า ตรวจสอบสถานะใกล้จะสูญพันธุ์ของสัตว์ป่า ซึ่งจะประกอบด้วยตัวแทนจาก 6 ภูมิภาคหลัก

คณะกรรมการด้านพืช (Plant Committee) มีหน้าที่คล้ายกับคณะกรรมการด้าน สัตว์แต่เป็นด้าน พืช ประกอบด้วยผู้แทนจาก 6 ภูมิภาคหลักเช่นกัน

คณะกรรมการจัดทำ คู่มือจำแนกพันธุ์ (Identification Manual Committee) มี หน้าที่จัดทำคู่มือ จำแนกชนิดพันธุ์สัตว์ป่าพืชป่า สำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศสมาชิก ใช้เป็นคู่มือในการออก ใบอนุญาต ประกอบด้วยกรรมการอาสาสมัคร

คณะกรรมการกำหนดชื่อวิทยาศาสตร์ (Nomenclature Committee) มีหน้าที่ พิจารณาชื่อ วิทยาศาสตร์ของ พืชป่า สัตว์ป่าใน Appendix I-II-III ประกอบด้วยกรรมการอาสาสมัคร¹⁴

¹⁴ สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2558, จาก

บทที่ 4

การดำเนินมาตรการทางกฎหมายของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในการ คุ้มครองเสือโคร่งตามพันธกรณีของอนุสัญญา (CITES)

การดำเนินมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครอง และควบคุมการค้าเสือโคร่งของ สปป ลาว แต่เดิม โดยหลักการแล้วรัฐบาลได้มอบให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องออกมาตรการในการคุ้มครองสัตว์ป่า ซึ่งกระทรวงที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็คือ กระทรวงเกษตร และป่าไม้ ต่อมาในปี ค.ศ. 1986 ได้มีการออกกฎกระทรวงฉบับเลขที่ 185/CCM ว่าด้วยการสกัดกั้นการค้าขายสัตว์ป่า ซึ่งมีข้อห้ามการนำส่งออกสัตว์ป่า¹ ต่อมาในปี ค.ศ. 1989 ได้ออกกฎกระทรวงฉบับเลขที่ 47/CCM ว่าด้วยการจ่ายภาษีเข้ารัฐ โดยมีการกำหนดประเภททรัพยากรธรรมชาติที่จะต้องจ่ายภาษี ซึ่งในนั้นมีสัตว์ป่าประเภทต่าง ๆ จำนวน 67 ชนิด และมีการจัดลำดับทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่ต้องจ่ายภาษีอีกด้วย² และต่อมาในปีเดียวกันได้มีกฎกระทรวงฉบับเลขที่ 118/CCM ว่าการคุ้มครองสัตว์น้ำ สัตว์ป่า และการล่าเนื้อ และหาปลา โดยกำหนดให้สัตว์ป่าคือทรัพย์สินสมบัติของประเทศชาติ และมอบหน้าที่ให้กระทรวงเกษตร และป่าไม้ เป็นผู้ทำหน้าที่ในการคุ้มครอง และอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากสัตว์ป่าถูกกับระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้³ โดยมีการอนุญาตให้นำเข้า ส่งออกสัตว์ป่าเฉพาะที่มีใบอนุญาต การห้ามล่าสัตว์ และเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าชนิดพันธุ์ที่หวงห้าม ยกเว้นในกรณีเพื่อปกป้องภัยอันตรายต่อชีวิตเท่านั้น และห้ามล่าสัตว์ป่าโดยใช้เครื่องมือที่จะทำให้มีการสูญพันธุ์ เช่น ไซ้ระเบิด และสารเคมี⁴ ต่อมาในปี ค.ศ. 1993 ได้มีมติของคณะรัฐมนตรี ฉบับเลขที่ 164/CCM ได้ประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ และระบุว่า การล่าเนื้อ และการหาปลาในเขตป่าสงวนเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ต่อมาในปี ค.ศ. 1996 ได้มี

¹ เข็มทิพ กรมณีวง, “ประวัติ และความเป็นมา และการคุ้มครองสัตว์ป่าใน สปป ลาว,” (วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว สถาบันศึกษาสิ่งแวดล้อม และพัฒนา, 2008), น. 8.

² สีตาเฮ่ง ราชพน, “แผนดำเนินงานอนุรักษ์เสือโคร่งของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี พ.ศ. 2553 – 2563,” กรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป ลาว, น. 43.

³ เข็มทิพ กรมณีวง, *อ้างแล้ว เจริญรคที่ 1*, น. 9. มาตรา 1 สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ตามธรรมชาติ ของ สปป ลาว ล้วนแต่เป็นทรัพย์สินสมบัติของทุก ๆ คนภายในประเทศ รัฐบาลให้ทุก ๆ คนมีหน้าที่ปกป้องรักษา และขยายพันธุ์

⁴ กฎกระทรวง ว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์น้ำ สัตว์ป่า และการล่าเนื้อ และหาปลา ฉบับเลขที่ 118/CCM วันที่ 5 ตุลาคม ปี ค.ศ. 1989 มาตรา 40

กฎกระทรวงเกษตร และป่าไม้ ฉบับเลขที่ 1074/กป ลงวันที่ 11 กันยายน ปี ค.ศ. 1996 ก็มีกฎกระทรวงว่าด้วยห้ามค้าขายสัตว์ป่า ซึ่งได้กำหนดการห้ามล่าชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่หวงห้ามเช่น ช้าง วัวป่า เสือ และชนิดอื่น ๆ ห้ามการล่าสัตว์ในฤดูผสมพันธุ์ ห้ามการล่าสัตว์ด้วยวิธีทำให้สัตว์ป่าสูญพันธุ์หรือใช้อาวุธในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่อนุรักษ์ และตัวเมือง ยุติการค้าสัตว์ป่า ยกเว้นกรณีเพื่อการค้นคว้า ยุติการส่งออกสัตว์ป่าเพื่อเป็นอาหาร⁵ ในปี ค.ศ. 2007 สปป ลาว ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าขึ้นมาในวันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007 ได้กำหนดไว้ 74 มาตรา ซึ่งกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า โดยได้มีการปรับปรุงบัญชีชนิดพันธุ์ที่หวงห้าม และบัญชีชนิดสัตว์ป่าที่คุ้มครองขึ้นมาใหม่ จึงทำให้เสียโครงสร้าง และจำพวกสัตว์ป่าชนิดที่เป็นเยื่อที่มีขนาดใหญ่ถูกจัดเข้าในบัญชี ประเภทสัตว์ป่าที่หวงห้าม หรือชนิดพันธุ์สัตว์ป่าสงวน บัญชีที่ 1 ซึ่งเป็นชนิดที่ไม่สามารถล่าได้ทุกแห่งหนของประเทศ⁶ และต่อมายังได้มีมติของคณะรัฐมนตรี ฉบับเลขที่ 25/นย ลงวันที่ 3 เมษายน ค.ศ. 2007 โดยกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ป่าไม้อย่างน้อย 15 คน ประจำการอยู่ในป่าสงวนแห่งชาติในแต่ระแห่งเพื่อยับยั้งไม่ให้มีการล่าสัตว์ป่าโดยเฉพาะสัตว์ในบัญชีที่ 1

สิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ก็คือ กฎกระทรวงเกษตร และป่าไม้ ที่แสดงให้เห็นถึงความวิตกกังวลของรัฐบาลลาวต่อกับปัญหาการคุ้มครองทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์ป่า เนื่องจากว่าสัตว์ป่าในบัญชีที่ 1 นับวันยิ่งลดจำนวนลง ซึ่งอาจจะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ได้ในอนาคต อย่างไรก็ตามสิ่งที่กล่าวมานี้รัฐบาลลาวยังได้มีการร่วมมือกับสากลเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วยเช่น มีข้อสัญญาและหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในระดับสากล International Commitments and Obligations ในปี ค.ศ. 1996 โดยที่เรียกว่าอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยอนุสัญญาดังกล่าวได้เรียกร้องประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกสร้างแผนปฏิบัติ และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนายุทธศาสตร์ความหลากหลายทางชีวภาพ และต่อมาได้มีข้อตกลงร่วมกันในกลุ่มประเทศสมาชิก ASEAN ในการปกป้องรักษาสภาพแวดล้อม และสุดท้ายที่ตรงประเด็นที่สุดก็คืออนุสัญญาว่าด้วยการค้าขายชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืช ชนิดที่ใกล้จะสูญพันธุ์ในปี ค.ศ. 2004 เพื่อคุ้มครองจัดสรร และควบคุมการค้าขายชนิดพันธุ์สัตว์ป่าโดยเฉพาะเสือโคร่งเป็นสัตว์ที่จัดในบัญชีที่ 1 ที่ห้ามค้าขายในระดับสากล⁷

สิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้คือ การดำเนินมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเสือโคร่ง ของลาวโดยสอดคล้องกับอนุสัญญา CITES ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์

⁵ กฎกระทรวง ฉบับเลขที่ 107/กป วันที่ 11 กันยายน 1996 มาตรา 17

⁶ สีดาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 2*, น. 45.

⁷ สีดาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 2*, น. 49.

4.1 สถานะของประเทศลาวในการเข้าเป็นภาคีตามอนุสัญญา CITES

จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมาที่ประเทศลาวจะเข้าร่วมในอนุสัญญา CITES รัฐบาลลาวได้ออกกฎระเบียบ ข้อห้ามต่าง ๆ ที่ไม่ใช่กฎหมายออกมาเพื่อห้ามมิให้ มีการล่าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าอย่างเสรี โดยเฉพาะสัตว์ที่มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ซึ่งในเวลานั้นยังมีได้แยกประเภทสัตว์ป่าไว้ในรายละเอียดว่าสัตว์ประเภทใดเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์หรือไม่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ แต่ก็ห้ามมิให้ล่าสัตว์ใหญ่เช่น เสือโคร่ง ช้างป่า กระต๊องป่า และอื่น ๆ เนื่องจากสัตว์ที่กล่าวมาเริ่มมีน้อย และหาอยากในผืนป่าของประเทศลาว⁸ ด้วยเหตุผลนี้รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงได้เข้าร่วมอนุสัญญา CITES โดยเป็นสมาชิกภาคีในอันดับที่ 164 ซึ่งได้ลงนามในวันที่ 1 มีนาคม ปี ค.ศ. 2004 และมอบสัตยาบัน ต่ออนุสัญญา CITES ในวันที่ 30 พฤษภาคม ปี ค.ศ. 2004 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม ปี ค.ศ. 2004⁹

เมื่อประเทศลาวได้เข้าเป็นประเทศสมาชิกในอนุสัญญาดังกล่าวแล้ว สำหรับเรื่องการค้าคุ้มครองสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าถือว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการปกป้องรักษา และอนุรักษ์ไว้โดยมีการระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง สปป ลาวไว้ชัดเจนว่า “ทุกองค์กร หรือพลเมืองทุกคน ต้องปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม ปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เช่น หน้าดิน พื้นดิน ป่าไม้ สัตว์ แหล่งน้ำ และอากาศ¹⁰” และได้มีการออกกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าขึ้นมาเพื่อปรับใช้ควบคู่กับอนุสัญญา CITES โดยกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าได้ประกาศใช้ในฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ ลงวันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007 ซึ่งรวมมีทั้งหมดจำนวน 74 มาตรา โดยมาตราที่บัญญัติออกมาได้มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES อยู่เช่น มาตรา 40 ว่าด้วยการค้าขายสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า และมาตรา 42 ว่าด้วยการนำเข้า การส่งออก การส่งกลับคืน และการนำผ่าน ส่วนมาตราอื่น ๆ นั้นถึงแม้ว่าจะไม่สอดคล้องกับ CITES โดยตรง แต่ก็สอดคล้องกลับ CITES ทางอ้อมเนื่องจากว่าเป็นมาตรการที่กำหนดไว้เพื่ออนุรักษ์ และคุ้มครองสัตว์ป่าเหมือนกัน เนื่องจาก รัฐบาลลาวได้นำเอากฎหมายนี้เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของประชาชนไม่ให้มีการล่าสัตว์ได้อย่างเสรี

⁸ เข็มทิพ กรมณิวัง, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 1*, น. 10.

⁹ สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2558, จาก

<http://www.cites.org/eng/disc/parties/chronolo.php>.

¹⁰ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เลขที่ 32/สปป ลงวันที่ 28 พฤษภาคม ปี ค.ศ. 2003 มาตรา 19

4.2 มาตรการทางกฎหมายของ สปป ลาว ในการคุ้มครองเสือโคร่ง

หลังจากที่ สปป ลาว ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกภาคีของอนุสัญญา CITES ก็ได้เดินหน้าปฏิบัติ ตามอนุสัญญาดังกล่าว ที่แสดงออกอย่างเป็นทางการเป็นรูปประธรรมก็คือ ได้ตรากฎหมายขึ้นมาหนึ่งฉบับเพื่อ ปรับใช้ควบคู่กันคือ กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าโดยประกาศใช้ในวันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007¹¹ กฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นมาทั้งหมด 74 มาตรา เพื่อคุ้มครอง และควบคุมการค้าสัตว์น้ำ และ สัตว์ป่าโดยรวมทั้งเสือโคร่งด้วย อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดมาตรการ หลักการในการ คุ้มครองดูแล สัตว์น้ำและสัตว์ป่า โดยได้แบ่งบัญชีสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าไว้ สามบัญชีด้วยกันก็คือ บัญชีที่ 1 หมายถึงสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าสงวน บัญชีที่ 2 หมายถึงชนิดคุ้มครอง และบัญชีที่สามชนิดทั่วไป¹² ซึ่ง ผู้ศึกษาจะไม่ได้กล่าวทั้งหมดคือจะกล่าวเฉพาะบัญชีที่ 1 เนื่องจากว่าเสือโคร่งนั้นกำหนดไว้ในบัญชีที่ 1 โดยมีเนื้อหาบัญญัติไว้ว่า “บัญชีที่ 1 เป็นชนิดพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์หวงห้าม ซึ่งนั่นก็คือ ชนิด พันธุ์ที่หายากใกล้สูญพันธุ์ มีคุณค่า และมีความสำคัญเป็นพิเศษต่อการพัฒนา เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเพื่อการศึกษาค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยการใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์เหล่านี้ จะต้องได้รับ อนุญาตจากรัฐบาลเท่านั้น¹³” ในบัญชีดังกล่าวนี้เสือโคร่งถูกจัดอยู่ในลำดับที่ 10 ของจำนวนสัตว์ป่าที่ ใกล้จะสูญพันธุ์¹⁴ ดังนั้นจำเป็นจะต้องอยู่ภายใต้การคุ้มครอง ดูแล และควบคุมตามระเบียบกฎหมาย อย่างเข้มงวด และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาCITES และเพื่อแสดงเจตจำนงให้เห็นว่ากฎหมายที่มี อยู่นั้นได้มีการบังคับใช้อย่างจริงจังนั้น จึงได้วางมาตรการในการคุ้มครองเสือโคร่งดังนี้

¹¹ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

¹² กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

มาตรา 10 ประเภท สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ใน สปป ลาว ประกอบด้วย สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์ปีก

สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์ครึ่งบก ครึ่งน้ำ และแมลงทุกชนิด สัตว์น้ำ และ สัตว์ป่า ดังกล่าวแบ่ง ออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

- สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ประเภทหวงห้าม
- สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าประเภทคุ้มครอง
- สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าประเภททั่วไป

¹³ เพิ่งอ้าง, มาตรา 11 สัตว์น้ำและสัตว์ป่า ประเภทหวงห้าม

¹⁴ กฎกระทรวง ฉบับเลขที่ 107/กป วันที่ 11 กันยายน 1996 มาตรา 17

- ห้ามล่าเสือโคร่ง
- ห้ามทารุณเสือโคร่ง
- ห้ามค้าขายเสือโคร่ง
- ห้ามบุกรุกเขตอนุรักษณ์และที่อยู่ของเสือโคร่ง
- ห้ามครอบครองเสือโคร่ง

4.2.1 ห้ามล่าเสือโคร่ง

ก่อนอื่นเรามาทำความเข้าใจเกี่ยวกับนิยามของการล่าตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาวกันก่อนคำว่า “ล่า” หมายถึงการหา การจับ ยิง ฆ่า ดัก ไล่ต้อน หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า¹⁵

และนอกจากนั้น กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าได้กำหนดไว้ในมาตรา 24 ซึ่งระบุว่าห้ามมิให้ล่าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าประเภทหวงห้าม ตามที่ระบุไว้ในบัญชีที่ 1 และเสือโคร่งก็คือหนึ่งในจำนวนนั้น แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายลาวก็ยังไม่มียกเว้นข้อยกเว้นใดออกมาห้ามมิให้ล่าเสือโคร่งโดยเด็ดขาด จากประเด็นดังกล่าวนี้จึงทำให้กฎหมายลาวยังเปิดช่องให้มีการล่าอยู่ แต่การล่านั้นเกิดขึ้นในกรณีที่เป็น และล่าเพื่อการศึกษาค้นคว้า และการขยายพันธุ์ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาล และถ้าหากสัตว์ดังกล่าวก่อความเสียหายอย่างมากมาต่อทรัพย์สินของบุคคล และการจัดตั้งต้องได้รายงานต่อองค์การปกครองเมืองทราบ

เห็นได้ว่า กฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ห้ามมิให้ล่าเสือโคร่งเว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อสาธารณประโยชน์ ซึ่งเป็นการกระทำโดยทางราชการเพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้าสำรวจเพื่องานวิจัยต่าง ๆ ทางวิชาการ และการขยายพันธุ์ และต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาล ในกรณีถ้าหากสัตว์นั้นหรือเสือโคร่งได้สร้างความเสียหายอย่างมากมาต่อทรัพย์สินของบุคคลจะต้องรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา และในกรณีซึ่งเสือโคร่งนั้นกำลังก่อความวุ่นวายอาละวาด หรือทำอันตรายต่อชีวิตของบุคคล ก็สามารถทำการแก้ไขอย่างทันการแล้วจึงทำการรายงานต่อเจ้าหน้าที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสัตว์ป่าโดยตรง¹⁶ อย่างไรก็ตามคำว่า “แก้ไขอย่างทันการ” ในคำศัพท์ที่ผ่านมา นั้น ผู้ศึกษา

¹⁵ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007 มาตรา 3 ข้อที่ 27 “การล่าสัตว์น้ำและสัตว์ป่า หมายถึง การหา จับ ยิง ฆ่า ดัก ไล่ต้อน หรือวิธีการอื่น ๆ”

¹⁶ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007 มาตรา 24 “การล่าสัตว์น้ำและสัตว์ป่าประเภทหวงห้าม ที่ได้กำหนดไว้ในบัญชีที่ 1 คือไม่อนุญาตให้หา หรือล่าโดยเด็ดขาด เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็น เพื่อการศึกษาค้นคว้า และ

มองว่าอาจจะหมายถึงการฆ่าเสือโคร่งตัวดังกล่าว เนื่องจากว่าถ้าหากเสือโคร่งหากทำร้ายบุคคลหรือ เสือกินสัตว์เลี้ยงของชาวบ้านแล้ว ก็สามารถฆ่าเสือโคร่งได้ ซึ่งเนื้อหาของมาตรา 24 ข้อ 1 มีความหมายเป็นแบบนี้ โดยมีกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงที่ผ่านมาในประเทศลาวโดยประชาชนมีความ โกรธแค้นที่เสือโคร่งไปกินสัตว์เลี้ยงของพวกเขาเช่น “การฆ่าเสือโคร่งเพื่อแก้แค้นเนื่องจากว่าเสือโคร่ง ไปกินสัตว์เลี้ยง วัว ควาย ของประชาชน ในต้นเดือน ธันวาคม ปี ค.ศ. 1996 มีการฆ่าเสือโคร่ง 1 ตัว อยู่ในเขตเมืองภูคูน เขตแดนระหว่างแขวงหลวงพระบาง กับแขวงเวียงจันทน์ และฆ่าเสือโคร่งอีก 1 ตัวในต้นเดือน ธันวาคม ปี ค.ศ. 1997 ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ น้ำแอดกุเลยโดยได้รับอนุญาตจาก เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเมืองเวียงทอง¹⁷”

ในส่วนของความรับผิดชอบ หรือความผิดที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด หรือการละเมิด กฎหมายนั้น ในกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาว หรือกฎหมายอาญาของลาวก็ได้กำหนด ไว้ชัดเจนว่า ผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ฝ่าฝืนทำการล่าเสือโคร่งต้องถูกลงโทษตัดอิสรภาพ หรือ

จำคุกแต่ 3 เดือนถึง 2 ปี¹⁸ และโทษปรับมูลค่าเกินกว่า 200,000 กีบ¹⁹ ถ้าคิดเป็นเงินไทย แล้วจำนวนเงิน 200.000 กีบ เท่ากับ 800 บาท²⁰

การขยายพันธุ์ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาล ถ้าหากสัตว์ก่อความเสียหายอย่างมหาศาลต่อ ทรัพย์สินของบุคคล และการจัดตั้ง ต้องรายงานต่อองค์การปกครองเมือง เพื่อพิจารณาแก้ไข สำหรับ สัตว์ที่กำลังทำร้ายอาละวาดคน หรือเป็นภัยอันตรายต่อชีวิต ของคน ต้องแก้ไขอย่างทันการ จากนั้น จึงรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

¹⁷ สีตาเฮ่ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 40.

¹⁸ กฎหมายอาญา ฉบับปรับปรุง เลขที่ 12/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2005

มาตรา 141 การล่าเนื้อโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

บุคคลผู้ใดหากล่าเนื้อโดยไม่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย เกี่ยวกับการล่าเนื้อเช่น ล่าสัตว์ที่ หวงห้าม ล่าสัตว์ในระดู หรือในเขตที่หวงห้ามโดยเครื่องมือที่หวงห้าม และอื่น ๆ จะถูกลงโทษตัด อิสรภาพแต่สามเดือนถึงสองปี และจะถูกปรับตามระเบียบของการล่าเนื้อ

¹⁹ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และ สัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007 มาตรา 70 มาตรการปรับ

²⁰ อัตราแลกเปลี่ยนครั้งวันที่ 3 พฤษภาคม ปี พ.ศ. 2558

4.2.2 ห้ามทารุณเสือโคร่ง

ดังที่ทราบกันแล้วว่าการทรมานสัตว์ หรือการทารุณสัตว์ไม่ว่าสัตว์นั้นจะเป็นสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ป่าก็ตาม จะถือได้ว่าเป็นการกระทำผิดรวมทั้งเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายด้วย สำหรับเรื่องนี้กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาวได้มีการให้นิยามเอาไว้ว่า “การทรมานสัตว์ หรือการทารุณสัตว์” หมายถึง การใช้แรงงานสัตว์ เกินขอบเขต ขาดความรับผิดชอบต่อการเลี้ยงดู และรักษาสุขภาพของสัตว์ การให้อาหารไม่เพียงพอ การทำร้ายสัตว์ และอื่น ๆ²¹ โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดข้อห้ามเอาไว้เพิ่มอีกในมาตรา 52 ข้อ 2 ที่บัญญัติว่า “ห้ามทรมานสัตว์ทุกรูปแบบ” ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายลาวนั้นได้มีการกำหนดในเรื่องนี้ไว้ในกฎหมายที่ชัดเจน แต่ถึงอย่างไรก็ตามสำหรับสัตว์ป่าที่ผู้ศึกษากำลังศึกษาอยู่นี้ อาจจะไม่สอดคล้องกับการกระทำของบุคคลทั่วไปได้ เนื่องจากว่าเป็นสัตว์ในบัญชีที่ 1 ที่ยากแก่การที่จะเป็นไปได้ว่าบุคคลทั่วไปจะนำสัตว์ดังกล่าวมา แล้วนำมาทรมาน หรือทารุณ ซึ่งผู้ศึกษามองว่าในกรณีดังกล่าวนี้ อาจจะเป็นการกำหนดข้อห้ามไว้ ต่อผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการ เช่น เจ้าของสวนสัตว์ เจ้าของฟาร์มเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากว่ามาตราดังกล่าวนี้อาจจะตรงกับกิจการในลักษณะนี้มากที่สุด

ดังนั้น ถ้าหากบุคคล หรือเจ้าของกิจการหากมีพฤติกรรม ที่ถือว่าเป็นความผิด หรือมีการละเมิดกฎหมายแล้ว ก็จะทำให้มีปัญหาในข้อกฎหมายได้เช่น จะมีการศึกษาอบรม การลงวินัย การปรับ หรือการลงโทษตามกฎหมายโดยแล้วแต่ระดับกรณีหนักเบา ตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่ามาตรา 67 ว่าด้วยมาตรการต่อผู้ละเมิดกฎหมาย และนอกจากนั้นถ้าหากว่าเจ้าของสวนสัตว์ หรือฟาร์มเลี้ยงสัตว์ดังกล่าวหากละเมิด หรือกระทำผิดก็อาจจะมีการ ระบุข้อชั่วคราว หรือถอนใบอนุญาตดำเนินกิจการได้²²

4.2.3 ห้ามค้าขายเสือโคร่ง

ดังที่ได้กล่าวผ่านมาแล้วในบทที่ 2 เสือโคร่งเป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งในบัญชีที่ 1 ที่มีมูลค่าสูงด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประชาชนลาวจำนวนหนึ่งที่อยู่ใกล้เขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอ-ภูเลย ซึ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติในลาวเพียงแห่งเดียวจากการลงสำรวจพื้นที่ ที่เชื่อว่ายังมีเสือโคร่งอาศัยอยู่จริง ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนในบริเวณนี้มีการลักลอบฆ่าเสือโคร่ง และนำเอาไปขายเพราะมีราคาแพง โดยมีการรับซื้อในตลาดมืดในท้องถิ่นใกล้กับป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอดภูเลยในปี ค.ศ. 2004 มีราคาสูงถึง 11,528

²¹ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007 มาตรา 3 ข้อ 28

²² กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007 มาตรา 72 มาตรการโทษเพิ่ม

ดอลลาร์สหรัฐต่อเสือโคร่ง 1 ตัว²³ จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏนี้ ถึงแม้ว่ากฎหมายของลาวที่เกี่ยวกับการห้ามค้าขายสัตว์ป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ก็ตาม แต่ก็ยังมีการลักลอบล่าสัตว์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเหตุผลที่ทำให้ประชาชนลาวยังไม่มีกรหยุดล่าสัตว์นั้นอาจมาจากเหตุผลที่ว่า กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่ามีการกำหนดมาตรการทางแพ่งน้อยเกินไป เนื่องจากว่าหากมีการละเมิดกฎหมายแล้วจะมีการปรับเพียง 200,000 กีบ หรือเท่ากับประมาณ 35 ดอลลาร์สหรัฐ ตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 70 และถึงแม้ว่ามาตราดังกล่าวจะกำหนดว่าถ้าหากมูลค่าความเสียหายเกิน 200,000 กีบแล้วก็จะมีการปรับเท่าตัวของมูลค่าสัตว์ตัวนั้น ซึ่งผู้ศึกษามองว่าการที่กฎหมายกำหนดไว้เช่นนี้ยังเป็นปัญหาในการตีความอยู่ ด้วยคำว่าปรับเท่าตัวนั้นคิดจากหลักอะไรเป็นพื้นฐาน ซึ่งในเรื่องนี้กฎหมายลาวมาตรา 70 ยังกำหนดเอาไว้ไม่ชัดเจนว่าจะเกิดปัญหาในการตีความได้

และนอกจากนั้นสำหรับการค้าเสือโคร่ง ตามบัญชีที่ 1 กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาวไม่ได้ห้ามโดยเด็ดขาด หมายความว่ายังสามารถค้าขายได้ เมื่อพิจารณาตามมาตรา 40 วรรค 2 อาจจะมีปัญหาในการปฏิบัติได้เนื่องจากกฎหมายยังกำหนดไม่ชัดเจน โดยมีเนื้อหาบัญญัติว่า “สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ประเภทหวงห้าม สามารถขายได้เริ่มจากสายพันธุ์ที่ 2 และรุ่นต่อไป ส่วนพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ และสายพันธุ์ รุ่นที่ 1 ไม่อนุญาตให้ค้าขาย ให้รักษาไว้เพื่อเป็นพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ หรือปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ” จากเนื้อหาที่บัญญัติไว้นี้อาจจะมีปัญหาในการลดจำนวนประชากรของเสือโคร่งในธรรมชาติได้ เนื่องจากมีการอนุญาตให้เลี้ยงเพื่อขยายพันธุ์ได้ อาจจะทำให้ประชาชน หรือเจ้าของกิจการนั้นมีการไปล่าเสือโคร่งตามธรรมชาติเพื่อนำมาเลี้ยง และอีกอย่างกฎหมายยังเปิดช่องว่างให้มีการขายเสือโคร่งได้ในสายพันธุ์รุ่นที่ 2 แต่ประเด็นคือ อาจจะเปิดช่องว่างให้มีการล่าสัตว์ในธรรมชาติมาขาย และอ้างว่าเสือโคร่งตัวนั้นได้มาจากการเพาะพันธุ์ก็เป็นได้ ซึ่งเหตุผลที่กล่าวมานี้อาจจะเป็นปัญหาในข้อกฎหมายก็ได้ ถึงแม้ว่าจะมีการนำมาเลี้ยงแล้วพ่อพันธุ์แม่พันธุ์นั้นจะถูกส่งกลับคืนสู่ธรรมชาติ เมื่อรัฐบาลมีกฎหมายให้สามารถเลี้ยงได้ตามมาตรา 36, 37 และ 38 อาจจะมีปัญหาคือปล่อยเข้าไปแล้ว ก็จะมีคนนำไปล่ามาเลี้ยงอีกเหมือนเดิม เนื่องจากว่าเรายังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเสือโคร่งตัวไหนที่เคยนำมาเป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์มาแล้ว ซึ่งในเรื่องนี้กฎหมายลาวยังเขียนเอาไว้ไม่ชัดเจน ดังนั้นควรจะมีการเสนอแนวทางในส่วนนี้เพื่อรักษาจำนวนเสือโคร่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ ไม่ให้ลดจำนวนลง

4.2.4 ห้ามบุกรุกเขตอนุรักษ์และที่อยู่ของเสือโคร่ง

จากที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ความเจริญก้าวหน้าของสังคม นั้นมาพร้อมกับการทำลายธรรมชาติ เนื่องการได้มีการสร้างที่อยู่อาศัย สร้างเส้นทางคมนาคม และนอกจากนั้นยังมีการทำลาย

²³ สีตาเฮ่ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 39.

เนื้อที่ป่าเพื่อทำการเกษตรเช่น การปลูกข้าว ปลูกสาลี และปลูกพืชเศรษฐกิจเช่นปลูกอ้อย ปลูกต้นยางพารา และอื่น ๆ สิ่งดังกล่าวนี้ทำให้จำนวนพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของเสือโคร่งลดจำนวนลง ต่อกับสิ่งดังกล่าวนี้รัฐบาลได้ออกกฎหมายหลายฉบับเพื่อมิให้ป่าไม้ถูกทำลาย เช่น กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยที่ดิน กฎหมายว่าด้วยเกษตร และการปลูกฝัง และกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

สำหรับการห้ามบุกรุกเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าสงวนนั้น ตามกฎหมายแห่ง สปป ลาว มาตรา 52 ได้กำหนดว่า “ห้ามมิให้ผู้ใด องค์กร และหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่อยู่ใน สปป ลาว ทำการบุกรุกทำลายเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ ป่าสงวน ถิ่นที่อยู่อาศัย และแหล่งอาหารของสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า โดยทางตรง หรือทางอ้อม เช่น ด้วยการบุกเบิก ตั้งถิ่นที่อยู่อาศัย แผลวถางป่าไม้ เผาป่า ตัดไม้ ใช้อุปกรณ์ตัดหญ้า หรือยาฆ่าหญ้า เกินกำหนด และการกระทำต่าง ๆ ที่มีขอบด้วยกฎหมาย”

การห้ามบุกรุกเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่านั้นจะถือเป็นความผิดตามมาตรา 52 ตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าแห่ง สปป ลาว โดยหลักกฎหมายฉบับนี้นั้นกำหนดมิให้ผู้ใดบุกรุกทำลายเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าหรือเสือโคร่ง เห็นได้ว่าห้ามกระทำการต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำลายเขตที่อยู่อาศัย เขตอนุรักษ์พันธุ์ของสัตว์ป่าทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวน รวมทั้งสัตว์ป่าคุ้มครองกฎหมายได้คุ้มครองไว้ ตามมาตรา 3 แห่งกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ของ สปป ลาว ข้อ 13 โดยคำว่า “ที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า” ได้กำหนดนิยามไว้ “หมายถึงพื้นที่ดำรงชีวิต ขยายพันธุ์ตามธรรมชาติเช่นป่าไม้ พุ่มหญ้า ถ้ำ แม่น้ำลำธารต่าง ๆ หรือที่ดินบริเวณแหล่งน้ำ” และ ข้อ 16 คำว่า “เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า” โดยนิยามไว้ “หมายถึงพื้นที่ป่าไม้ ที่ดินป่าไม้ และแหล่งน้ำซึ่งได้กำหนดให้เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าทุกชนิดพันธุ์ตามระเบียบการ” สำหรับความรับผิดชอบนั้น ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 4.2.1 ข้างบนนี้

4.2.5 ห้ามครอบครองเสือโคร่ง

เสือโคร่งเป็นสัตว์ป่า หรืออาจจะเป็นสัตว์ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามนี้ไม่ใช่ประเด็นว่าเสือโคร่งดังกล่าวจะได้มาจากการล่า หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ แต่เสือโคร่งในสองกรณีนี้ล้วนแต่ถูกจัดอยู่ในบัญชีที่ 1 คือมีการห้ามครอบครอง นอกจากตัวเสือโคร่งที่ยังมีชีวิตที่มีการควบคุม และคุ้มครองแล้ว ตามหลักกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ยังขยายการคุ้มครองไปถึง ชิ้นส่วนรวมไปถึงอวัยวะต่าง ๆ ของเสือโคร่งด้วย ซึ่งมาตรา 3 ในกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำและสัตว์ป่าได้ให้นิยามคำว่า “ชิ้นส่วนของสัตว์ป่า” หมายถึงส่วนใดส่วนหนึ่งของสัตว์ป่า เช่น หัว ขา ตีน หนัง เนื้อ เลือด เขา นอ งา ฟัน กระดูก น้ำมัน เกล็ด กระดอง ขน เล็บ หาง และอวัยวะต่าง ๆ ของสัตว์ป่า

เหล่านั้น²⁴ แต่จะพบว่าในกฎหมายฉบับนี้การคุ้มครองนั้นไม่ได้รวมถึงตัวผลิตภัณฑ์ที่ทำจาก ชิ้นส่วน และอวัยวะต่าง ๆ ของสัตว์ป่าหรือเสือโคร่งมีไว้ในครอบครอง ซึ่งก็หมายความว่าอาจสามารถมีไว้ในครอบครองได้โดยที่ไม่มีคามผิด

ซึ่งในเรื่องนี้ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อที่ผ่านมาคือว่า เสือโคร่งเป็นสัตว์ที่เป็นอันตรายดังนั้น การจะครอบครองนั้น แทบจะเป็นไปไม่ได้สำหรับคนทั่ว ๆ ไปเนื่องจากว่าคนทั่ว ๆ ไปนั้นถ้ามีการครอบครองอาจทำให้เสือที่ตนครอบครองนั้นไปทำลาย หรือสร้างความเสียหายให้แก่ทรัพย์สินหรือทำร้ายบุคคลอื่น เพราะฉะนั้น แล้วการครอบครองจึงเป็นตกเป็นของผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลเช่น สวนสัตว์ หรือฟาร์มเลี้ยงสัตว์อย่างนี้ เป็นต้น แต่สำหรับการได้รับสิทธิในการครอบครองนั้นมันก็มีที่ไปที่มาทางข้อกฎหมายเหมือนกัน สำหรับกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า นั้น ได้มีการบัญญัติไว้ค่อนข้างชัดเจน ไว้ในมาตรา 52 ซึ่งมาตรานี้ระบุไว้เกี่ยวกับข้อห้ามมากกว่า แต่ก็ยังมีการเปิดช่องไว้ให้มีการครอบครองอยู่เช่นกัน ดังจะเห็นจากตัวบทที่บัญญัติไว้ว่า “ห้ามมิให้ผู้ใด องค์กรต่าง ๆ นำเอา สัตว์ป่าสงวน ซึ่งก็คือเสือโคร่ง ที่ยังมีชีวิต ชิ้นส่วน และอวัยวะต่าง ๆ ของสัตว์ป่าสงวนออกจากที่อยู่อาศัยมาไว้ในครอบครองที่ไม่ได้รับอนุญาต” แต่ถึงอย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ากฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และ สัตว์ป่าจะกำหนดข้อห้ามออกมาที่เห็นว่าดีแล้วในระดับหนึ่งก็ตาม แต่ถ้าว่ามาตราดังกล่าวยังไม่ได้ระบุเอาไว้ครอบคลุมเกี่ยวกับการครอบครองผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่งด้วย ซึ่งผู้ศึกษามองว่าอาจจะเกิด ปัญหาในข้อกฎหมายก็เป็นได้ ในเรื่องนี้กฎหมายลาวยังไม่ได้กำหนดเรื่องข้อห้ามในการครอบครอง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่ง

สำหรับการครอบครองนี้ยังรวมไปถึงการครอบครองเสือโคร่งที่ยังมีชีวิตอยู่ด้วย ซึ่งจะพบได้จากการครอบครองในรูปแบบของสวนสัตว์ และการเลี้ยงเสือโคร่งในฟาร์มด้วย ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้จะ ครอบครองได้ก็ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลเท่านั้น โดยจะเห็นเป็นกรณีที่เป็นตัวอย่างนั้นคือมีการ ครอบครองเสือโคร่งโดยการเลี้ยงเสือโคร่งในฟาร์ม เนื่องจากได้นำเข้าเสือโคร่งจำนวน 48 ตัวจาก ประเทศไต้หวันในปี ค.ศ. 2002 มาเลี้ยงไว้เพื่อทำการค้า ซึ่งปัจจุบันมีเสือโคร่งเพิ่มขึ้นจำนวน 254 ตัว²⁵

²⁴ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

มาตรา 3 ข้อ 11 ชิ้นส่วนของสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า หมายถึง ชิ้นส่วนใดส่วนหนึ่งของสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า เช่น หัว ขา ตีน หน้ งเนื้อ เลือด เขา งา ฟัน กระดุก บี น้ำมัน ไขมัน เกล็ด กระดอง ขน เล็บ หาง และอวัยวะอื่น ๆ

²⁵ สีดาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 39.

4.3 มาตรการควบคุมเชื้อโคโรนตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญา

มาตรการคุ้มครอง และควบคุมเชื้อโคโรนตามพันธกรณีของอนุสัญญา CITES รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว โดยพันธกรณีแห่งอนุสัญญา CITES ได้วางหลักการเกี่ยวกับการนำเข้า ส่งออกหรือนำผ่าน ส่งกลับ และการตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าเอาไว้ สำหรับกฎหมายลาวแล้วมีเพียงบางส่วนที่กำหนดไว้ในข้อกฎหมาย เช่น การนำเข้า การส่งออก การส่งกลับ และการนำผ่านตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 3 ข้อ 20, 21, 22 และ 23 ส่วนเรื่องการตั้งด่านตรวจสัตว์น้ำนั้นจะเป็นการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ป่าสงวนแห่งชาติ เจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและป่าไม้ เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ศุลกากร จะเห็นได้ว่ารัฐบาลมีความพยายามที่จะทำให้เชื้อโคโรนได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเรื่องนี้ผู้ศึกษาจะนำเสนอแต่ละประเด็นที่สอดคล้องกับ CITES ดังนี้

4.3.1 การนำเข้า

ตามมาตรา 3 ข้อ 20 ได้ให้นิยามของคำว่า “การนำเข้า” หมายถึงการนำเข้าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า หรือชิ้นส่วนของสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าเข้ามา ภายใน สปป ลาว ตามระเบียบการ และนอกจากนั้นยังมีมาตรา 42 ยังได้บัญญัติออกมาทำหน้าที่ควบคู่กันกับมาตรา 3 ข้อ 20 โดยที่มีการระบุเนื้อหาเอาไว้ว่า “การนำเข้าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าต้องมีใบอนุญาตส่งออกจากองค์การที่เกี่ยวข้องของประเทศต้นทาง เอกสารรับรองถึงถิ่นกำเนิด ใบรับรองสุขภาพของสัตว์ สัญญาระหว่างผู้นำเข้าและผู้ส่งออก รายการบัญชีประเภทสัตว์ และจำนวนที่จะนำเข้า ใบอนุญาตนำเข้าของกระทรวงเกษตรและป่าไม้”

4.3.2 การส่งออก

ตามมาตรา 3 ข้อ 21 ได้ให้นิยามคำว่า “การส่งออก” หมายถึง การส่งสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า หรือชิ้นส่วนของสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ทุกชนิดออกจาก สปป ลาว ตามระเบียบกฎหมาย ซึ่งระเบียบหลักการของการนำสัตว์ดังกล่าวออกจากประเทศลาวนั้นได้มีกฎหมายระบุไว้ดังนี้ การส่งออกสัตว์จะต้องมีเอกสารรับรองเกี่ยวกับการขยายพันธุ์ หรือการเลี้ยง ใบรับรองยืนยันถิ่นกำเนิด ใบรับรองสุขภาพ ข้อสัญญาระหว่างผู้นำเข้า และผู้ส่งออก บัญชีรายชื่อชนิดพันธุ์ และจำนวนสัตว์ที่จะส่งออก

และใบอนุญาตส่งออกของเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตร และป่าไม้ รวมทั้งใบอนุญาตนำเข้า จากองค์การที่เกี่ยวข้องของประเทศคู่การค้าที่จะนำสัตว์เข้าไป²⁶

4.3.3 การนำผ่าน

ตามมาตรา 3 ข้อ 23 ได้ให้นิยามคำว่า “การนำผ่าน” หมายถึง การนำเอาสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าหรือชิ้นส่วนของสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าทุกชนิดผ่าน สปป ลาว ไปยังประเทศอื่นตามระเบียบกฎหมายซึ่งระเบียบของการนำผ่านประเทศลาวนั้นกฎหมายภายในของลาวได้มีข้อกำหนดไว้ว่า

การนำผ่านแดนจะต้องแจ้งเอกสาร เช่น ใบอนุญาตส่งออก และนำเข้าจากองค์การที่เกี่ยวข้องจากประเทศต้นทาง และประเทศปลายทาง จะต้องมีการรับรองถิ่นกำเนิด ใบรับรองสุขภาพ บัญชีรายชื่อของชนิดพันธุ์ และจำนวนสัตว์ที่จะนำผ่าน การนำผ่านนั้นจะต้องได้รับการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่อย่างเข้มงวด

4.3.4 การส่งกลับ

ตามมาตรา 3 ข้อ 22 ได้ให้นิยามคำว่า “การส่งกลับ” หมายถึง การส่งสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าหรือชิ้นส่วนของสัตว์ทุกชนิดที่นำเข้ามาในเมื่อก่อนส่งกลับออกจาก สปป ลาว ตามระเบียบกฎหมายซึ่งมีหลักการในการปฏิบัติดังนี้ การส่งกลับ นอกจากเอกสารที่จะต้องได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการนำเข้าดังที่กล่าวมานั้น ยังจะต้องมีใบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าของทะเบียนสัตว์ ใบรับรองเกี่ยวกับการขยายพันธุ์หรือเลี้ยง ใบรับรองสุขภาพ บัญชีรายชื่อของชนิดพันธุ์ และจำนวนสัตว์ ที่จะส่งออก ใบอนุญาตส่งกลับจากเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตร และป่าไม้ ใบอนุญาตนำเข้กลับมาจากองค์การที่เกี่ยวข้องของประเทศที่ส่งออก และการนำเข้า ส่งออก ส่งกลับ และนำผ่านนั้นจะต้องจ่ายค่าผ่านตามระเบียบการ

แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ากฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าจะกำหนดนิยามไว้ค่อนข้างชัดเจนเกี่ยวกับการนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน และการส่งกลับ จะมีนิยามในมาตรา 3 ข้อ 20, 21, 22 และข้อ 23 ก็ตามในข้อที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอไปในข้อ 4.3.1 ข้อ 4.3.2 ข้อ 4.3.3 และข้อ 4.3.4 ซึ่งเนื้อหาโดยรวมกล่าวถึงการนำเข้า การส่งออก หรือการนำผ่าน และการส่งกลับ เกี่ยวกับสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า หรือซาก ชิ้นส่วนทุกชนิดที่นำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือส่งกลับที่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมายในเรื่องนี้เองผู้ศึกษามองว่ามาตราดังกล่าวนี้ยังมีปัญหาอยู่เนื่องจากว่ายังไม่ได้รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์ ถ้าหากมาเปรียบเทียบดูในกรณีที่มีการนำเอา ซาก ชิ้นส่วนของเสือโคร่งนำเข้า ส่งออกหรือ

²⁶ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007 มาตรา 42 ข้อ 2

นำผ่าน และส่งกลับ ก็อาจมีปัญหาได้เนื่องมาจากว่ากฎหมายลาวยังไม่กำหนดไว้ชัดเจน อาจจะมีปัญหาในข้อกฎหมาย และเปิดช่องว่างให้มีการฆ่าเสือโคร่งแล้วนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่ง

4.3.5 การตั้งด่านตรวจสัตว์ป่า

สำหรับ สปป ลาว การดำเนินการจัดตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าเพื่อควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน และส่งกลับ ตามหลักอนุสัญญา CITES กำหนดนั้นโดยมีมาตรการในการตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าตาม มาตรา 54 ของกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าแห่ง สปป ลาว โดยได้กำหนดไว้ว่า องค์กรตรวจสอบสัตว์น้ำ และสัตว์ป่านั้น รัฐบาลเป็นผู้ให้อำนาจกลับกระทรวงเกษตรและป่าไม้ของ สปป ลาว เป็นองค์กรหลักทำหน้าที่ในการกำหนดระเบียบการ มาตรการในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบ สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า²⁷

และการนำสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าผ่านด่านตรวจสัตว์ป่านั้นจะต้องปฏิบัติตามมาตรา 41 ของกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ โดยกำหนดให้ผู้ที่จะนำสัตว์ป่าสงวนนั้นก็คือสัตว์ป่าในบัญชีที่ 1 และสัตว์ป่าคุ้มครอง บัญชีที่ 2 นั้น จะต้องปฏิบัติตามเส้นทางที่เจ้าหน้าที่กำหนดให้ และแจ้งเอกสารกับเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า ซึ่งประกอบด้วยใบอนุญาตนำเคลื่อนที่จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร และป่าไม้ ใบรับรองสุขภาพ ใบรับรองถิ่นกำเนิด และเอกสารทะเบียนสัตว์ป่าที่จะนำผ่าน²⁸

²⁷ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 14 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

มาตรา 54 “การคุ้มครองสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า”

รัฐบาลเป็นผู้คุ้มครองอย่างรวมศูนย์ และเป็นเอกภาพในขอบเขตทั่วประเทศ ซึ่งมอบให้ กระทรวงเกษตร และป่าไม้ เป็นใจกลางประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองท้องถิ่น ในการค้นคว้า กำหนด นโยบาย วางแผนงาน ระเบียบการ และมาตรการในการปกป้องรักษา และพัฒนาสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าให้มีความสมบูรณ์ และยั่งยืน

²⁸ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

มาตรา 41 การเคลื่อนย้ายสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

การเคลื่อนย้ายสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ประเภทหวงห้าม และประเภทคุ้มครอง จากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่อื่น ภายในประเทศ ต้องไปตามเส้นทางที่ได้กำหนดให้ และแจ้งเอกสารต่อเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า ซึ่งประกอบด้วย ใบอนุญาตเคลื่อนย้ายจากหน่วยงาน เกษตร และป่าไม้

4.3.6 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสัตว์ป่า

จากสภาพของสัตว์ป่า หรือเสือโคร่งลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่องเมื่อเปรียบเทียบกับหลายปีที่ผ่านมา เมื่อมีกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าออกมาแล้ว สปป ลาว ได้ตั้งหน่วยเฉพาะกิจขึ้นเพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการนำเข้า การส่งออก การส่งกลับคืน หรือการนำผ่านของเสือโคร่ง โดยกระทรวงเกษตร และป่าไม้เป็นผู้รับผิดชอบ และบังคับใช้กฎหมายสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ซึ่งเป็นองค์การเดียวกับองค์การตรวจสอบป่าไม้ และที่ดินป่าไม้²⁹

สำหรับหน่วยเฉพาะกิจมีหน้าที่ตรวจ ลาดตระเวนในเขตหวงห้ามของป่าสงวน และเขตรอยต่อ เพื่อมิให้ทำการลักลอบล่าเสือโคร่ง และเหยื่อที่ผิดกฎหมาย โดยหน่วยเฉพาะกิจประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเกษตร และป่าไม้ เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ กรมตรวจตราทรัพยากรป่าไม้ ทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ศุลกากร เป็นต้น³⁰ จะเห็นได้ว่าหน่วยเฉพาะกิจนี้มีหลายหน่วยงานเข้าร่วม ซึ่งไม่เหมือนกับกรณีที่มีการแต่งตั้งเพื่อมาตรวจสอบเกี่ยวกับการนำเข้า การส่งออกเสือโคร่งเหมือนที่อนุสัญญา CITES เนื่องจากได้มีการแต่งตั้งเพราะหน่วยงานที่มาตรวจสอบอย่างชัดเจนที่มีการแต่งตั้งโดยตรงคือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ เนื่องจากว่ามาตรา 9 ของอนุสัญญา CITES นั้นได้กล่าวว่า “เพื่อประโยชน์แห่งอนุสัญญานี้ ประเทศภาคีแต่ละประเทศต้องกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ 1 คนหรือมากกว่านั้นให้มีอำนาจ ในการออกใบอนุญาต หรือใบรับรองต่าง ๆ ในนามของประเทศภาคีนั้น และเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ 1 คน หรือมากกว่านั้น” ซึ่งจากเนื้อหาในมาตรา 9 ของอนุสัญญานี้จะเห็นได้ว่ากฎหมายลาว ยังไม่ได้ระบุเอาไว้เกี่ยวกับการแต่งตั้งว่าต้องมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ ผู้ศึกษามองว่าเมื่อไม่มีการแต่งตั้งให้เป็นไปตามอนุสัญญาได้กำหนดว่าต้องมีการแต่งตั้ง อาจจะทำให้เกิดปัญหาในข้อกฎหมายได้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ในขณะนี้หลายหน่วยงานก็จริงอยู่เช่น มีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเกษตร และป่าไม้ เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ กรมตรวจตราทรัพยากรป่าไม้ ทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ศุลกากร เจ้าหน้าที่ที่กล่าวมานี้ก็มีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว อาจจะไม่สามารถรู้หลักการของการตรวจสอบซาก หรือชิ้นส่วนของเสือ

ใบรับรองสุขภาพ ใบรับรองถิ่นกำเนิด ใบทะเบียนสัตว์ ในกรณีที่มีการซื้อ ขายสัตว์หรือมอบกรรมสิทธิ์ ต้องมีใบรับรองตามระเบียบกฎหมาย

²⁹ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

มาตรา 59 หมวดที่ 2 “องค์การตรวจสอบสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

คือองค์การตรวจตราป่าไม้และที่ดินป่าไม้ ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 111 ของกฎหมายว่าด้วยป่าไม้”

³⁰ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 81.

โคร่งได้ และอีกอย่างก็ไม่เป็นไปตามที่อนุสัญญาของ CITES ต้องการ อาจจะเป็นปัญหาในการให้ความชัดเจน อีกอย่างอาจจะเกิดช่องว่างให้มีการนำเอา ชากและชิ้นส่วนของเสือโคร่งนำเข้า และส่งออกนอกประเทศได้เนื่องจากว่าเจ้าหน้าที่ที่กล่าวมานี้อาจจะไม่มีความรู้ด้านการพิสูจน์ว่าอะไรคือชาก และชิ้นส่วนของเสือโคร่งได้

4.4 นโยบายจากภาครัฐบาลในการอนุรักษ์เสือโคร่ง

เพื่อปกป้องรักษาความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งนั้นก็หมายรวมถึงการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ สัตว์น้ำ สัตว์ป่า เพื่อปฏิบัติตามอนุสัญญา CITES พันธกรณีของ สปป ลาว เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ยังมีชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่หายากอยู่ในโลกทั้งมีคุณค่าและสำคัญอย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์ไว้ และรวมไปถึงเสือโคร่งที่ปัจจุบันมีจำนวนประชากรลดลงอย่างมากทั่วทุกภูมิภาคเอเชีย และในประเทศลาว ดังนั้นประเทศลาว จึงมีบทบาทที่สำคัญที่จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สัตว์ป่าทั้งในภาคพื้นและรวมถึงระดับโลก ดังนั้นรัฐบาลของ สปป ลาว จึงได้ตระหนัก และกังวลเป็นอย่างยิ่งจึงหันมาให้ความสำคัญต่อกับสภาพปัญหาเหล่านี้ จึงได้มีการจัดตั้งเขตป่าสงวนแห่งชาติในเขตพื้นที่ทั่วประเทศ และเขตป่าไม้ให้ประชาชนใช้ประโยชน์ได้ โดยการจัดสรรจากรัฐบาล และได้กำหนดให้ขยายพันธุ์สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า³¹

เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายแห่งชาติของรัฐบาล หรือแผนการอนุรักษ์เสือโคร่งโดยมีการเร่งแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วนตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010 ถึงปี ค.ศ. 2020 โดยมีแผนงานดังนี้³²

- 1) รักษาชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยในธรรมชาติที่ถูกคุกคาม เช่น เสือโคร่ง และเหยื่อ
- 2) สร้างความเข้มงวดในการพัฒนา และคุ้มครองจัดสรรป่าสงวนแห่งชาติ
- 3) รักษาป่าไม้ให้อุดมสมบูรณ์ และให้มีผลผลิตมาก ด้วยการอนุรักษ์ ปกป้องรักษา

และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน

4) เร่งพัฒนาการเป็นอยู่ของประชาชนด้วยการคุ้มครองและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

- 5) ปรับปรุงระเบียบกฎหมาย รวมทั้งยังรับรองการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

6) มุ่งเน้นการโฆษณา เผยแพร่ เกี่ยวกับความสำคัญความหลากหลายทางชีวภาพ และความจำเป็นในการอนุรักษ์

³¹ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อ้าวแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 13.

³² สีตาเฮ้ง ราชพน, *อ้าวแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น. 63.

4.4.1 การกำหนดเขตป่าสงวน

ปัจจุบัน สปป ลาว ยังมีพื้นที่ป่าไม่มากกว่า 41% ของพื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งอีก 14% ถูกประกาศให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อปกป้องรักษาพันธุ์พืช และสัตว์ป่า นานา ชนิด รักษาแหล่งน้ำ และความสมดุลทางระบบนิเวศ และได้กำหนดให้เป็นเขตพื้นที่ป่าสงวน 21 แห่ง และถูกจัดว่าเป็นประเทศหนึ่งในทวีปเอเชียที่ระบบป่าสงวนที่ดี³³ และได้กำหนดเขตอนุรักษ์เสือโคร่ง 8 แห่ง ได้จัดแบ่งประเภทที่สำคัญออกเป็น 4 ระดับดังนี้

- เขตอนุรักษ์เสือโคร่งประเภทที่ 1 คือพื้นที่ป่าไม้ที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยธรรมชาติสามารถรองรับจำนวนประชากรเสือโคร่งได้ประมาณ 100 ตัว มีอัตราเสี่ยงจากการถูกล่าในระดับต่ำ ซึ่งมีเนื้อที่ทั้งหมด 45,976 ตารางกิโลเมตร
- เขตอนุรักษ์เสือโคร่งประเภทที่ 2 คือพื้นที่ป่าไม้ที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยธรรมชาติสามารถรองรับจำนวนประชากรเสือโคร่งได้ ประมาณ 50 ตัว ซึ่งมีอัตราการเสี่ยงจากการถูกล่าในระดับปานกลาง เขตอนุรักษ์ประเภทนี้มีเนื้อที่ทั้งหมด 36,318 ตารางกิโลเมตร
- เขตอนุรักษ์ประเภทที่ 3 พื้นที่ป่าไม้ สามารถรองรับประชากรเสือโคร่งได้ในจำนวนใดจำนวนหนึ่ง เพราะเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงปานกลาง และสูง ซึ่งมีมาตรการคุ้มครองจัดสรรที่จำกัด มีเนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ 40,460 ตารางกิโลเมตร³⁴

4.4.2 การพัฒนาสายพันธุ์ของเสือโคร่ง

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ในประเทศลาวถึงแม้ว่าจะมีป่าสงวนแห่งชาติถึง 21 แห่งก็ตามแต่ถ้าป่าสงวนแห่งชาติที่เสือโคร่งอาศัยอยู่จริงนั้นมีเพียงแต่แห่งเดียวเท่านั้น คือป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอดฎุเลย ซึ่งจากการลงสำรวจในป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวเห็นว่าเสือโคร่ง และเหยื่อที่เป็นอาหารของเสือโคร่งมีจำนวนลดลงอย่างมาก ซึ่งเสี่ยงต่อการใกล้จะสูญพันธุ์ในป่าสงวนแห่งชาติของประเทศลาว ดังนั้นเมื่อเสือโคร่งในธรรมชาติลดจำนวนลงอย่างเห็นได้ชัด ทำให้รัฐบาลของลาวต้องมีมาตรการทางกฎหมายออกมาหลายอย่างเพื่อออกมาคุ้มครองเสือโคร่งไม่ให้สูญพันธุ์ เช่น การห้ามมิให้มีการล่ามาตรา 24 การขึ้นทะเบียนสัตว์ที่กำลังจะสูญพันธุ์มาตรา 23 และมีมาตรการอื่น ๆ ที่ได้กล่าวผ่านมาแล้ว นอกจากนี้รัฐบาลยังส่งเสริมให้บุคคล และหน่วยงานขยายพันธุ์สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าตามธรรมชาติ หรือด้วยการใช้เทคนิควิชาการ เพื่อเพิ่มจำนวนสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าให้มากขึ้น รวมทั้งการฟื้นฟูถิ่นที่อยู่อาศัยที่เสื่อมโทรม แหล่งอาหาร และแหล่งขยายพันธุ์ เพื่อตอบสนองทางด้านเศรษฐกิจ

³³ หัวหน้ากรมป่าไม้ กระทรวงเกษตร และป่าไม้, “บทความ,” วันที่ 19 ตุลาคม ปี ค.ศ.

³⁴ สีตาเฮ้ง ราชพน, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 2*, น.17.

สังคม และสิ่งแวดล้อมสำหรับเชื้อโคโรนที่เป็นสัตว์ป่าหวงห้ามบัญชีที่ 1 นั้นต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลเท่านั้น³⁵ นอกจากนั้นมาตรา 21 รัฐบาลยังได้เปิดช่องว่างให้บุคคล หรือการจัดตั้งนำเอาสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าทุกประเภทที่ได้มาจากธรรมชาติ หรือจากที่อื่น ๆ ที่ได้มีการขยายพันธุ์แล้ว หรือได้มาจากต่างประเทศสามารถนำมาเลี้ยงอยู่ในฟาร์ม สวนสัตว์ และสถานที่อื่น ๆ เพื่อจุดประสงค์ทางธุรกิจ และใช้ภายในครัวเรือนตามระเบียบกฎหมาย ดังนั้น ถ้าหากบุคคลมีความต้องการจะเลี้ยงสัตว์จะต้องมีการรับรองความปลอดภัย เช่น มีกรง และมีสถานที่ โดยมีขนาดที่เหมาะสม มีอาหารที่เพียงพอ มีความรับผิดชอบ เพื่อมิให้เป็นการทรมานสัตว์

ถึงแม้ว่ากฎหมายมาตรา 21 จะกำหนดว่าสามารถนำสัตว์ต่าง ๆ มาเลี้ยงได้แต่ถ้าในมาตรา 38 วรรค 2 ได้จำกัดข้อห้ามการเลี้ยงเชื้อโคโรนไว้ว่า “สำหรับการสร้างฟาร์มประเภทสัตว์หวงห้าม หรือสัตว์ในบัญชีที่ 1 นั้นรัฐบาลจะเป็นผู้ตกลงตามการเสนอขอของกระทรวงเกษตร และป่าไม้” และนอกจากนั้นมาตรา 36 ยังได้กล่าวถึงการนำสัตว์ในบัญชีที่ 1 มาเลี้ยงโดยมีเนื้อหาที่กำหนดว่า “สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าประเภทหวงห้ามในบัญชีที่ 1 รัฐบาลจะอนุญาตให้บุคคลหรือนิติบุคคลนำมาเลี้ยงเพื่อเป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ เพื่อดำเนินธุรกิจ” จากที่กล่าวมานี้คือกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาวอนุญาตให้นำสัตว์ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 มาเลี้ยงได้ ซึ่งผู้ศึกษามองว่าการที่กฎหมายกำหนดไว้แบบนี้อาจจะทำให้บุคคล และนิติบุคคล มีความพยายามที่จะทำการเลี้ยงเชื้อโคโรนก็ได้ เมื่อรัฐบาลอนุญาตให้มีการเลี้ยง อาจจะทำให้บุคคล หรือนิติบุคคลนั้นอาจจะไปล่าเชื้อโคโรนที่มีอยู่ป่านั้น มาเพื่อเป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ก็อาจจะเป็นไปได้ อาจจะทำให้เชื้อโคโรนในธรรมชาตินั้นถูกล่า ถ้าหากว่าการล่าเชื้อโคโรนของบุคคล หรือนิติบุคคลนั้นหากไม่ประสบผลสำเร็จ หรือเกิดความผิดพลาดในระหว่างการล่าแล้วบุคคล หรือนิติบุคคลอาจจะมีการใช้ความรุนแรงโดยการใช้ปืนยิง และฆ่าเชื้อโคโรนก็อาจจะเป็นไปได้ ซึ่งเป็นการเปิดช่องว่างให้เจ้าหน้าที่หน่วยเฉพาะกิจที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการนำเข้า การส่งออก เชื้อโคโรนนั้นอาจจะรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เลี้ยงเชื้อโคโรนนั้น มีการนำเอาใบอนุญาตนั้นออกมาเพื่อหาผลประโยชน์โดยการล่าเชื้อโคโรนในธรรมชาติแล้วลักลอบขาย

³⁵ กฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

มาตรา 26 การพัฒนา สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

การพัฒนาหมายถึงการขยายพันธุ์สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าประเภทหวงห้าม ประเภทคุ้มครอง และประเภททั่วไป ตามธรรมชาติให้มีจำนวนมากขึ้น ด้วยการใช้มาตรการทางด้านเทคนิค วิทยาศาสตร์ รวมทั้งการบูรณะฟื้นฟู ถิ่นที่อยู่อาศัย ที่เสื่อมโทรม แหล่งอาหาร และแหล่งแพร่พันธุ์ เพื่อให้สัตว์ดังกล่าว สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นปกติ รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าอย่างแพร่หลาย

เสือโคร่งในตลาดที่ผิดกฎหมายได้ เนื่องจากว่าเสือโคร่งมีราคาสูงมาก อย่างไรก็ตามกฎหมายอนุญาตให้มีการเลี้ยงเสือโคร่งได้นั้นผู้ศึกษาไม่เห็นด้วย เนื่องจากอาจจะทำให้เกิดการล่าเสือโคร่งอย่างเป็นกระบวนการได้ ซึ่งในเรื่องนี้กฎหมายลาวยังไม่มีมาตรการออกมาเพื่อควบคุมในเรื่องนี้

4.5 องค์การ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบคุ้มครองสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

ในการคุ้มครองสัตว์น้ำและสัตว์ป่ารวมทั้งเสือโคร่งด้วย เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมีหน่วยงานของรัฐออกมาควบคุมคุ้มครองดูแล และการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์การหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนดังกล่าวโดยตรงนั้น ได้แก่ หน่วยงานเฉพาะกิจที่มาจากเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและป่าไม้ เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ภาษี และเจ้าหน้าที่การศุลกากร ซึ่งมีหน้าที่ในการรับผิดชอบตรวจสอบในการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน และส่งกลับ

4.5.1 องค์การคุ้มครองสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

ประเทศลาว ก็ได้เข้าเป็นสมาชิกภาคี อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ หรือเรียกโดยย่อว่า อนุสัญญา CITES เกี่ยวกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าตามพันธกรณีอนุสัญญา CITES นั้น สำหรับ สปป ลาว รัฐบาลเป็นผู้คุ้มครองอย่างรวมศูนย์ในเขตพื้นที่ทั่วประเทศ โดยมอบอำนาจและหน้าที่ให้กระทรวงเกษตร และป่าไม้ เป็นองค์การเดียวที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการค้นคว้า กำหนดนโยบาย วางแผนจัดการ ระเบียบการ และมาตรการในการดูแลคุ้มครอง อนุรักษ์ปกป้องรักษา สัตว์น้ำ และสัตว์ป่ารวมทั้งเสือโคร่งด้วย และเป็นองค์การเดียวกับองค์การคุ้มครองป่าไม้ และที่ดินป่าไม้ ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

- กระทรวงเกษตร และป่าไม้ โดยกรมป่าไม้เป็นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการคุ้มครองดูแลเกี่ยวกับสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

- หน่วยงานเกษตร และป่าไม้ประจำท้องถิ่น

- หน่วยงานเกษตร และป่าไม้ประจำเมือง

- หน่วยงานป่าไม้ประจำหมู่บ้าน

โดยแต่ละองค์การหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลสัตว์น้ำ และสัตว์ป่านั้นได้แบ่งความรับผิดชอบหน้าที่ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

กระทรวงเกษตร และป่าไม้ มีหน้าที่ที่สำคัญในการคุ้มครองสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าดังนี้

- ทำหน้าที่ในการเป็นผู้ริเริ่มให้รัฐบาลในการค้นคว้า แผนนโยบาย และนโยบายต่าง ๆ แผนงานโครงการ รวมทั้งกำหนดระเบียบการ และระเบียบกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

- เผยแพร่ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับสัตว์น้ำและสัตว์ป่าให้ประชาชนรับทราบ และสกัดกั้นการโฆษณาเกี่ยวกับการบริโภค สัตว์น้ำและสัตว์ป่าตามสถานที่ต่าง ๆ
- ฝ้าคอยติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทั่วประเทศ
- ก่อตั้ง สถาบันในการค้นคว้า วิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับงานสัตว์น้ำและสัตว์ป่า ยกระดับวิชาการเฉพาะด้านเกี่ยวกับงานสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า
- ค้นคว้า และออกความคิดเห็นเกี่ยวกับลงทุนของกิจการสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า
- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งท้องถิ่นในการปฏิบัติงาน เช่น การสำรวจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์น้ำและสัตว์ป่า เพื่อกำหนดเขตอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และเขตพัฒนาสัตว์น้ำและสัตว์ป่า
- ประสานงาน และร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับกิจการสัตว์น้ำและสัตว์ป่า
- สรุป และรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสัตว์น้ำและสัตว์ป่าให้รัฐบาล

4.5.2 หน่วยงานเกษตร และป่าไม้ประจำเมือง

ในการคุ้มครองสัตว์น้ำและสัตว์ป่า หน่วยงานเกษตร และป่าไม้ประจำเมืองมีสิทธิและหน้าที่สำคัญดังนี้

- ขยายนโยบาย คำสั่ง และระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าในขอบเขตเฉพาะที่ตนทำหน้าที่รับผิดชอบ
- โฆษณา เผยแพร่ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับงานสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าให้ประชาชนรับทราบและเข้าใจ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด
- ติดตาม และประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสัตว์น้ำและสัตว์ป่าของหน่วยงานป่าไม้ประจำเมือง

4.6 บทลงโทษผู้กระทำความผิด

บุคคล หรือนิติบุคคลที่ละเมิดตามมาตรการต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นจะถูกปรับ หรือลงโทษตามกฎหมายแล้วแต่กรณีหนัก เบามีดังนี้

- มาตรการปรับตามมาตรา 70 ได้กำหนดว่าบุคคล หรือนิติบุคคลหากได้ละเมิดกฎหมาย และข้อห้ามที่ได้กำหนดไว้ก็ถูกปรับเท่าตัวของความเสียหายที่เกิดขึ้น และถ้าความเสียหายมีมูลค่าเกิน 200,000 กีบ หรือประมาณ 800 บาทของมูลค่าความเสียหายของสัตว์

– มาตรการทางอาญา มาตรา 71 ได้กำหนดการกระทำผิดทางอาญาเกี่ยวกับสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ดังนี้ การล่าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าธรรมชาติประเภทหวงห้ามที่ใกล้จะสูญพันธุ์ เช่น ช้าง เสือโคร่ง และสัตว์ป่าอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในบัญชีที่ 1 และการกระทำอื่นที่ขัดกับระเบียบกฎหมายผู้กระทำผิดก็ถูกดำเนินอาญา และจะลงโทษจำคุก 3 เดือนถึง 5 ปีตามกรณีหนักเบา รวมทั้งชดใช้ทดแทนค่าเสียหายทางแพ่ง

สำหรับการกำหนดโทษปรับนี้ผู้ศึกษามองว่ากฎหมายจะกำหนดวันน้อยเกินไป เนื่องจากว่าถ้ามีการปรับน้อยเกินไปอาจจะเป็นปัญหาได้ เนื่องจากประชาชน หรือผู้ล่านั้นอาจจะไม่กระตือรือร้นได้ ถ้าเทียบกับราคาของซาก หรือชิ้นส่วนของเสือโคร่งที่ถูกขายไป อาจจะทำให้มีการล่าเพิ่มขึ้นได้ดังนั้นกฎหมายลาวควรจะมีการเพิ่มมาตราของการปรับเพิ่มขึ้น จึงจะทำให้กระบวนการล่า ค้าขาย ลดจำนวนลงได้

4.7 ปัญหาในกฎหมายของประเทศลาวที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES

ปัญหา และอุปสรรคของการอนุรักษ์ และคุ้มครองเสือโคร่งของประเทศลาวถือได้ว่าเป็นปัญหาอยู่ ถึงแม้ว่าประเทศลาวจะมีกฎระเบียบ กฎกระทรวง หรือแม้แต่จะมีกฎหมายว่าด้วย สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าที่ประกาศใช้ในปี ค.ศ. 2007 มาใช้บังคับในการจัดตั้งและปฏิบัติตาม แต่ผู้ศึกษามองว่ากฎหมายฉบับนี้ยังเป็นปัญหาในการตีความอยู่ เนื่องจากว่าหลาย ๆ เรื่องยังไม่สอดคล้องกับความ เป็นจริงของสภาพสังคม อาจจะเป็นเหตุให้มีการลักลอบล่า ฆ่า และค้าขายเสือโคร่งที่ผิดกฎหมายได้ ต่อกับปัญหาของข้อกฎหมายภายในของลาวแล้ว เมื่อผู้ศึกษาได้นำเอาอนุสัญญา CITES ซึ่งเป็นอนุสัญญาสากลมาศึกษาเปรียบเทียบดูแล้ว เห็นว่ากฎหมายภายในของประเทศลาวเกี่ยวกับการนำเข้า การส่งออกหรือการนำผ่าน และการส่งกลับคืน และการแต่งตั้งหน่วยเฉพาะกิจเพื่อทำการตรวจสอบก็ยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าวอีกด้วยต่อกับประเด็นนี้ผู้ศึกษาจะแยกพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองเสือโคร่งของ สปป ลาว ออกเป็น 2 กรณีที่เป็นปัญหาคือ ประเด็นแรกจะพูดถึงประเด็นที่เป็นปัญหาที่กฎหมายลาวบัญญัติไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES และประเด็นที่สองจะกล่าวถึง ปัญหาของกฎหมายภายในที่ยังเป็นปัญหาในการอนุรักษ์เสือโคร่งในประเทศลาว ซึ่งรายละเอียดมีดังนี้

หลังจากที่อนุสัญญา CITES ได้มีการลงนามในปี ค.ศ. 1973 ตั้งแต่นั้นมารัฐบาลของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรวมทั้งสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าโดยการตรากฎกระทรวง มีมติตกลงของคณะรัฐมนตรี ดำริต่าง ๆ ตลอดจนถึงการเข้าร่วมในอนุสัญญาสากลหลาย ๆ ฉบับ อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องโดยตรงนั้นคือ อนุสัญญา CITES นับเป็นเวลาเกือบ 35 ปีกว่าประเทศลาวจะมีกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า เป็นกฎหมายภายในเพื่อใช้ควบคุมกับอนุสัญญา CITES แต่ถึงอย่างไรก็ตามกฎหมายภายในที่มีอยู่นั้นยัง

ไม่เพียงพอต่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าโดยเฉพาะเสือโคร่ง เนื่องจากว่ากฎหมายภายในกำหนดออกมานั้น เนื้อหายังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES เช่นตัวอย่าง การนำเข้า การส่งออกหรือการนำผ่าน และการส่งกลับนั้นกฎหมายของลาวไม่ได้บัญญัติไว้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์เหล่านั้น ถ้าหากว่ากฎหมายไม่ได้ให้ความคุ้มครอง เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แล้วอาจจะมีปัญหา และเป็นช่องว่างให้มีการล่าหรือฆ่าเสือโคร่งมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาต่าง ๆ นั้นจะนำเสนอในต่อไป

4.7.1 ปัญหาการควบคุมการนำเข้า และการส่งออก ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่ง

4.7.1.1 ปัญหาการนำเข้า

(1) การนำเข้าตามอนุสัญญา CITES จากมาตรา 1 ของอนุสัญญา CITES ในข้อ ข. ให้ความหมายของ “ตัวอย่างพันธุ์” ซึ่งหมายความว่า (1) สัตว์หรือพืชชนิดใด ๆ ไม่ว่าจะยังมีชีวิตอยู่หรือตายแล้ว (2) ในกรณีที่เป็นจำพวกสัตว์ ถ้าชนิดพันธุ์ ซึ่งมีชื่อระบุในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 และ 2 ให้ความหมายชิ้นส่วนใด ๆ ที่รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์

สำหรับวิธีการหรือระเบียบการนำเข้า ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 ที่กล่าวถึงระเบียบของการค้า ซึ่งตัวอย่างพันธุ์ ในบัญชีแนบท้ายหมายเลข 1 เข้าประเทศต้องได้รับอนุญาตล่วงหน้า และแสดงใบอนุญาตการนำเข้า และใบอนุญาตการส่งออก หรือใบรับรองการนำสินค้าผ่านแดนอย่างใดอย่างหนึ่ง และใบอนุญาตนำเข้า จะออกให้ได้ก็ต่อเมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขดังนี้คือ

ก. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศที่นำเข้ามีความเห็นว่า การนำเข้านั้นไม่ได้เป็นการสร้างเสียหายต่อการดำรงชีวิตของชนิดพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง

ข. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศที่นำเข้าได้ตรวจสอบเป็นที่พอใจแล้ว เห็นว่าผู้รับตัวอย่างพันธุ์ที่ยังมีชีวิตที่เสนอนั้น มีความเหมาะสมในด้านการจัดที่อยู่อาศัย และดูแลเอาใจใส่ตัวอย่างพันธุ์นั้น

ค. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศซึ่งนำเข้าได้ตรวจสอบเป็นที่พอใจแล้วว่า ตัวอย่างพันธุ์นั้น มิได้นำมาใช้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

(2) ปัญหาการนำเข้าตามกฎหมายของลาว จะเห็นได้ว่าตามมาตรา 3 ข้อ 20 ได้ให้นิยามไว้ว่าการนำเข้าหมายถึง “การนำเข้าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า หรือชิ้นส่วนของสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าเข้ามาในประเทศลาว” จากนิยามนี้จะเห็นได้ว่าการให้นิยามไว้เช่นนี้อาจจะเกิดปัญหาในการปรับใช้และตีความกฎหมายได้เนื่องจากคำศัพท์ที่ว่า “การนำเข้าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า” ผู้ศึกษามองว่าในการใช้ถ้อยคำและสำนวนการเขียนกฎหมายกำหนดเช่นนี้ยังไม่ชัดเจนเพียงพอว่าการนำเข้าสัตว์นั้นเป็นสัตว์ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือว่าสัตว์ที่ตายแล้ว (ซากสัตว์) ซึ่งกฎหมายก็ควรระบุไว้อย่างละเอียดเหมือนอนุสัญญา CITES นอกจากนั้นอีกกรณีหนึ่งก็อาจจะมีปัญหาในเรื่องการนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์อีกด้วยเนื่องจากว่ามาตรา 3 ข้อ 20 ก็ไม่ได้เขียนเอาไว้เกี่ยวกับการนำเข้าผลิตภัณฑ์ ดังนั้นถ้าหากว่า

คนต่างชาติได้มีการนำเอาเสือโคร่งที่ตายแล้ว (ซากของเสือโคร่ง) หรือนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่งเข้ามาในประเทศลาวอาจจะไม่สามารถที่จะปรับใช้กับมาตรา 3 ข้อ 20 ได้เนื่องจากว่ากฎหมายไม่ได้เขียนเอาไว้ ดังนั้น ผู้ศึกษามองว่ามันอาจจะเป็นช่องว่างที่ทำให้พ่อค้ามีการเลี่ยงกฎหมายได้ ถ้าเราพิจารณาเปรียบเทียบกับอนุสัญญา CITES ในมาตรา 1 ว่าด้วยตัวอย่างของสัตว์ป่าในข้อ ข. ที่ให้มีเนื้อหาบัญญัติว่า (1) สัตว์หรือพืชชนิดใด ๆ ไม่ว่าจะยังมีชีวิตอยู่ หรือตายแล้ว และข้อ (2) ที่ระบุว่า “ชนิดพันธุ์ที่บัญญัติไว้ในบัญชีหมายเลข 1 และ 2 คือ ชิ้นส่วนใด ๆ ที่สำเร็จรูป หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์” จะเห็นได้ว่าอนุสัญญา CITES นี้ได้วางหลักการที่สำคัญไว้อย่างชัดเจนคือการนำเข้าสัตว์นั้นได้ระบุเอาไว้ว่าเป็นการนำเอาสัตว์ที่ยังมีชีวิตอยู่หรือตายแล้วเข้ามา และนอกจากนั้นยังกำหนดกรรมรวมไปถึงการนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์หรือทำจากเสือโคร่งด้วย ในเมื่ออนุสัญญาไซเตสมีความละเอียดแบบนี้ ผู้ศึกษามองว่าประเทศลาวควรจะนำเอาหลักการนี้ ซึ่งเป็นหลักการสากลนำมาพัฒนาและปรับปรุงกฎระเบียบของการนำเข้าสัตว์ป่า และกฎหมายของลาวให้ดีขึ้นทั้งนี้ ก็เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างในการนำเข้าเสือโคร่งที่ตายแล้ว (ซากเสือโคร่ง) หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่งอีกต่อไป ดังนั้นผ่านการพิจารณาผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการปรับแก้กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าตามมาตรา 3 ข้อ 20 ซึ่งแนวทางการปรับแก้มีดังนี้

มาตรา 3 ข้อ 20 การอธิบายคำศัพท์ “การนำเข้า หมายถึงการนำเอาสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสัตว์ที่ตายแล้ว รวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า เข้ามาในสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ตามระเบียบกฎหมาย”

ในส่วนมาตรา 42 ที่ใช้ควบคู่กับมาตรา 3 ข้อ 20 ก็เช่นกันคือพูดถึงขั้นตอน หรือวิธีการปฏิบัติในการนำเข้า เกี่ยวกับสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าโดยมีเนื้อหาระบุไว้ว่า “การนำเข้าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าต้องมีหนังสืออนุญาตส่งออกจากองค์การที่เกี่ยวข้องของประเทศต้นทาง หนังสือยืนยันถึงถิ่นกำเนิด ใบรับรองสุขภาพของสัตว์ สัญญาระหว่างผู้นำเข้า และผู้ส่งออก รายการบัญชีประเภทสัตว์ และจำนวนที่จะนำเข้า หนังสืออนุญาตนำเข้าของกระทรวงเกษตร และป่าไม้” ซึ่งผู้ศึกษามองว่าการที่กฎหมายมาตรา 42 กำหนดระเบียบไว้เช่นนี้ก็ได้อยู่ เนื่องจากว่าการจะนำสัตว์เข้าประเทศนั้นจะต้องมีใบอนุญาตจากประเทศต้นทาง มีใบตรวจสุขภาพสัตว์ ถิ่นกำเนิด และอื่น ๆ ที่สำคัญต้องมีใบอนุญาตจากกระทรวงเกษตร และป่าไม้ก่อน เมื่อเราพิจารณาต่ออีกว่า กฎหมายลาวยังไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ไว้เฉพาะเพื่อมาทำการตรวจสอบเวลานำเอาสัตว์เข้าประเทศ การไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญงานเฉพาะด้าน ในการกวดพิสูจน์การนำเข้าสัตว์ ผู้ศึกษามองว่าอาจจะเกิดปัญหาในภาคปฏิบัติเกี่ยวกับความไม่เป็นเอกภาพกันระหว่างประเทศที่ส่งออก(ต้นทาง)กับประเทศที่นำเข้า (ปลายทาง) ก็เป็นไปได้ เมื่อผู้ศึกษานำเอาหลักของอนุสัญญาไซเตสมาตรา 3 ข้อ 3 มาวิเคราะห์เปรียบเทียบแล้วเห็นว่า อนุสัญญา CITES ได้วางหลักการคล้าย ๆ กันที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาวมาตรา 42

แต่ที่พิเศษ และแตกต่างกันก็คือ อนุสัญญา CITES จะให้ความสำคัญในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการมากกว่า เนื่องจากว่าถ้าหากเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการหากมีความเห็นว่าให้สามารถนำเข้าสัตว์แล้ว ก็จะสามารถนำสัตว์ดังกล่าวเข้าประเทศได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการจะประเมินสถานการณ์ว่าถ้าหากนำเข้าชนิดพันธุ์สัตว์แล้วจะไม่ใช่เป็นการเสียหายต่อการดำรงชีวิตของชนิดพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การนำเข้าเสือโคร่งเข้ามาประเทศ เจ้าหน้าที่วิชาการต้องประเมินว่า เสือโคร่งตัวนั้นจะมีชีวิต และขยายพันธุ์ในประเทศนั้น ๆ ได้ หรือไม่ เช่น สภาพอากาศ สภาพป่าไม้ และเหยื่อที่จะมาเป็นอาหาร ถ้าหากว่าเจ้าหน้าที่ประเมินว่าสภาพอากาศนั้นแห้งแล้งร้อนเกินไปเสือโคร่ง อาจปรับตัวไม่ได้ หรือสภาพป่าไม้ไม่อำนวยแก่การอยู่รอดของเสือโคร่งที่เสี่ยงต่อการถูกล่า หรือฆ่า หรือเหยื่ออาจจะไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของเสือโคร่ง ในกรณีนี้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการอาจจะตัดสินใจไม่นำเข้ามาประเทศก็ได้ ซึ่งในกรณีนี้ไม่สามารถปรึกษากับกฎหมายลามาตรา 42/1 ได้ เนื่องจากว่ากฎหมายไม่ได้ระบุเอาไว้ ดังนั้น เพื่อให้เสือโคร่งได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย เมื่อมีการนำเข้าเสือโคร่งมาในประเทศผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการปรับแก้กฎหมายมาตรา 42/1 เนื่องจากว่ามาตรานี้มีบทบัญญัติเรื่องการนำเข้าสัตว์มาในประเทศโดยมีหนังสือ และเอกสารต่าง ๆ อนุญาตก็ตาม แต่มันอาจจะไม่เพียงพอต่อการอนุรักษ์สัตว์ในเวลานำเข้าได้ ฉะนั้นควรจะกำหนดไว้ในกฎหมายว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศที่นำเข้าได้พิจารณาเห็นว่าการนำเข้าจะต้องไม่มีจุดประสงค์เพื่อกระทำให้เกิดเสียหายต่อการดำรงชีวิตของชนิดพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนวทางการปรับแก้กฎหมายมีดังนี้

มาตรา 42/1 “การนำเข้าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ต้องมีใบอนุญาตส่งออกจากองค์การที่เกี่ยวข้องของประเทศต้นทาง เอกสารยืนยันถึงถิ่นกำเนิด ใบตรวจสุขภาพสัตว์ สัญญาระหว่างผู้นำเข้าและผู้ส่งออก บัญชีประเภทสัตว์ จำนวนสัตว์ที่นำเข้า ใบอนุญาตนำเข้าจากกระทรวงเกษตร และป่าไม้ แต่การนำเข้านั้นจะต้องไม่มีจุดประสงค์เพื่อกระทำให้เกิดเสียหายต่อการดำรงชีวิตของชนิดพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง”

4.7.1.2 ปัญหาในการส่งออก

(1) การส่งออกตามอนุสัญญา CITES สำหรับการส่งออกนั้นได้บัญญัติไว้ในมาตรา 3 ข้อ 2 ที่กล่าวว่า “การส่งออกตัวอย่างพันธุ์ชนิดใด ๆ ที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายที่ 1 ออกนอกประเทศต้องกำหนดให้ได้รับอนุญาตล่วงหน้า และแสดงใบอนุญาตการนำสินค้าออกก่อน ใบอนุญาตนำสินค้าออกนั้นจะออกให้ได้ก็ต่อเมื่อ

ก. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศซึ่งนำสินค้าออกได้ลงความเห็นว่า การนำออกนั้นจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อการอยู่รอดของชนิดพันธุ์นั้น ๆ จากเนื้อหานี้หมายความว่า เสือโคร่งที่นำออกประเทศนั้นจะไม่ใช่อันตราย หรือเสี่ยงต่อการอยู่รอดเมื่อเข้าไปอยู่ในประเทศนั้นเช่น อาจจะมีการล่า อาจจะไม่คุ้นเคยกับสภาพดินฟ้าอากาศ และอื่น ๆ

ข. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการการของประเทศ ซึ่งนำสินค้าออกได้ตรวจสอบดูเป็นที่พอใจแล้วว่า ตัวอย่างพันธุ์นั้นมิใช่ได้มาอย่างมีการละเมิดกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ป่าของประเทศนั้น

ค. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศซึ่งนำสินค้าออกได้ตรวจสอบดูเป็นที่พอใจแล้วว่า ตัวอย่างพันธุ์ใด ๆ ซึ่งยังมีชีวิตอยู่จะได้รับการเตรียม และลำเลียงในลักษณะที่จะเสี่ยงต่อการบาดเจ็บเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือทารุณโหดร้ายน้อยที่สุด

ง. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศที่ส่งออก ได้ตรวจสอบดูเป็นที่พอใจแล้วว่า การอนุญาตนำสินค้าเข้าตัวอย่างชนิดพันธุ์ดังกล่าวมีความถูกต้องแล้ว

(2) ปัญหาการส่งออกตามกฎหมายลาว จากนิยามมาตรา 3 ข้อ 21 ได้ให้นิยามคำว่า “การส่งออก” หมายถึงการส่งสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า หรือชิ้นส่วนของสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าทุกชนิดออกจาก สปป ลาวตามระเบียบกฎหมาย” จากนิยามเห็นว่ากฎหมายลาวถ้าพูดถึงเรื่องของการส่งออกนี้ยังมีประเด็นปัญหาที่จะต้องได้พิจารณาต่อไปว่า ถ้าหากมีการนำเอาสัตว์ที่ตายแล้ว หรือซากสัตว์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์นำส่งออกนอกประเทศจะได้ หรือไม่โดยไม่ต้องขออนุญาต เช่น นาย ก. จะนำเสือโคร่งที่ตายแล้ว และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่ง เช่น เครื่องประดับ หรือยาที่ทำจากเสือโคร่ง... เนื่องจากว่ากฎหมายลาวมาตรา 3 ข้อ 21 พูดแต่เพียงว่าเป็นการนำเอาชนิดพันธุ์ทุกชนิดออกนอกประเทศโดยได้รับอนุญาต แต่กฎหมายไม่ได้พูดถึงการส่งออกซากสัตว์ที่ตายแล้ว รวมถึงเครื่องประดับ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์นั้น ๆ ซึ่งผู้ศึกษามองว่ามันอาจจะเกิดปัญหาในการตีความ เนื่องจากกฎหมายเขียนเอาไว้ไม่ชัดเจนซึ่งอาจจะตีความไปต่าง ๆ นา ๆ ได้เพราะมันกว้างเกินไป เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับอนุสัญญา CITES มาตรา 2 แล้วเห็นว่าในคำศัพท์ เกี่ยวกับ “ตัวอย่างพันธุ์” ได้มีการให้ความหมายเอาไว้ซึ่งข้างกระชับ และชัดเจนคือในมาตรา 1 ระบุไว้ว่า ตัวอย่างพันธุ์หมายถึงสัตว์ป่า หรือพืชที่ยังมีชีวิต หรือตายแล้ว โดยในกรณีนี้ได้มีการอธิบายต่อว่าสำหรับสัตว์ชนิดพันธุ์ที่อยู่ในบัญชีแนบท้าย 1 และ 2 คือทุกชิ้นส่วนที่สำเร็จรูป หรือผลิตภัณฑ์ที่ถูกปรุงแต่งออกมา ดังนั้นถ้าเทียบกับกฎหมายลาว กรณีการนำเอาเสือโคร่งที่ตายแล้ว หรือเครื่องประดับ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่งนำออกนอกประเทศลาวแล้วก็อาจจะไม่สามารถที่จะปรับใช้กับมาตรา 3 ข้อ 21 ได้เหตุผลเนื่องจากมาตรานี้ไม่ได้พูดถึงเกี่ยวกับ “การนำเอาเสือโคร่งที่ตายแล้ว หรือเครื่องประดับ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่ง” ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนในข้อกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลให้ง่ายแก่การตีความนั้น และไม่ให้เกิดช่องว่างในการส่งสัตว์ป่าออกนอกประเทศผู้ศึกษาเสนอให้มีการปรับแก้กฎหมายมาตรา 3 ข้อ 21 ได้โดยระบุเนื้อหาให้มีความชัดเจนเลยว่า การส่งออกสัตว์ป่านั้นหมายถึง สัตว์ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสัตว์ที่ตายแล้วรวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์นั้น ๆ ซึ่งแนวทางการเสนอปรับแก้มาตรา 3 ข้อ 21 มีดังนี้

มาตรา 3 ข้อ 21 การอธิบายคำศัพท์ “การส่งออก หมายถึงการนำส่งเอาสัตว์น้ำ และ สัตว์ป่าที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสัตว์ที่ตายแล้วรวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าทุกชนิด ออก จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามระเบียบกฎหมาย”

สำหรับมาตรา 42 ข้อ 2 เป็นมาตราที่มาขยายความให้กับมาตรา 3 ข้อ 21 ซึ่งมาตรา 42 ข้อ 2 นี้จะเป็นขั้นตอน หรือวิธีการในการส่งออกสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าออกนอกประเทศต้องมี เอกสารต่าง ๆ และมีวิธีการปฏิบัติดังนี้คือ

- เอกสารยืนยันเกี่ยวกับการขยายพันธุ์ หรือการเลี้ยง
- เอกสารยืนยันถึงถิ่นกำเนิด
- เอกสารการตรวจสอบสุขภาพสัตว์
- ข้อตกลงระหว่างผู้นำเข้า และผู้ส่งออก
- เอกสารอนุญาตส่งออกของกระทรวงเกษตร และป่าไม้
- เอกสารอนุญาตนำเข้าจากองค์กรที่เกี่ยวข้องของประเทศปลายทาง

บรรดาเอกสารต่าง ๆ นี้คือการจะนำเอาสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าออกนอกประเทศไปยัง ประเทศปลายทางประเด็นที่จะต้องพิจารณาต่อไปก็คือว่า บรรดาเอกสารต่าง ๆ นั้นเพียงพอ หรือไม่ที่ จะทำการส่งสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าออกนอกประเทศ ถ้าหากว่าเอกสารต่าง ๆ ถูกต้องแล้ว แต่เมื่อเอา สัตว์นั้นส่งไปถึงประเทศปลายทาง สภาพแวดล้อมในประเทศนั้น ๆ หากไม่เหมาะสมต่อกับความอยู่ รอดของสัตว์นั้นเช่น ไม่มีป่าไม้ หรือไม่มีแหล่งน้ำ หรือไม่มีอาหารเพียงพอสัตว์อาจจะทำให้สัตว์นั้น ตาย หรือเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ได้ และในกรณีที่มีใบอนุญาตอย่างครบถ้วนเพื่อส่งสัตว์ออกนอกประเทศ ไปยังประเทศปลายทาง แต่ถ้าว่าวิธีการในการส่งสัตว์เหล่านี้ไปยังประเทศปลายทาง นั้นไม่มี ประสิทธิภาพ ทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บ หรือล้มตาย ในเวลาจัดส่งนั้นจะทำอย่างไร ซึ่งในกรณีนี้อาจจะ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีความเสี่ยงต่อการตายของสัตว์ และสูญพันธุ์ของสัตว์ได้ ซึ่งในเรื่องนี้ กฎหมายลาว มาตรา 42 ข้อ 2 ไม่ได้เขียนเอาไว้ซึ่งผู้ศึกษามองว่ามันเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ๆ

เมื่อเปรียบเทียบกับอนุสัญญาไซเตสมาตรา 2 แล้วเห็นว่าในอนุสัญญา CITES ได้วาง หลักการในการปฏิบัติที่ละเอียดกว่าที่กฎหมายลาวระบุเอาไว้มาก ดังนั้นเพื่อรับประกันไม่ให้ขั้นตอน ของการส่งออกสัตว์มีปัญหาเกิดขึ้นกับสัตว์ อนุสัญญา CITES ได้วางหลักในการคุ้มครองสัตว์เอาไว้เช่น (มาตรา 2 ข้อ ก.) ที่ระบุว่า “เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศที่ส่งออก ยืนยันว่าการส่งออกดังกล่าว จะไม่เป็นอันตรายต่อความอยู่รอดของชนิดพันธุ์นั้น” จะเห็นได้ว่า CITES เข้ามาควบคุมเวลาส่งสัตว์ นั้นไปยังประเทศปลายทาง ถ้า CITES เห็นว่าการส่งสัตว์ไปนั้นถ้าสัตว์ไม่สามารถอยู่รอดใน สภาพแวดล้อมของประเทศนั้น ๆ ได้ก็จะไม่สามารถส่งสัตว์นั้นออกไปยังประเทศปลายทางได้ นอกจากนั้นในอนุสัญญา CITES (มาตรา 2 ข้อ ค.) ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับวิธีการส่งสัตว์ออกนอก

ประเทศไปยังประเทศปลายทางอีกด้วย โดยได้กล่าวว่า “เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศที่ส่งออก มีความพอใจว่า การนำตัวอย่างสัตว์น้ำและสัตว์ป่าที่ได้รับการบรรจุ และขนส่งต้องรับประกันไม่ให้เสี่ยงต่อการบาดเจ็บ หรือความเป็นอันตรายของสัตว์” หมายความว่าถ้าหากเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ เห็นว่าวิธีการจัดส่งสัตว์เหล่านั้นไปยังประเทศปลายทางนั้นหากจะทำให้สัตว์นั้นได้รับบาดเจ็บ หรืออาจจะตายได้ เจ้าหน้าที่ของประเทศที่ส่งออกนั้นก็จะต้องไม่อนุญาตส่งสัตว์ออกนอกประเทศได้

ดังนั้นปัญหาเกี่ยวกับการส่งสัตว์ออกนอกประเทศนั้นนอกจากจะมีเอกสารต่าง ๆ ที่ อนุญาตแล้วแต่ก็ยังไม่ใช่เพียงพอที่จะคุ้มครองสัตว์ที่ถูกส่งออกได้ ผู้ศึกษาเห็นว่าปัญหานี้ไม่สามารถปรับ ใช้กับมาตรา 42 ข้อ 2 ได้ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจน สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ และเพื่อจัดปัญหา ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นผู้ศึกษาเสนอให้มีการปรับแก้กฎหมายมาตรา 42 ข้อ 2 เพื่อว่าสัตว์จะได้รับความคุ้มครองในเวลาส่งออกนอกประเทศ ควรให้เจ้าหน้าที่วิชาการยืนยันว่าการนำเอาสัตว์ดังกล่าว ออกนอกประเทศนั้นไม่เป็นอันตรายต่อความอยู่รอดของชนิดพันธุ์นั้น ๆ และให้เจ้าหน้าที่ของประเทศ ที่ส่งออกนั้นยืนยันว่าวิธีการส่งสัตว์ไปยังประเทศปลายทางนั้นไม่ทำให้สัตว์นั้นได้รับบาดเจ็บ หรือ เสียชีวิต เพื่อให้สัตว์ได้รับความคุ้มครอง เหมือนที่อนุสัญญาไซเตสมาตรา 2 บัญญัติไว้ ซึ่งแนวทางการ เสนอปรับแก้กฎหมายมีเนื้อหาดังนี้

มาตรา 42/2 การส่งออกสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าออกนอกประเทศต้องมีเอกสารยืนยัน เกี่ยวกับการขยายพันธุ์ หรือการเลี้ยง เอกสารยืนยันถึงถิ่นกำเนิด เอกสารการตรวจสอบสุขภาพสัตว์ ข้อตกลงระหว่างผู้นำเข้า และผู้ส่งออก เอกสารอนุญาตส่งออกของกระทรวงเกษตร และป่าไม้ เอกสารอนุญาตนำเข้าจากองค์กรที่เกี่ยวข้องของประเทศปลายทาง

เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศซึ่งนำสินค้าออกได้ลงความเห็นว่าการนำออกนั้นจะ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อการอยู่รอดของชนิดพันธุ์นั้น ๆ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศซึ่งนำสินค้าออกได้ตรวจสอบเป็นที่ยอมรับแล้วว่า ตัวอย่างพันธุ์ใด ๆ ซึ่งยังมีชีวิตอยู่จะได้รับการเตรียม และลำเลียงในลักษณะที่จะเสี่ยงต่อการ บาดเจ็บเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือทารุณโหดร้ายน้อยที่สุด”

4.7.2 ปัญหาการแต่งตั้งหน่วยเฉพาะกิจเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ

กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของ สปป ลาว ถึงแม้จะมีมาตรการในการควบคุม เกี่ยวกับการค้าเสือโคร่งไว้ในมาตรา 42 แต่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ายังมีเพียงแต่เอกสารต่าง ๆ เพื่อขอ อนุญาต การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน และส่งกลับของสัตว์เท่านั้น แต่มาตรานี้ไม่ได้กำหนดว่าใคร ที่มี สิทธิเป็นผู้ทำหน้าที่โดยตรง เพียงแต่มีเอกสารยืนยันที่ออกมาจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีสิทธิออก ใบอนุญาตเท่านั้นเช่น จากกระทรวงเกษตร และป่าไม้เป็นหลัก ถ้าหากการออกใบอนุญาต นำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือส่งกลับคืนนั้นหากเป็นหน้าที่โดยตรงแล้ว ผู้ศึกษามองว่าอาจจะเกิดปัญหาขึ้นได้

เนื่องมาจากว่าเจ้าหน้าที่ป่าไม้ อาจจะไม่มีความชำนาญในเรื่องของสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า โดยเฉพาะเสือโคร่งได้เป็นอย่างดี ว่าการอนุญาตนำเข้า หรือส่งออกนั้นจะเกิดอะไรขึ้นกับเสือโคร่ง และนอกจากนั้นเกี่ยวกับการพิสูจน์ซากสัตว์ หรือชิ้นส่วนต่าง ๆ อาจจะได้ไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากว่าอาจจะไม่รู้เกี่ยวกับซาก และชิ้นส่วนต่าง ๆ นั้นดีพอ และถ้าหากการนำเข้า หรือส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสือโคร่งด้วยแล้วก็จะไม่สามารถรู้หรือพิสูจน์ได้เลยว่าผลิตภัณฑ์นั้นทำจากอะไร ดังนั้น ก็ควรจะมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ที่ทำหน้าที่ด้านนี้โดยเฉพาะในการออกใบอนุญาตนำเข้า หรือส่งออกสัตว์ป่า โดยเฉพาะเสือโคร่ง แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ากฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของ สปป ลาว จะมีการกำหนดว่ามีเจ้าหน้าที่สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าไว้ในกฎหมายมาตรา 61 ก็ตาม แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำหน้าที่ให้สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES ได้ เนื่องจากว่ากฎหมายยังเขียนไว้ไม่ชัดเจน อาจจะมีปัญหาในการตีความ แต่ความจริงก็เป็นเจ้าหน้าที่ทั่ว ๆ ไปไม่มีความชำนาญด้านนี้เฉพาะทาง โดยมีนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า” ไว้ว่าหมายความว่า เจ้าหน้าที่ที่กลมตรวจสอบป่าไม้ ซึ่งมีหน้าที่ตรวจพิสูจน์ คุ้มครองอนุรักษ์ ปกป้องรักษา และพัฒนา และนำสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าตามระเบียบกฎหมาย³⁶ ต่อกับสภาพที่เสือโคร่งที่มีอยู่ในธรรมชาติมีน้อย และนับวันยิ่งลดน้อยลงอาจจะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ได้ ดังนั้นก็ควรจะให้มีเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้เฉพาะด้านนี้มาทำหน้าที่โดยตรง

เมื่อเปรียบเทียบกับอนุสัญญา CITES แล้วเห็นว่า ในอนุสัญญา CITES ได้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อมาทำหน้าที่ในการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน เกี่ยวกับสัตว์โดยเฉพาะเสือโคร่ง โดยเห็นได้จากในความตามมาตรา 1 แห่งอนุสัญญา CITES ได้กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ” (*Scientific Authority*) หมายความว่า เจ้าหน้าที่ทางวิทยาศาสตร์แห่งชาติ ซึ่งได้รับมอบหมายตามความในมาตรา 9 และ “เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ”(Management Authority) หมายความว่า เจ้าหน้าที่จัดการแห่งชาติได้รับมอบหมายตามความในมาตรา 9 เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ อาจจะกล่าวได้ว่า เจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายนี้คือ ผู้ที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งประเทศที่เป็นสมาชิกภาคีนั้น ๆ ได้แต่งตั้งให้เป็นผู้ที่มีอำนาจให้ปฏิบัติการตามอนุสัญญาไซเตสกำหนดไว้³⁷ นอกจากนั้นตามความในมาตรา 9 ได้กำหนดเอาไว้ว่า ประเทศที่เป็นสมาชิกภาคีแต่ละประเทศต้องกำหนดให้มี เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ 1 คน หรือมากกว่านั้นให้มีอำนาจในการออกใบอนุญาต หรือใบรับรองต่าง ๆ เช่นเอกสารการส่งออก การนำเข้า และการส่งกลับคืน

³⁶ กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคมปี ค.ศ. 2007 มาตรา 61

³⁷ ดินาศักดิ์ สุขนคร, “การควบคุมการค้าเสือโคร่งของประเทศไทย,” (วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), น. 72.

นอกจากนี้ยังมีอำนาจในการออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าซึ่งตัวอย่างพันธุ์ชนิดที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายเลขที่ 1, 2 และ 3 ในเรื่องนี้อนุสัญญา CITES ได้กำหนดไว้ค่อนข้างชัดเจน

ดังนั้นคำว่า “เจ้าหน้าที่วิชาการ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน” จึงไม่สามารถปรับใช้ และตีความกับมาตรา 61 ได้ ซึ่งมาตรา 61 มีปัญหาอยู่ และมันอาจจะส่งผลให้มาตรา 42 ได้ดังนั้น เพื่อให้เกิดมีความชัดเจนในข้อกำหนด เพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และเพื่อที่จะให้สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES ดังนั้นผู้ศึกษาเสนอให้มีการปรับแก้กฎหมายมาตรา 61 โดยบัญญัติเนื้อลงไปเป็นกฎหมายเลยว่าเจ้าหน้าที่วิชาการ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทำหน้าที่เฉพาะในการปกป้องรักษา สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ซึ่งแนวทางการเสนอปรับแก้กฎหมายมีดังนี้

มาตรา 61 เจ้าหน้าที่สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า หมายความว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นหน่วยงานหนึ่งเฉพาะ มีหน้าที่ในการตรวจสอบ และออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการนำเข้า การส่งออก การส่งกลับคืน และการนำผ่านซึ่งสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า เพื่อคุ้มครอง ปกป้อง รักษา อนุรักษ์ และพัฒนาสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า โดยมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ในกรมป่าไม้”

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้พอสรุปได้ว่า

จำนวนประชากรของเสือโคร่งในประเทศลาวนับวันก็ยิ่งลดจำนวนลงไปเรื่อย ๆ ดังนั้นรัฐบาลลาวได้มีความพยายามในการออกกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าเพื่อจะมากำหนดเสือโคร่ง ควบคู่กับอนุสัญญา CITES ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้นำเอาอนุสัญญานี้มาเปรียบเทียบกับกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าผ่านการวิเคราะห์นั้นเห็นว่า กฎหมายลาวยังมีช่องว่างอยู่มาก เกี่ยวกับการปรับใช้ และการตีความเช่น มาตรา 3 ข้อ 20, 21, 22 และข้อ 23 ที่เกี่ยวกับการนำเข้า การส่งออก การส่งกลับคืน และการนำผ่าน โดยคำศัพท์ที่เป็นปัญหาคือ “สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า หรือสิ้นส่วน” เมื่อเปรียบเทียบกับ CITES แล้วพบว่ากฎหมายลาวไม่ได้บอกว่าเป็นสัตว์ที่ทำการส่งออก นำเข้า ส่งกลับคืน และนำผ่านนั้นเป็นสัตว์ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสัตว์ที่ตายแล้ว และนอกจากนั้นก็ไม่ได้พูดถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์นั้น จึงอาจทำให้เกิดช่องว่างในข้อกำหนดได้ นอกจากนี้ยังมีมาตรา 42 มาขยายความในมาตราที่ 3 ข้อ 20, 21, 22 และ 23 ดังนี้

การนำเข้า การนำเข้าสัตว์โดยเฉพาะเสือโคร่งต้องมีใบอนุญาตส่งออกจากองค์การที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้านำเอาเสือโคร่งเข้ามาประเทศมากอาจจะไม่เกิดผลดี โดยอาจจะมีปัญหาในการอยู่รอดของสัตว์ได้ ผ่านการวิเคราะห์ ได้มีการเสนอว่า การนำเข้านั้นจะต้องไม่มีจุดประสงค์เพื่อกระทำให้เกิดเสียหายต่อการดำรงชีวิตของชนิดพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง

การส่งออก สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าต้องมีเอกสารอนุญาตส่งออกของกระทรวงเกษตร และป่าไม้ เอกสารอนุญาตนำเข้าจากองค์กรที่เกี่ยวข้องของประเทศปลายทาง ในการส่งออกนั้นตาม CITES

นั้นต้องได้ตรวจสอบว่าเมื่อส่งออกไปแล้วสัตว์นั้นจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัยหรือไม่ในประเทศปลายทาง ถ้าหากส่งออกไปแล้วสัตว์นั้นหากไม่สามารถอยู่ได้หรือเสี่ยงต่อการอยู่รอดแล้วเจ้าหน้าที่วิชาการของ CITES จะไม่อนุญาตส่งออกได้ เมื่อเปรียบเทียบกฎหมายลาวแล้วเห็นว่าถ้ามีใบอนุญาตส่งออกแล้วก็จะทำการส่งสัตว์นั้นออกไปเลย โดยไม่รู้ว่าจะส่งออกไปแล้วสัตว์นั้นจะเป็นอย่างไร ดังนั้นจึงมีการเสนอปรับแก้กฎหมายคือให้มีคำเห็นของเจ้าหน้าที่วิชาการก่อน ถึงจะส่งออกได้

ปัญหาการแต่งตั้งหน่วยเฉพาะกิจ ตามอนุสัญญา CITES จะมีการเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงานทำหน้าที่เฉพาะในการออกใบอนุญาตในการ ส่งออก นำเข้า ส่งกลับคืน และนำผ่าน แต่สำหรับกฎหมายลาวแล้ว จะมีเพียงแต่เจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตร และป่าไม้เท่านั้น เป็นผู้ออกใบอนุญาตส่งออก นำเข้า ส่งกลับคืน และนำผ่าน ปัญหาคือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตร อาจจะไม่มีความชำนาญในการตรวจพิสูจน์อีกอย่างก็ไม่สอดคล้องกับ CITES ด้วย ดังนั้นได้มีการเสนอให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงานเพื่อมาทำหน้าที่เฉพาะเหมือนที่ CITES กำหนดไว้

ปัญหาในการครอบครองผลิตภัณฑ์จากเสือโคร่ง มาตรา 3 ข้อ 20, 21, 22, 23 และมาตรา 42 การนำเข้า ส่งออก ส่งกลับคืน การนำผ่าน โดยซาก สิ้นส่วน ของสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ซึ่งกฎหมายลาวไม่ได้พูดถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์ ถ้าหากไม่ได้ระบุไว้ในกฎหมายก็อาจจะเกิดช่องว่างได้ ดังนั้นจึงได้มีการเสนอให้มีการรวมถึงผลิตภัณฑ์ด้วย

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การอนุรักษ์สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าโดยเฉพาะเสือโคร่งนั้น เป็นปัญหาที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการอยู่อาศัย การอยู่รอด การขยายพันธุ์ ในป่าสงวนของประเทศลาว ดังนั้นรัฐบาลลาวได้ออกกฎหมายมาเพื่อคุ้มครองปกป้องรักษาไม่ให้เสือโคร่งสูญพันธุ์ไปในอนาคต โดยการกำหนดไว้ในมาตรา 3 ข้อ 20, 21, 22, 23 และมาตรา 42 เกี่ยวกับการนำเข้า การส่งออก การส่งกลับคืน และการนำผ่านต้องได้รับอนุญาตจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นมาตราหลักในการศึกษาในครั้งนี้ และนอกจากนั้นยังมีมาตราอื่น ๆ ที่เห็นว่ายังมีปัญหาในกฎหมายลาวอยู่ สำหรับวิทยานิพนธ์นี้ผู้ศึกษาได้นำเอาอนุสัญญาไซเตสมาตรา 1, 2, 3 และมาตรา 9 มาศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาว ผ่านการศึกษาแล้วพบว่ากฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาวยังเป็นปัญหาอยู่ เนื่องจากว่ากฎหมายลาวยังเขียนไว้ไม่ชัดเจน เนื้อหาที่สำคัญๆ หลายอย่างกฎหมายลาวไม่ได้เขียนเอาไว้ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมาย

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอนำเอาหลักการอนุสัญญา CITES เกี่ยวกับการนำเข้า ส่งออก มาศึกษาเปรียบเทียบกับกรนำเข้า ส่งออก ตามกฎหมายของลาวมาตรา 3 ข้อ 20, 21, 22, 23 และมาตรา 42 เพื่อที่จะนำเอาผลที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้มาปรับปรุง และพัฒนาระบบกฎหมายของประเทศลาวให้ดียิ่งขึ้น เพื่อที่จะมีบทบัญญัติที่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมให้ดียิ่งขึ้น เพื่อปกป้องรักษาสัตว์ป่าไม่ให้สูญพันธุ์ไปจากผืนป่าของลาว ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอนำเอาปัญหาต่าง ๆ มาสรุปให้เห็นภาพรวมดังนี้

ปัญหาในกฎหมายของลาวที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES

ปัญหาการนำเข้า การนำเข้าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าโดยเฉพาะเสือโคร่งต้องมีใบอนุญาตการส่งออกสัตว์จากองค์การที่เกี่ยวข้องจากประเทศต้นทาง และมีเอกสารต่าง ๆ ส่วนประเทศลาวนั้นก็ ต้องออกใบอนุญาตนำเข้า จากกระทรวงเกษตร และป่าไม้ตามมาตรา 42 ข้อ 1 ดังที่กล่าวผ่านมาแล้ว ในบทที่ 4 สำหรับอนุสัญญา CITES มาตรา 1 และมาตรา 3 ข้อ 3 ได้กล่าวถึงเรื่องตัวอย่างของสัตว์ที่นำเข้าได้กำหนดถึงสัตว์ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสัตว์ที่ตายแล้ว ชิ้นส่วนต่าง ๆ รวมถึงผลิตภัณฑ์ด้วย และนอกจากนี้ยังได้กำหนดถึงเรื่องการออกใบอนุญาตต่าง ๆ เช่นกันแต่ที่ต่างกันก็คือว่า CITES จะมีการประเมินสถานการณ์ว่าเมื่อนำเสือโคร่งเข้ามาแล้วจะไม่กระทบต่อการอยู่รอดของสัตว์นั้น ผ่าน

การศึกษาเปรียบเทียบเห็นว่ากฎหมายลาวยังมีปัญหาในเรื่องการนำเข้าตามมาตรา 3 ข้อ 20 เพราะกฎหมายไม่ได้พูดละเอียดว่า เป็นสัตว์ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือตายแล้ว นอกนั้นยังไม่ได้กำหนดถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์ ส่วนมาตรา 42/1 ก็ไม่ได้กำหนดถึงเจ้าหน้าที่เฉพาะเพื่อประเมินสถานการณ์ว่า สัตว์ป่าหรือเสือโคร่งเมื่อนำเข้ามาแล้ว จะเหมาะสมกับพื้นที่หรือไม่ ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาในความเป็นเอกภาพภายในกลุ่มประเทศสมาชิก CITES ได้ ดังนั้นจึงได้มีการเสนอให้มีการปรับแก้กฎหมายมาตรา 3 ข้อ 20 โดยให้มีการระบุไว้ในกฎกระทรวงให้ชัดเจนว่า สัตว์ที่นำเข้านั้นคือสัตว์ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสัตว์ที่ตายแล้ว รวมทั้งสิ้นส่วนต่าง ๆ และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์นั้น และเสนอปรับแก้มาตรา 42/1 โดยให้มีการประเมินสถานการณ์ก่อนการนำเข้าทุกครั้ง เสนอให้มีการบัญญัติเข้ามาเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ในกฎหมาย “การนำเข้านั้นจะต้องไม่มีจุดประสงค์เพื่อกระทำให้เกิดเสียหายต่อการดำรงชีวิตของชนิดพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง”

ปัญหาในการส่งออก การส่งออกสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าออกนอกประเทศนั้นต้องมีเอกสารอนุญาตส่งออกของกระทรวงเกษตร และป่าไม้ เอกสารอนุญาตนำเข้าจากองค์กรที่เกี่ยวข้องของประเทศปลายทาง ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 และบทที่ 4 ผ่านการพิจารณาในกฎหมายลาวมาตรา 3 ข้อ 21 เห็นว่ายังมีปัญหาอยู่ ถ้ามีการส่งออกสัตว์ที่ตายแล้ว หรือส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ระบุเอาไว้ หรือเสือโคร่งก็จะไม่สามารถแก้ไขได้ตามมาตรานี้ และนอกจากนั้นยังมีมาตรา 42/2 ยังมีปัญหาอยู่ เนื่องจากกฎหมายลาวไม่ได้กำหนดถึงวิธีการของการส่งสัตว์ออกหรือไม่ได้มีเจ้าหน้าที่ประเมินว่า สัตว์ที่ส่งออกนอกประเทศนั้นเสี่ยงต่อการบาดเจ็บ หรือล้มตายอย่างไร เอกสารอนุญาตการส่งออกอาจจะไม่เพียงพออีกแล้ว เพื่อรักษาสัตว์ไม่ให้เสี่ยงต่อการบาดเจ็บหรือการตายของสัตว์ เมื่อเปรียบเทียบกฎหมายลาวกับอนุสัญญา CITES แล้วพบว่า อนุสัญญา CITES มาตรา 1 มาตรา 3 ข้อ 2 การส่งออกตัวอย่างพันธุ์สัตว์นั้น มีสัตว์ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสัตว์ที่ตายแล้ว รวมทั้งสิ้นส่วน หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์ด้วย นอกจากนั้นได้มีการประเมินสถานการณ์ของเจ้าหน้าที่วิชาการ CITES ก่อนที่จะมีใบอนุญาตส่งออกได้ ดังนั้นจากเนื้อหาจึงไม่สามารถปรับใช้กับมาตรา 3 ข้อ 21 และมาตรา 42/2 ของกฎหมายลาวได้ ดังนั้นจึงมีการเสนอให้มีการสร้างกฎกระทรวงขึ้นมาเพื่อปรับใช้ควบคู่กับกฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าตามมาตรา 3 ข้อ 21 และมาตรา 42/2 โดยการระบุไว้ในกฎหมายให้มีความชัดเจนเลยว่า ตัวอย่างสัตว์ที่ส่งออกนั้นให้รวมถึงสัตว์ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสัตว์ที่ตายแล้ว ชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์ด้วย และให้มีการประเมินสถานการณ์ ของเจ้าหน้าที่วิชาการก่อนถึงจะส่งออกได้

ปัญหาการแต่งตั้งหน่วยเฉพาะกิจ ตามกฎหมายลาวมาตรา 61 จะมีเพียงแต่เจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตร และป่าไม้ เท่านั้นเป็นผู้ออกใบอนุญาตส่งออก นำเข้า ส่งกลับคืน และนำผ่าน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำ มีการเปลี่ยนแปลงหน้าในการทำงานบ่อยครั้งดังนั้นจึงเป็นปัญหาคือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรอาจจะไม่มีความชำนาญในการตรวจพิสูจน์ซาก หรือชิ้นส่วน หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำ

จากสัตว์ ก็อาจจะเป็นปัญหาในข้อกำหนด และความเป็นเอกภาพ หรือความเหมาะสมกับประเทศสมาชิก CCITES ได้ เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับ CITES แล้วเห็นว่ามาตรา 9 จะมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงานทำหน้าที่เฉพาะในการออกใบอนุญาตในการ ส่งออก นำเข้า ส่งกลับคืน ผ่านการพิจารณาแล้วมีการเสนอให้มีการปรับแก้กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าของลาวมาตรา 61 โดยเสนอให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงานเพื่อมาทำหน้าที่เฉพาะด้านเหมือนที่อนุสัญญา CITES กำหนดไว้

5.2 ข้อเสนอแนะ

ปัญหาการนำเข้า การนำเข้าตามมาตรา 3 ข้อ 20 เป็นปัญหาที่สำคัญ ดังนั้นถ้ากฎหมายภายในไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES แล้ว ก็อาจจะเป็นช่องว่างในการนำเข้าสัตว์น้ำและสัตว์ป่าได้ ดังนั้นจึงเสนอให้มีการสร้างปรับแก้กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าดังนี้

มาตรา 3 ข้อ 21 การอธิบายคำศัพท์

การนำเข้า หมายถึงการนำเอาสัตว์น้ำ และ สัตว์ป่า หรือ สิ้นส่วนของสัตว์น้ำ และ สัตว์ป่าที่ ยังมีชีวิตอยู่ หรือสัตว์ที่ตายแล้วรวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าทุกชนิด เข้ามา สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ตามระเบียบกฎหมาย”

และนอกจากนี้ในมาตรา 42/1 ยังมีปัญหาในการปรับใช้ และการตีความ ดังนั้นจึงเสนอให้ปรับแก้มาตราดังกล่าวโดยมีเนื้อหา ดังนี้

มาตรา 42/1 การนำเข้าสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าเข้ามาประเทศต้องมีใบอนุญาตส่งออกจาก องค์การที่เกี่ยวข้องจากประเทศต้นทาง เอกสารยืนยันถึงถิ่นกำเนิด เอกสารการตรวจสุขภาพสัตว์ ข้อตกลงระหว่างผู้นำเข้า และผู้ส่งออก รายการบัญชีสัตว์ จำนวนสัตว์ที่นำเข้า ใบอนุญาตนำเข้าจาก กระทรวงเกษตร และป่าไม้

เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศซึ่งนำสินค้าเข้ามาได้ลงความเห็นว่าการนำเข้านั้นจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อการอยู่รอดของชนิดพันธุ์นั้น ๆ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศซึ่งนำเข้าได้ตรวจดูเป็นที่พอใจแล้วว่าตัวอย่างพันธุ์ใด ๆ ซึ่งยังมีชีวิตอยู่จะได้รับการเตรียม และลำเลียงในลักษณะที่จะเสี่ยงต่อการบาดเจ็บเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือทารุณโหดร้ายน้อยที่สุด”

ปัญหาในการส่งออก ตามมาตรา 3 ข้อ 21 เนื่องจากปัญหานี้มีความสำคัญไม่น้อยกว่าปัญหาในการนำเข้า กฎหมายลาวไม่ได้พูดถึงการส่งออกไว้อย่างชัดเจน และก็เป็นปัญหาในกฎหมายลาว ดังนั้นจึงได้มีการศึกษาเพื่อปิดช่องว่างที่มี ดังนั้นจึงได้เสนอแนวทางในการปรับแก้กฎหมายมีดังนี้

มาตรา 3 ข้อ 21 การอธิบายคำศัพท์

การส่งออก หมายถึง การนำส่งเอาสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสัตว์ที่ตายแล้ว รวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าทุกชนิด ออกจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามระเบียบกฎหมาย

นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวทางการปรับแก้กฎหมายมาตรา 42/2 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

มาตรา 42/2 การส่งออกสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าออกนอกประเทศต้องมีเอกสารยืนยันเกี่ยวกับการขยายพันธุ์ หรือการเลี้ยง เอกสารยืนยันถึงถิ่นกำเนิด เอกสารการตรวจสอบสุขภาพสัตว์ ข้อตกลงระหว่างผู้นำเข้า และผู้ส่งออก เอกสารอนุญาตส่งออกของกระทรวงเกษตร และป่าไม้ เอกสารอนุญาตนำเข้าจากองค์กรที่เกี่ยวข้องของประเทศปลายทาง

เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของประเทศซึ่งนำสินค้าออกได้ลงความเห็นว่าการนำออกนั้นจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อการอยู่รอดของชนิดพันธุ์นั้น ๆ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของประเทศซึ่งนำสินค้าออกได้ตรวจดูเป็นที่พอใจแล้วว่าตัวอย่างพันธุ์ใด ๆ ซึ่งยังมีชีวิตอยู่จะได้รับการเตรียม และลำเลียงในลักษณะที่จะเสี่ยงต่อการบาดเจ็บเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือทารุณโหดร้ายน้อยที่สุด

ปัญหาการแต่งตั้งหน่วยเฉพาะกิจ คือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการออกใบอนุญาตในการนำเข้า ส่งออก ส่งกลับคืน และการนำผ่าน และอื่นๆ ต้องให้สอดคล้องกับไซเตส ดังนั้นเพื่อความเป็นเอกภาพในบรรดาประเทศสมาชิก จึงเสนอให้มีการปรับแก้กฎหมายให้มีความเป็นเอกภาพดังนี้

มาตรา 61 เจ้าหน้าที่สัตว์น้ำ และสัตว์ป่า

เจ้าหน้าที่สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าหมายความถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นหน่วยงานหนึ่งเฉพาะ มีหน้าที่ในการตรวจสอบ และออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการนำเข้า การส่งออก การส่งกลับคืน และการนำผ่านซึ่งสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า เพื่อคุ้มครอง ปกป้องรักษา อนุรักษ์ และพัฒนาสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า โดยมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สัตว์น้ำ และสัตว์ป่าในกรมป่าไม้

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความในหนังสือ

กรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้. แผนดำเนินงานอนุรักษ์เสือโคร่งของ สปป ลาว. นครหลวงเวียงจันทน์ สปป ลาว.

กระทรวงเกษตร และป่าไม้. การรวบรวมกฎกระทรวง มติ และคำสั่งที่เกี่ยวกับงานป่าไม้.

กรมป่าไม้, กรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้, องค์การ IUCN และองค์การ SIDA. คู่มือ“การแปลอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าใกล้สูญพันธุ์”. โรงพิมพ์ สีควาท.

ดักวอดท์, ชาเลอ และคำคุณ คุณบอลิน. สภาพสัตว์ป่าใน สปป ลาว. โรงพิมพ์แห่งชาติ สปป ลาว, 1999.

ศลิษา สถาปนวิวัฒน์ และอลัน ราบีโนวิทซ์. เสือจำวแห่งน้กล้า. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สารคดี, 2538.

ศูนย์ปฏิบัติการด้านป่าไม้. “สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน.” โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า เนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่รอยต่อ 5 จังหวัดภาคตะวันออก (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี สระแก้ว). กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 1998.

สมชาย เลี้ยงพรพรรณ. การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. งานส่งเสริมมหาวิทยาลัยทักษิณ, 2540.

แอล บรูซ เคคูลี. มรดกทางธรรมชาติของประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : พงษ์วรรณการพิมพ์, 2549.

องค์การอนุรักษ์สัตว์ป่า. คู่มือสำหรับพิสูจน์ และจำแนกรูปพันธุ์สัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์สัตว์ที่พบบ่อย ในการค้าขายในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครหลวงเวียงจันทน์ สปป ลาว, 2012.

วิทยานิพนธ์

เข้มทิพ กรมฉวีง. “ประวัติและความเป็นมาและการคุ้มครองสัตว์ป่าใน สปป ลาว.” วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว สถาบันศึกษาสิ่งแวดล้อม และพัฒนา, 2008.

ตินาศักดิ์ สุขนคร. “การควบคุมการค้าเสือโคร่งของประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

ประพิมพ์พรรณ เงินทิพย์. “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสัตว์ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์.”

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.

พิชญภา อร่ามพงษ์พันธ์. “การค้าพืชป่าตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าใกล้สูญพันธุ์ : ศึกษากรณีกล้วยไม้ไทย.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

วันทนา เสาวดี. “การควบคุมการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศของประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.

สุหัสยา สุขเหลือ. “มาตรการคุ้มครองช้างป่าในประเทศไทยภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของสัตว์ป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ และอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

บทความวารสาร

คณะวิทยาศาสตร์ป่าไม้ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. “บทรายงานการคุ้มครองจัดสรรป่าไม้ชุมชนในสปป ลาว และอินเดีย,” 2010.

บุญปอน @ WCS Lao/NEPL NBCA. “แผนการอนุรักษ์เสือโคร่งในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติน้ำแอด-ภูเลย.” (13 พฤษภาคม 2008).

ศิริวัฒน์ สวัสดิง. หัวหน้ากรมป่าไม้ กระทรวงกระสิกาป่าไม้. “บทสรุปกมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้.” วันที่ 19 ตุลาคม ปี ค.ศ. 2010. นครหลวงเวียงจันทน์ สปป ลาว.

เอกสารอื่น ๆ

กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่า ฉบับเลขที่ 07/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 24 ธันวาคม ปี ค.ศ. 2007

กฎกระทรวง “ว่าด้วยคุ้มครองสัตว์น้ำ สัตว์ป่า และการล่าเนื้อ และหาปลา” ฉบับเลขที่ 118/CCM วันที่ 5 ตุลาคม ปี ค.ศ.1989 มาตรา 40

กฎกระทรวง “ว่าด้วยการรับรองบัญชีรายชื่อสัตว์น้ำและสัตว์ป่าประเภทหวงห้ามหรือบัญชี 1 และประเภทคุ้มครองบัญชี 2” เลขที่ 81/นย นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่ 13 สิงหาคม ปี ค.ศ. 2008

กฎกระทรวง “ห้ามค้าขายสัตว์ป่า” ฉบับเลขที่ 107/กป วันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 1996

กฎหมายอาญา ฉบับปรับปรุง เลขที่ 12/สภช นครหลวงเวียงจันทน์ ลงวันที่ 09 พฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2005

กระทรวงเกษตร และป่าไม้. “เครือข่ายบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยสัตว์น้ำ และสัตว์ป่าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ สปป ลาว.” แผนรูปแบบงานปฏิบัติงาน. เลขที่ 1716/หกกบ. 30 กันยายน ปี ค.ศ. 2011

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ฉบับเลขที่ 32/สปป ลงวันที่ 28 พฤษภาคม ปี ค.ศ. 2003 มาตรา 90

โรเบิร์ต มาเธอร์. “เสือโคร่งอินโดจีนในประเทศไทย และแนวทางการอนุรักษ์.” ศูนย์ข้อมูลเพื่อการอนุรักษ์เสือโคร่งสายพันธุ์อินโดจีน Endangered Species Unit WWF-Thailand project office.

บทสัมภาษณ์

จุนละมณี. วิชาการกรมคุ้มครองสัตว์ป่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่ง สปป ลาว, วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2558.

บุญชู. หัวหน้ากรมคุ้มครองสัตว์ป่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่ง สปป ลาว, วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2558.

สันติ. ผู้ประสานงานดำเนินงานกับโครงการคุ้มครองสัตว์ป่า (WCS) แห่ง สปป ลาว, วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2558.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

“ไซเตส (CITES) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ.”

<http://www.fio.co.th/south/law/11/111.pdf>, วันที่ 7 มิถุนายน 2558.

ธงชัย พรณสวัสดิ์ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.

<http://www.tei.or.th/news/article/viewpoint14.ht>, วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557.

“ผลกระทบของการทำผิดศีล 5.”

<http://horoscope.sanook.com/59405/>, วันที่ 18 มิถุนายน 2558.

“เสือโคร่ง –โลกสีเขียว” (สถานภาพของเสือโคร่งพันธุ์อินโดจีน).

http://www.verdantplanet.org/catsoftheworld/cat_tiger.php,

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2558.

“อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์.”

<http://th.wikipedia.org/wiki/>, วันที่ 12 มีนาคม 2558.

Books

IFAW.org. “ACTION TIGER.” TIGER ACTION PLANS OF 12 TIGER RANGE COUNTRIES.

Wildlife Trust of India 10 Years in Service of Nature. Published by : Wildlife.

K.Ullas Karanth. “The way of the Tiger.” Natural History and Conservation of the

Endangered Big Cat. Publisher: Voyageur Press (MN), 2001.

Nowak. Walker’s Mammals of the World. Fifth Edition Volume II. Trust of India, 2007.

Thesis

Chanthavy Vongkhamheng. “Abundance and Distribution of Tiger and Prey in

Montane Tropical Forest in Northern Lao People Democratic Republic.”

A dissertation Presented to the Graduate School of the University of Florida in

Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of

Philosophy, 2011.

Articles

Johnson, A., Vongkhamheng, C., Hedemark, M. & Saithongdam, T. “Effects of human-carnivore conflict on tiger (*Panthera tigris*) and Prey populations in Lao PDR.” Animal Conservation, 9 (2006) : 421-340.

Salter, R. E. “Wildlife in Lao PDR.” A Status Report. IUCN. Vientiane. (1993).

Sunquist, K.E., Karanth, K. U. and sunquist, F. “Ecology, behaviour and resilience of the tiger and its conservation needs.” Pages 5-18 in Seidensticker, J., Christie, S., Jackson, P, eds. Riding the Tiger: Tiger Conservation in Human Dominated Landscapes. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom, 1999.

Other Materials

“List of Contracting Parties.”

<http://www.cites.org/eng/disc/parties/chronolo.php>, วันที่ 12 มีนาคม 2558.

“Member countries | CITES ประเทศสมาชิก.”

<http://www.cites.org/eng/disc/parties/index.php>, วันที่ 11 มีนาคม 2558.

“IUCN. 2008 IUCN red list of threatened species.” www.iucn.org, วันที่ 10 มกราคม 2557.

www.przeprowadzki.arl.pl, วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557.

ภาคผนวก ก

Convention on International Trade in Endangered Species
of Wild Fauna and Flora

Signed at Washington, D.C., on 3 March 1973

Amended at Bonn, on 22 June 1979

The Contracting States,

Recognizing that wild fauna and flora in their many beautiful and varied forms are an irreplaceable part of the natural systems of the earth which must be protected for this and the generations to come;

Conscious of the ever-growing value of wild fauna and flora from aesthetic, scientific, cultural, recreational and economic points of view;

Recognizing that peoples and States are and should be the best protectors of their own wild fauna and flora;

Recognizing, in addition, that international co-operation is essential for the protection of certain species of wild fauna and flora against over-exploitation through international trade;

Convinced of the urgency of taking appropriate measures to this end;

Have agreed as follows:

Article I

Definitions

For the purpose of the present Convention, unless the context otherwise requires:

(a) "Species" means any species, subspecies, or geographically separate population thereof;

(b) "Specimen" means:

(i) any animal or plant, whether alive or dead;

- (ii) in the case of an animal: for species included in Appendices I and II, any readily recognizable part or derivative thereof; and for species included in Appendix III, any readily recognizable part or derivative thereof specified in Appendix III in relation to the species; and
- (iii) in the case of a plant: for species included in Appendix I, any readily recognizable part or derivative thereof; and for species included in Appendices II and III, any readily recognizable part or derivative thereof specified in Appendices II and III in relation to the species;
- (c) "Trade" means export, re-export, import and introduction from the sea;
- (d) "Re-export" means export of any specimen that has previously been imported;
- (e) "Introduction from the sea" means transportation into a State of specimens of any species which were taken in the marine environment not under the jurisdiction of any State;
- (f) "Scientific Authority" means a national scientific authority designated in accordance with Article IX;
- (g) "Management Authority" means a national management authority designated in accordance with Article IX;
- (h) "Party" means a State for which the present Convention has entered into force.

Article II

Fundamental Principles

1. Appendix I shall include all species threatened with extinction which are or may be affected by trade. Trade in specimens of these species must be subject to particularly strict regulation in order not to endanger further their survival and must only be authorized in exceptional circumstances.
2. Appendix II shall include:
 - (a) all species which although not necessarily now threatened with extinction may become so unless trade in specimens of such species is subject to strict regulation in order to avoid utilization incompatible with their survival; and

- (b) other species which must be subject to regulation in order that trade in specimens of certain species referred to in sub-paragraph (a) of this paragraph may be brought under effective control.
3. Appendix III shall include all species which any Party identifies as being subject to regulation within its jurisdiction for the purpose of preventing or restricting exploitation, and as needing the co-operation of other Parties in the control of trade.
4. The Parties shall not allow trade in specimens of species included in Appendices I, II and III except in accordance with the provisions of the present Convention.

Article III

Regulation of Trade in Specimens of Species Included in Appendix I

1. All trade in specimens of species included in Appendix I shall be in accordance with the provisions of this Article.
2. The export of any specimen of a species included in Appendix I shall require the prior grant and presentation of an export permit. An export permit shall only be granted when the following conditions have been met:
- (a) a Scientific Authority of the State of export has advised that such export will not be detrimental to the survival of that species;
 - (b) a Management Authority of the State of export is satisfied that the specimen was not obtained in contravention of the laws of that State for the protection of fauna and flora;
 - (c) a Management Authority of the State of export is satisfied that any living specimen will be so prepared and shipped as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment; and
 - (d) a Management Authority of the State of export is satisfied that an import permit has been granted for the specimen.
3. The import of any specimen of a species included in Appendix I shall require the prior grant and presentation of an import permit and either an export permit or a

re-export certificate. An import permit shall only be granted when the following conditions have been met:

- (a) a Scientific Authority of the State of import has advised that the import will be for purposes which are not detrimental to the survival of the species involved;
 - (b) a Scientific Authority of the State of import is satisfied that the proposed recipient of a living specimen is suitably equipped to house and care for it; and
 - (c) a Management Authority of the State of import is satisfied that the specimen is not to be used for primarily commercial purposes.
4. The re-export of any specimen of a species included in Appendix I shall require the prior grant and presentation of a re-export certificate. A re-export certificate shall only be granted when the following conditions have been met:
- (a) a Management Authority of the State of re-export is satisfied that the specimen was imported into that State in accordance with the provisions of the present Convention;
 - (b) a Management Authority of the State of re-export is satisfied that any living specimen will be so prepared and shipped as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment; and
 - (c) a Management Authority of the State of re-export is satisfied that an import permit has been granted for any living specimen.
5. The introduction from the sea of any specimen of a species included in Appendix I shall require the prior grant of a certificate from a Management Authority of the State of introduction. A certificate shall only be granted when the following conditions have been met:
- (a) a Scientific Authority of the State of introduction advises that the introduction will not be detrimental to the survival of the species involved;
 - (b) a Management Authority of the State of introduction is satisfied that the proposed recipient of a living specimen is suitably equipped to house and care for it; and

- (c) a Management Authority of the State of introduction is satisfied that the specimen is not to be used for primarily commercial purposes.

Article IV

Regulation of Trade in Specimens of Species Included in Appendix II

1. All trade in specimens of species included in Appendix II shall be in accordance with the provisions of this Article.
2. The export of any specimen of a species included in Appendix II shall require the prior grant and presentation of an export permit. An export permit shall only be granted when the following conditions have been met:
 - (a) a Scientific Authority of the State of export has advised that such export will not be detrimental to the survival of that species;
 - (b) a Management Authority of the State of export is satisfied that the specimen was not obtained in contravention of the laws of that State for the protection of fauna and flora; and
 - (c) a Management Authority of the State of export is satisfied that any living specimen will be so prepared and shipped as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
3. A Scientific Authority in each Party shall monitor both the export permits granted by that State for specimens of species included in Appendix II and the actual exports of such specimens. Whenever a Scientific Authority determines that the export of specimens of any such species should be limited in order to maintain that species throughout its range at a level consistent with its role in the ecosystems in which it occurs and well above the level at which that species might become eligible for inclusion in Appendix I, the Scientific Authority shall advise the appropriate Management Authority of suitable measures to be taken to limit the grant of export permits for specimens of that species.
4. The import of any specimen of a species included in Appendix II shall require the prior presentation of either an export permit or a re-export certificate.

5. The re-export of any specimen of a species included in Appendix II shall require the prior grant and presentation of a re-export certificate. A re-export certificate shall only be granted when the following conditions have been met:
 - (a) a Management Authority of the State of re-export is satisfied that the specimen was imported into that State in accordance with the provisions of the present Convention; and
 - (b) a Management Authority of the State of re-export is satisfied that any living specimen will be so prepared and shipped as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
6. The introduction from the sea of any specimen of a species included in Appendix II shall require the prior grant of a certificate from a Management Authority of the State of introduction. A certificate shall only be granted when the following conditions have been met:
 - (a) a Scientific Authority of the State of introduction advises that the introduction will not be detrimental to the survival of the species involved; and
 - (b) a Management Authority of the State of introduction is satisfied that any living specimen will be so handled as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
7. Certificates referred to in paragraph 6 of this Article may be granted on the advice of a Scientific Authority, in consultation with other national scientific authorities or, when appropriate, international scientific authorities, in respect of periods not exceeding one year for total numbers of specimens to be introduced in such periods.

Article V

Regulation of Trade in Specimens of Species Included in Appendix III

1. All trade in specimens of species included in Appendix III shall be in accordance with the provisions of this Article.
2. The export of any specimen of a species included in Appendix III from any State which has included that species in Appendix III shall require the prior grant and

- presentation of an export permit. An export permit shall only be granted when the following conditions have been met:
- (a) a Management Authority of the State of export is satisfied that the specimen was not obtained in contravention of the laws of that State for the protection of fauna and flora; and
 - (b) a Management Authority of the State of export is satisfied that any living specimen will be so prepared and shipped as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
3. The import of any specimen of a species included in Appendix III shall require, except in circumstances to which paragraph 4 of this Article applies, the prior presentation of a certificate of origin and, where the import is from a State which has included that species in Appendix III, an export permit.
 4. In the case of re-export, a certificate granted by the Management Authority of the State of re-export that the specimen was processed in that State or is being re-exported shall be accepted by the State of import as evidence that the provisions of the present Convention have been complied with in respect of the specimen concerned.

Article VI

Permits and Certificates

1. Permits and certificates granted under the provisions of Articles III, IV, and V shall be in accordance with the provisions of this Article.
2. An export permit shall contain the information specified in the model set forth in Appendix IV, and may only be used for export within a period of six months from the date on which it was granted.
3. Each permit or certificate shall contain the title of the present Convention, the name and any identifying stamp of the Management Authority granting it and a control number assigned by the Management Authority.

4. Any copies of a permit or certificate issued by a Management Authority shall be clearly marked as copies only and no such copy may be used in place of the original, except to the extent endorsed thereon.
5. A separate permit or certificate shall be required for each consignment of specimens.
6. A Management Authority of the State of import of any specimen shall cancel and retain the export permit or re-export certificate and any corresponding import permit presented in respect of the import of that specimen.
7. Where appropriate and feasible a Management Authority may affix a mark upon any specimen to assist in identifying the specimen. For these purposes "mark" means any indelible imprint, lead seal or other suitable means of identifying a specimen, designed in such a way as to render its imitation by unauthorized persons as difficult as possible.

Article VII

Exemptions and Other Special Provisions Relating to Trade

1. The provisions of Articles III, IV and V shall not apply to the transit or transshipment of specimens through or in the territory of a Party while the specimens remain in Customs control.
2. Where a Management Authority of the State of export or re-export is satisfied that a specimen was acquired before the provisions of the present Convention applied to that specimen, the provisions of Articles III, IV and V shall not apply to that specimen where the Management Authority issues a certificate to that effect.
3. The provisions of Articles III, IV and V shall not apply to specimens that are personal or household effects. This exemption shall not apply where:
 - (a) in the case of specimens of a species included in Appendix I, they were acquired by the owner outside his State of usual residence, and are being imported into that State; or
 - (b) in the case of specimens of species included in Appendix II:

- (i) they were acquired by the owner outside his State of usual residence and in a State where removal from the wild occurred;
 - (ii) they are being imported into the owner's State of usual residence; and
 - (iii) the State where removal from the wild occurred requires the prior grant of export permits before any export of such specimens; unless a Management Authority is satisfied that the specimens were acquired before the provisions of the present Convention applied to such specimens.
4. Specimens of an animal species included in Appendix I bred in captivity for commercial purposes, or of a plant species included in Appendix I artificially propagated for commercial purposes, shall be deemed to be specimens of species included in Appendix II.
 5. Where a Management Authority of the State of export is satisfied that any specimen of an animal species was bred in captivity or any specimen of a plant species was artificially propagated, or is a part of such an animal or plant or was derived therefrom, a certificate by that Management Authority to that effect shall be accepted in lieu of any of the permits or certificates required under the provisions of Article III, IV or V.
 6. The provisions of Articles III, IV and V shall not apply to the non-commercial loan, donation or exchange between scientists or scientific institutions registered by a Management Authority of their State, of herbarium specimens, other preserved, dried or embedded museum specimens, and live plant material which carry a label issued or approved by a Management Authority.
 7. A Management Authority of any State may waive the requirements of Articles III, IV and V and allow the movement without permits or certificates of specimens which form part of a travelling zoo, circus, menagerie, plant exhibition or other travelling exhibition provided that:
 - (a) the exporter or importer registers full details of such specimens with that Management Authority;
 - (b) the specimens are in either of the categories specified in paragraph 2 or 5 of this Article; and

- (c) the Management Authority is satisfied that any living specimen will be so transported and cared for as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.

Article VIII

Measures to Be Taken by the Parties

1. The Parties shall take appropriate measures to enforce the provisions of the present Convention and to prohibit trade in specimens in violation thereof. These shall include measures:
 - (a) to penalize trade in, or possession of, such specimens, or both; and
 - (b) to provide for the confiscation or return to the State of export of such specimens.
2. In addition to the measures taken under paragraph 1 of this Article, a Party may, when it deems it necessary, provide for any method of internal reimbursement for expenses incurred as a result of the confiscation of a specimen traded in violation of the measures taken in the application of the provisions of the present Convention.
3. As far as possible, the Parties shall ensure that specimens shall pass through any formalities required for trade with a minimum of delay. To facilitate such passage, a Party may designate ports of exit and ports of entry at which specimens must be presented for clearance. The Parties shall ensure further that all living specimens, during any period of transit, holding or shipment, are properly cared for so as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
4. Where a living specimen is confiscated as a result of measures referred to in paragraph 1 of this Article:
 - (a) the specimen shall be entrusted to a Management Authority of the State of confiscation;
 - (b) the Management Authority shall, after consultation with the State of export, return the specimen to that State at the expense of that State, or to a rescue

- centre or such other place as the Management Authority deems appropriate and consistent with the purposes of the present Convention; and
- (c) the Management Authority may obtain the advice of a Scientific Authority, or may, whenever it considers it desirable, consult the Secretariat in order to facilitate the decision under sub-paragraph (b) of this paragraph, including the choice of a rescue centre or other place.
5. A rescue centre as referred to in paragraph 4 of this Article means an institution designated by a Management Authority to look after the welfare of living specimens, particularly those that have been confiscated.
6. Each Party shall maintain records of trade in specimens of species included in Appendices I, II and III which shall cover:
- (a) the names and addresses of exporters and importers; and
- (b) the number and type of permits and certificates granted; the States with which such trade occurred; the numbers or quantities and types of specimens, names of species as included in Appendices I, II and III and, where applicable, the size and sex of the specimens in question.
7. Each Party shall prepare periodic reports on its implementation of the present Convention and shall transmit to the Secretariat:
- (a) an annual report containing a summary of the information specified in sub-paragraph (b) of paragraph 6 of this Article; and
- (b) a biennial report on legislative, regulatory and administrative measures taken to enforce the provisions of the present Convention.
8. The information referred to in paragraph 7 of this Article shall be available to the public where this is not inconsistent with the law of the Party concerned.

Article IX

Management and Scientific Authorities

1. Each Party shall designate for the purposes of the present Convention:
- (a) one or more Management Authorities competent to grant permits or certificates on behalf of that Party; and

- (b) one or more Scientific Authorities.
2. A State depositing an instrument of ratification, acceptance, approval or accession shall at that time inform the Depositary Government of the name and address of the Management Authority authorized to communicate with other Parties and with the Secretariat.
 3. Any changes in the designations or authorizations under the provisions of this Article shall be communicated by the Party concerned to the Secretariat for transmission to all other Parties.
 4. Any Management Authority referred to in paragraph 2 of this Article shall, if so requested by the Secretariat or the Management Authority of another Party, communicate to it impression of stamps, seals or other devices used to authenticate permits or certificates.

Article X

Trade with States not Party to the Convention

Where export or re-export is to, or import is from, a State not a Party to the present Convention, comparable documentation issued by the competent authorities in that State which substantially conforms with the requirements of the present Convention for permits and certificates may be accepted in lieu thereof by any Party

Article XI

Conference of the Parties

1. The Secretariat shall call a meeting of the Conference of the Parties not later than two years after the entry into force of the present Convention.
2. Thereafter the Secretariat shall convene regular meetings at least once every two years, unless the Conference decides otherwise, and extraordinary meetings at any time on the written request of at least one-third of the Parties.

3. At meetings, whether regular or extraordinary, the Parties shall review the implementation of the present Convention and may:
 - (a) make such provision as may be necessary to enable the Secretariat to carry out its duties, and adopt financial provisions;
 - (b) consider and adopt amendments to Appendices I and II in accordance with Article XV;
 - (c) review the progress made towards the restoration and conservation of the species included in Appendices I, II and III;
 - (d) receive and consider any reports presented by the Secretariat or by any Party; and
 - (e) where appropriate, make recommendations for improving the effectiveness of the present Convention.
4. At each regular meeting, the Parties may determine the time and venue of the next regular meeting to be held in accordance with the provisions of paragraph 2 of this Article.
5. At any meeting, the Parties may determine and adopt rules of procedure for the meeting.
6. The United Nations, its Specialized Agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not a Party to the present Convention, may be represented at meetings of the Conference by observers, who shall have the right to participate but not to vote.
7. Anybody or agency technically qualified in protection, conservation or management of wild fauna and flora, in the following categories, which has informed the Secretariat of its desire to be represented at meetings of the Conference by observers, shall be admitted unless at least one-third of the Parties present object:
 - (a) international agencies or bodies, either governmental or non-governmental, and national governmental agencies and bodies; and
 - (b) national non-governmental agencies or bodies which have been approved for this purpose by the State in which they are located. Once admitted, these observers shall have the right to participate but not to vote.

Article XII
The Secretariat

1. Upon entry into force of the present Convention, a Secretariat shall be provided by the Executive Director of the United Nations Environment Programme. To the extent and in the manner he considers appropriate, he may be assisted by suitable inter-governmental or non-governmental international or national agencies and bodies technically qualified in protection, conservation and management of wild fauna and flora.
2. The functions of the Secretariat shall be:
 - (a) to arrange for and service meetings of the Parties;
 - (b) to perform the functions entrusted to it under the provisions of Articles XV and XVI of the present Convention;
 - (c) to undertake scientific and technical studies in accordance with programmes authorized by the Conference of the Parties as will contribute to the implementation of the present Convention, including studies concerning standards for appropriate preparation and shipment of living specimens and the means of identifying specimens;
 - (d) to study the reports of Parties and to request from Parties such further information with respect thereto as it deems necessary to ensure implementation of the present Convention;
 - (e) to invite the attention of the Parties to any matter pertaining to the aims of the present Convention;
 - (f) to publish periodically and distribute to the Parties current editions of Appendices I, II and III together with any information which will facilitate identification of specimens of species included in those Appendices;
 - (g) to prepare annual reports to the Parties on its work and on the implementation of the present Convention and such other reports as meetings of the Parties may request;

- (h) to make recommendations for the implementation of the aims and provisions of the present Convention, including the exchange of information of a scientific or technical nature;
- (i) to perform any other function as may be entrusted to it by the Parties.

Article XIII

International Measures

1. When the Secretariat in the light of information received is satisfied that any species included in Appendix I or II is being affected adversely by trade in specimens of that species or that the provisions of the present Convention are not being effectively implemented, it shall communicate such information to the authorized Management Authority of the Party or Parties concerned.
2. When any Party receives a communication as indicated in paragraph 1 of this Article, it shall, as soon as possible, inform the Secretariat of any relevant facts insofar as its laws permit and, where appropriate, propose remedial action. Where the Party considers that an inquiry is desirable, such inquiry may be carried out by one or more persons expressly authorized by the Party.
3. The information provided by the Party or resulting from any inquiry as specified in paragraph 2 of this Article shall be reviewed by the next Conference of the Parties which may make whatever recommendations it deems appropriate.

Article XIV

Effect on Domestic Legislation and International Conventions

1. The provisions of the present Convention shall in no way affect the right of Parties to adopt:
 - (a) stricter domestic measures regarding the conditions for trade, taking, possession or transport of specimens of species included in Appendices I, II and III, or the complete prohibition thereof; or

- (b) domestic measures restricting or prohibiting trade, taking, possession or transport of species not included in Appendix I, II or III.
2. The provisions of the present Convention shall in no way affect the provisions of any domestic measures or the obligations of Parties deriving from any treaty, convention, or international agreement relating to other aspects of trade, taking, possession or transport of specimens which is in force or subsequently may enter into force for any Party including any measure pertaining to the Customs, public health, veterinary or plant quarantine fields.
 3. The provisions of the present Convention shall in no way affect the provisions of, or the obligations deriving from, any treaty, convention or international agreement concluded or which may be concluded between States creating a union or regional trade agreement establishing or maintaining a common external Customs control and removing Customs control between the parties thereto insofar as they relate to trade among the States members of that union or agreement.
 4. A State party to the present Convention, which is also a party to any other treaty, convention or international agreement which is in force at the time of the coming into force of the present Convention and under the provisions of which protection is afforded to marine species included in Appendix II, shall be relieved of the obligations imposed on it under the provisions of the present Convention with respect to trade in specimens of species included in Appendix II that are taken by ships registered in that State and in accordance with the provisions of such other treaty, convention or international agreement.
 5. Notwithstanding the provisions of Articles III, IV and V, any export of a specimen taken in accordance with paragraph 4 of this Article shall only require a certificate from a Management Authority of the State of introduction to the effect that the specimen was taken in accordance with the provisions of the other treaty, convention or international agreement in question.
 6. Nothing in the present Convention shall prejudice the codification and development of the law of the sea by the United Nations Conference on the Law of the Sea convened pursuant to Resolution 2750 C (XXV) of the General Assembly of the United Nations nor the present or future claims and legal views

of any State concerning the law of the sea and the nature and extent of coastal and flag State jurisdiction.

Article XV

Amendments to Appendices I and II

1. The following provisions shall apply in relation to amendments to Appendices I and II at meetings of the Conference of the Parties:
 - (a) Any Party may propose an amendment to Appendix I or II for consideration at the next meeting. The text of the proposed amendment shall be communicated to the Secretariat at least 150 days before the meeting. The Secretariat shall consult the other Parties and interested bodies on the amendment in accordance with the provisions of sub-paragraphs (b) and (c) of paragraph 2 of this Article and shall communicate the response to all Parties not later than 30 days before the meeting.
 - (b) Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of Parties present and voting. For these purposes "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote. Parties abstaining from voting shall not be counted among the two-thirds required for adopting an amendment.
 - (c) Amendments adopted at a meeting shall enter into force 90 days after that meeting for all Parties except those which make a reservation in accordance with paragraph 3 of this Article.
2. The following provisions shall apply in relation to amendments to Appendices I and II between meetings of the Conference of the Parties:
 - (a) Any Party may propose an amendment to Appendix I or II for consideration between meetings by the postal procedures set forth in this paragraph.
 - (b) For marine species, the Secretariat shall, upon receiving the text of the proposed amendment, immediately communicate it to the Parties. It shall also consult inter-governmental bodies having a function in relation to those species especially with a view to obtaining scientific data these bodies may

be able to provide and to ensuring co-ordination with any conservation measures enforced by such bodies. The Secretariat shall communicate the views expressed and data provided by these bodies and its own findings and recommendations to the Parties as soon as possible.

- (c) For species other than marine species, the Secretariat shall, upon receiving the text of the proposed amendment, immediately communicate it to the Parties, and, as soon as possible thereafter, its own recommendations.
- (d) Any Party may, within 60 days of the date on which the Secretariat communicated its recommendations to the Parties under sub-paragraph (b) or (c) of this paragraph, transmit to the Secretariat any comments on the proposed amendment together with any relevant scientific data and information.
- (e) The Secretariat shall communicate the replies received together with its own recommendations to the Parties as soon as possible.
- (f) If no objection to the proposed amendment is received by the Secretariat within 30 days of the date the replies and recommendations were communicated under the provisions of sub-paragraph (e) of this paragraph, the amendment shall enter into force 90 days later for all Parties except those which make a reservation in accordance with paragraph 3 of this Article.
- (g) If an objection by any Party is received by the Secretariat, the proposed amendment shall be submitted to a postal vote in accordance with the provisions of sub-paragraphs (h) , (i) and (j) of this paragraph.
- (h) The Secretariat shall notify the Parties that notification of objection has been received.
- (i) Unless the Secretariat receives the votes for, against or in abstention from at least one-half of the Parties within 60 days of the date of notification under sub-paragraph (h) of this paragraph, the proposed amendment shall be referred to the next meeting of the Conference for further consideration.
- (j) Provided that votes are received from one-half of the Parties, the amendment shall be adopted by a two-thirds majority of Parties casting an affirmative or negative vote.

- (k) The Secretariat shall notify all Parties of the result of the vote.
 - (l) If the proposed amendment is adopted it shall enter into force 90 days after the date of the notification by the Secretariat of its acceptance for all Parties except those which make a reservation in accordance with paragraph 3 of this Article.
3. During the period of 90 days provided for by sub-paragraph (c) of paragraph 1 or sub-paragraph (l) of paragraph 2 of this Article any Party may by notification in writing to the Depositary Government make a reservation with respect to the amendment. Until such reservation is withdrawn the Party shall be treated as a State not a Party to the present Convention with respect to trade in the species concerned.

Article XVI

Appendix III and Amendments thereto

1. Any Party may at any time submit to the Secretariat a list of species which it identifies as being subject to regulation within its jurisdiction for the purpose mentioned in paragraph 3 of Article II. Appendix III shall include the names of the Parties submitting the species for inclusion therein, the scientific names of the species so submitted, and any parts or derivatives of the animals or plants concerned that are specified in relation to the species for the purposes of sub-paragraph (b) of Article I.
2. Each list submitted under the provisions of paragraph 1 of this Article shall be communicated to the Parties by the Secretariat as soon as possible after receiving it. The list shall take effect as part of Appendix III 90 days after the date of such communication. At any time after the communication of such list, any Party may by notification in writing to the Depositary Government enter a reservation with respect to any species or any parts or derivatives, and until such reservation is withdrawn, the State shall be treated as a State not a Party to the present Convention with respect to trade in the species or part or derivative concerned.

3. A Party which has submitted a species for inclusion in Appendix III may withdraw it at any time by notification to the Secretariat which shall communicate the withdrawal to all Parties. The withdrawal shall take effect 30 days after the date of such communication.
4. Any Party submitting a list under the provisions of paragraph 1 of this Article shall submit to the Secretariat a copy of all domestic laws and regulations applicable to the protection of such species, together with any interpretations which the Party may deem appropriate or the Secretariat may request. The Party shall, for as long as the species in question is included in Appendix III, submit any amendments of such laws and regulations or any interpretations as they are adopted.

Article XVII

Amendment of the Convention

1. An extraordinary meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Secretariat on the written request of at least one-third of the Parties to consider and adopt amendments to the present Convention. Such amendments shall be adopted by a two-thirds majority of Parties present and voting. For these purposes "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote. Parties abstaining from voting shall not be counted among the two-thirds required for adopting an amendment.
2. The text of any proposed amendment shall be communicated by the Secretariat to all Parties at least 90 days before the meeting.
3. An amendment shall enter into force for the Parties which have accepted it 60 days after two-thirds of the Parties have deposited an instrument of acceptance of the amendment with the Depositary Government. Thereafter, the amendment shall enter into force for any other Party 60 days after that Party deposits its instrument of acceptance of the amendment.

Article XVIII
Resolution of Disputes

1. Any dispute which may arise between two or more Parties with respect to the interpretation or application of the provisions of the present Convention shall be subject to negotiation between the Parties involved in the dispute.
2. If the dispute can not be resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, the Parties may, by mutual consent, submit the dispute to arbitration, in particular that of the Permanent Court of Arbitration at The Hague, and the Parties submitting the dispute shall be bound by the arbitral decision.

Article XIX
Signature

The present Convention shall be open for signature at Washington until 30th April 1973 and thereafter at Berne until 31st December 1974.

Article XX
Ratification, Acceptance, Approval

The present Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of the Swiss Confederation which shall be the Depositary Government.

Article XXI
Accession

1. The present Convention shall be open indefinitely for accession. Instruments of accession shall be deposited with the Depositary Government.

Article XXII

Entry into Force

1. The present Convention shall enter into force 90 days after the date of deposit of the tenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, with the Depositary Government.
2. For each State which ratifies, accepts or approves the present Convention or accedes thereto after the deposit of the tenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the present Convention shall enter into force 90 days after the deposit by such State of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article XXIII

Reservations

1. The provisions of the present Convention shall not be subject to general reservations. Specific reservations may be entered in accordance with the provisions of this Article and Articles XV and XVI.
2. Any State may, on depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, enter a specific reservation with regard to:
 - (a) any species included in Appendix I, II or III; or
 - (b) any parts or derivatives specified in relation to a species included in Appendix III.
3. Until a Party withdraws its reservation entered under the provisions of this Article, it shall be treated as a State not a Party to the present Convention with respect to trade in the particular species or parts or derivatives specified in such reservation.

Article XXIV

Denunciation

Any Party may denounce the present Convention by written notification to the Depositary Government at any time. The denunciation shall take effect twelve months after the Depositary Government has received the notification.

Article XXV

Depositary

1. The original of the present Convention, in the Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each version being equally authentic, shall be deposited with the Depositary Government, which shall transmit certified copies thereof to all States that have signed it or deposited instruments of accession to it.
2. The Depositary Government shall inform all signatory and acceding States and the Secretariat of signatures, deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession, entry into force of the present Convention, amendments thereto, entry and withdrawal of reservations and notifications of denunciation.
3. As soon as the present Convention enters into force, a certified copy thereof shall be transmitted by the Depositary Government to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized to that effect, have signed the present Convention.

Done at Washington this third day of March, One Thousand Nine Hundred and Seventy-three.

ภาคผนวก ข

LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC
PEACE INDEPENDENCE DEMOCRACY UNITY PROSPERITY

National Assembly

No 07/NA

Vientiane Capital, dated 24 December 2007

Wildlife and Aquatic Law**Section I****General Provisions****Article 1. Objectives**

The Wildlife and Aquatic law determines principles, regulations and measures on wildlife and aquatic life in nature to promote the sustainable regeneration and utilization of wildlife and aquatic, without any harmful impact on natural resources or habitats and to restrict anthropogenic pressure on decreasing species and the extinction of wildlife and aquatic, by encouraging people as a whole to understand and recognise the significance, with enhancing the conscientious love, care and treatment of animals. To engage in managing, monitoring, conserving, protecting, developing and utilizing wildlife and aquatic in sustainable manner. To guarantee plenteousness and richness of ecological natural equilibrium systems, to contribute in upgrading the condition of livelihoods for multi-ethnic people, which has the potential to develop and realise the national social-economic goals.

Article 2. Aquatic and Wildlife

Aquatic are species of any living creature which live in the water all or most of the time rely on aquatic ecosystems for regeneration and can be taken from the nature for breeding such as: Dolphin, Giant catfish, Catfish etc.

Wildlife are all species of wild animals that generate in the nature or are taken for captivity such as: Elephants, Tigers, Bears, Dears, Barking deer, Monkeys, Snakes, Birds etc.

Article 3. Term interpretation

The terms are applying in this law have meanings as follows:

1. Mammals are wildlife and aquatic, which have mammary glands such as: Dolphin, Elephant, Tiger, Monkey, Bat, Kha Ynou and etc.
2. Birds are animals which have wings, feathers and lay eggs such as: Peacock, Vulture, Crow, Greater Coucal, Peasant, Siamese fireback and the others birds.
3. Reptiles are vertebrate animals, which have, scales, hard shelled and lay eggs, such as: Crocodile, Snake, Turtle, Lizard, Monitor and etc.
4. Amphibians are animals which are cold-blooded animals that metamorphose from a juvenile, water-breathing form to an adult, air-breathing form and can live in terrestrial and aquatic ecosystems, lay eggs in water such as: frogs, toads and the others.
5. Insects are animals that have legs, wings, and possess segmented bodies supported by an exoskeleton, such as: Beetle insects, tree bucks, water bug and others.
6. Species is one of the basic units of biological classification and taxonomic rank of animals whose members have the same main feature and characteristic that are able to breed with each other and generate their off spring in the nature.
7. Reproduction means increasing the number of animal's population in the way of natural breeding or with artificial breeding using technology.

8. Wildlife and aquatic species of first generation are born by breeding between breeders such as father and mother that are brought from the nature to keep for husbandry.
9. Wildlife and Aquatic species of the second generation means the animal that was reproduced from the first generation.
10. Wildlife and Aquatic species of the third generation means the animal that was reproduced from the second generation.
11. Parts of wildlife and aquatic life are body parts or organs of animals such as: Head, Leg, foot, Hide, Meat, Blood, Antler less, Horn, Ivory or Tusk, teeth, bone, Gale bladder, Bile, Oil, Fat, Scale, Shelled, Feather, Claw, Tail and the other parts.
12. Products of the wildlife and aquatic mean to extract parts of wildlife and aquatic life for producing like: Medicine for healing illness, ornamental and other utilization purposes.
13. Habitats of wildlife and aquatic are the places where animals live and breed in nature such as: Forest, grassland, cave, mineral lick area, river, stream, lake, water body and wetland.
14. Conservation means to preserve and utilize wildlife and aquatic in accordance with any regulations and to maintain it for sustainable use.
15. Protection means to strictly protect wildlife and aquatic from the devastation and extinction in the nature.
16. Conservation management means the management of forest and forestland, or water resources in which defines the habitats of wildlife and aquatic in accordance with regulations.
17. Farm means the place where the permission granted by government to an individual or organization to establish a farm for husbandry with large numbers of wildlife and aquatic to breed and to reproduce such animals for trade.

18. Convention is the International Convention on Trade in Endangered Species of wild Flora and Fauna (CITES) in which Laos became a signatory on 30th May 2004.
19. Registration means data and information collection of wildlife and aquatic are kept for husbandry such as: Name, Age, Sex, Colour, Weight, Identification number, native place, genus, species, individual defect, special character and the registration is also to be used as certification for the animal's property or ownership.
20. The importation means to bring the wildlife and aquatic, or a part of the animals into the Lao PDR legally.
21. The exportation means to export wildlife and aquatic or parts of wildlife and aquatic life from the Lao PDR in accordance with regulations.
22. Re-exportation means to re-export wildlife and aquatic or parts of wildlife from Lao PDR in accordance with regulations.
23. Transshipment means to consign wildlife and aquatic or parts of wildlife and aquatic life species via the Lao PDR to another country in accordance to regulations.
24. Rare Wildlife and aquatic life species mean the wildlife and aquatic that, are defined in the first (I) list, as rare and near extinct species.
25. Wildlife and aquatic in management category means the wild animals that require management and are defined in the second (II) list, if management is neglected for preservation in the future, they will become extinct.
26. Common wildlife and aquatic mean the animals that are defined in the third (III) list, which are not classified in to the rare and near extinct categories.
27. Hunting, catching of wildlife and aquatic means catching, shooting, killing, hunting, chasing, trapping or other methods of hunting techniques.

28. Torment of animals' means using the labour of animals beyond healthy limits irresponsible care of animal health, insufficient feeding, hitting and abusing animals etc.

29. Civil servant means staffs that are in charge of inspecting and monitoring wildlife and aquatic life.

30. Customary use means the utilization of wildlife and aquatic in the way of believing which has been traditionally practiced for long time.

Article 4. Property on wildlife and Aquatic

Wildlife and aquatic living in the nature on the territory of the Lao People's Democratic Republic are the property of the nation. The state represents the nation and manages such issues with central unity throughout the country.

Wildlife and aquatic that is in legal possession of an individual or organization and held in captivity for breeding belong to the respective individual or organisation as their own property in accordance with the respective laws and regulations.

Article 5. Policies on Wildlife and Aquatic

The government encourages and promotes the conservation, protection, development, and sustainable regeneration of wildlife and aquatic by issuing policies, regulations, funds, technical assistance, technology and measures aiming at increasing the population of wildlife and aquatic in order to meet social-economic supply requirements while considering the environment and improving livelihoods.

The Government promotes individuals and organizations within the country and abroad, to invest in the conservation, protection, captivity and regeneration, of wildlife and aquatic animals by receiving policy support such as: getting credits, tax exemptions, tax reductions and general tax incentives in accordance with regulations.

Article 6. Principles on the Protection, Development and Use of Wildlife and Aquatic

The basic principles on protection, development and use of wildlife and aquatic are as follows:

1. The protection of wildlife and aquatic life is the task of the people as the whole.
2. The management, inspection, development and regeneration of wildlife and aquatic for sustainable use are the significant tasks, with relevancy to biodiversity protection and the balance of the nature ecological system.
3. Sustainable use of wildlife and aquatic, so as not to harmfully impact the natural environment and society.
4. To protect and manage conservation zones for animal species and their habitats and feeding sources so as to maintain the equilibrium of ecological systems.
5. To guarantee the interest of the nation, collectives, household families and individuals in accordance with the laws and regulations.
6. To manage, inspect, protect and use of wildlife and aquatic life in accordance with the international conventions that Lao PDR is a signatory.

Article 7. Obligations in Protection, Development and Use of Wildlife and Aquatic

Individuals and organizations are obligated to partake in conservation, protection, development activities of wildlife and aquatic in accordance with the laws and regulations, and take any necessary measures to prevent adverse impacts on wildlife and aquatic occurring in nature or man made such as: pandemic diseases, hunting, illegal trade, habitat destruction and compromising the feeding resources of animals.

Article 8: Scope of the Law

This law is applicable for individuals, organizations and international organizations in the Lao People's Democratic Republic engaged in management, conservation, protection, development and use of wildlife and aquatic life in the nature or wild life and aquatic which are taken from nature and held in captivity.

Article 9: International Cooperation

The government promotes the cooperation with foreign countries and international organizations in the conservation, protection, research, and reproduction of wildlife and aquatic by sharing experiences, information, science, and technology for enhancing technical skills in order to meet the obligations to the international conventions that Lao PDR is a signatory.

Section II

Categories of Wildlife and Aquatic

Article 10. Categories of Wildlife and Aquatic

Wildlife and aquatic life in the Lao People's Democratic Republic comprises of Mammals, Birds, Reptiles, Amphibians, and Insects.

The Wildlife and Aquatic life regulations are divided into three categories:

1. Prohibition category wildlife and aquatic
2. Management category wildlife and aquatic
3. Common or general category wildlife and aquatic

Article 11. Wildlife and Aquatic Prohibition Category

Wildlife and aquatic Prohibition category are defined in the first (I) category list as rare, near extinct, high value and are of special importance in the development of social-economic, environmental, educational, scientific research.

The animals in this category as stated above shall be managed, inspected, preserved. The utilization of these animals shall be permitted by the government.

Article 12. Wildlife and Aquatic Management Category

The wildlife and aquatic management category are defined in the second (II) category list and are considered as beneficial in terms of national economic, social, environmental interests, and in addition are important for livelihoods of multi ethnic people and educational scientific research.

The animals in this category as stated above shall be managed, inspected, preserved, protected and use will be controlled.

Article 13. Wildlife and Aquatic General category

The wildlife and aquatic general category are defined in the third (III) category list as wildlife and aquatic that are able to reproduce widely nature, and are very important for social - economic development, and educational scientific research.

The animals in this category can be used in accordance with the law and shall guarantee the use not threaten specie numbers or adversely impact the ecological environment system.

Section III**The Activities on the Protection and Development
Of Wildlife and Aquatic****Chapter 1****The Activities on Wildlife and Aquatic****Article 14. Types of activities of Wildlife and Aquatic**

The activities on wildlife and aquatic are all activities directly concerned to wildlife and aquatic such as: surveying, formulating a strategy plan in the management, protection, identification of habitats and conservation zones of wildlife and aquatic, education and scientific research, establishing museum exhibitions, reproduction, husbandry classification, listing, registration and declaring a list of wildlife and aquatic life species for hunting purposes and other uses.

Article 15. Survey on Wildlife and Aquatic

The survey is to collect the species population information and assess and maintain stable specie population numbers, ensure the continuing reproduction of species and maintain the habitats of wildlife and aquatic. These tasks are assigned to the agriculture and forestry sectors that are required to collaborate and coordinate activities with the concerned organizations and local authorities throughout of the country.

Article 16. Strategy plan for the Management and Protection of Wildlife and Aquatic

The Ministry of Agriculture and Forestry collaborates and cooperates with other concerned organizations and local authorities to formulate the management, protection, and development strategy plan for wildlife and aquatic as in line with the general direction plan, projects and specified measures in the long run term. This is to encourage all parties to participate in management, inspection, conservation, protection, development and use of wildlife and aquatic aiming to guarantee the sustainable economic and social development of the country, as well as contributing to poverty eradication efforts and improving livelihoods of the people.

Article 17. Identification of Habitats and Conservation zones for Wildlife and Aquatic

The agriculture and forestry sector collaborates and coordinates with concerned organizations and local authorities to conduct a survey, to identify the habitats, conservation zones, and feeding zones for wildlife and aquatic by participatory inclusion of local people in issuing regulations and guidelines under their responsibility.

Article 18. Educational Scientific Research

The government encourages and promotes individuals and organizations to conduct scientific studies on wildlife and aquatic including studies on investment to

establish research centres in accordance with the laws and regulations of the Lao People's Democratic Republic and international conventions.

The specimens and carcasses of wildlife and aquatic parts that are taken for scientific research purposes abroad shall have permission from the Ministry of Agriculture and Forestry. After the completion of such research, the results from the research and associated specimens are to be returned to the Ministry of Agriculture and Forestry.

Article 19: Establishment of the Museum

The government encourages and promotes individuals and organizations to invest in establishing the museum of wildlife and aquatic. Its function would be the central place for the collection of specimens, carcasses or other parts of animals for education and research whilst promoting tourism aimed at creating public awareness on wildlife and aquatic.

Article 20. Reproduction of Wildlife and Aquatic

The government encourages and promotes individuals and organizations to reproduce wildlife and aquatic in the nature or by using technology for increasing population numbers of wildlife and aquatic. This would aim at providing support to social-economic development and maintaining the environment as well as improving livelihoods of the people.

Article 21. Capture of Wildlife and Aquatic

Wildlife and aquatic which are taken from the natural environment or from the other places of regeneration or from abroad are held in captivity in the farms, zoos, stations and the other place for captivity purposes, and for family use in accordance with the laws and regulations.

Captivity areas are considered as aquariums, lakes, ponds, cages, confinements, gardens or other places which are of appropriate condition, sufficient of food, and can responsibly provide care to animals, without any suffering to the or

impact on their ability to reproduce so as to guarantee their environmental and society.

Article 22. Classification and Listing of Wildlife and Aquatic.

Classification and listing of wildlife and aquatic is to divide the animals into different categories and different species with the reference to the situation and trend of animal population such as: Endangered species, rare species, and threatened species for their habitats and reproduction.

The government considers and approves on changing the prohibition and management category lists of animals by recommendation of the Ministry of Agriculture and Forestry. For the common or general category list of animals, the Ministry of Agriculture and Forestry is also authorized to change the list.

Article 23. Registration and Declaration List of the Wildlife and Aquatic

The prohibition and management category of wildlife and aquatic that are in captivity shall be registered and declared as follows:

1. To captive wildlife and aquatic for business purposes shall register with the district or the Municipality at the agriculture and forestry office and then report to the agriculture and forestry office of the province or capital city.
2. To captive wildlife and aquatic not for business purposes shall not register, however, they are required to declare such category list of animals in their capture to the village forestry unit and then report to the district agriculture and forestry office and municipality.

Article 24. Hunting Wildlife and Aquatic

Hunting and catching wildlife and aquatic shall be practiced as follow:

1. The prohibition category of wildlife and aquatic are defined in the first (I) category list is tally not permit for hunting except the following necessary cases such as: for educational research and breeding purposes, but shall require the permission from the government. If the

animals capture caused damage to the individual's properties or an organization's properties, the captor shall report the incident to the district authority or municipality to consider and resolve the issue. If an animal is destroying and endangering to human life, such an issue shall be resolved immediately, hereby report to the concerned authorities.

2. Wildlife and aquatic are defined on the category (II) list incur restrictions and prohibitions on hunting, except selected animals species in some areas and some seasons as customary hunt or catch will be allowed by using the tools and equipment not cause any harm to the population of animals. The catching or hunting of animals for business purposes can be caught only with the permission from the Ministry of Agriculture and Forestry.
3. Wildlife and aquatic are defined in the common or general category (III) list are allowable for hunting in only specified seasons and by using tools and equipments not harmful to the animals' population. The catching and hunting animals for business purposes require the permission from the agriculture and forestry division of the province or Capital city.

Chapter 2

Protection and Development of Wildlife and Aquatic

Article 25. Protection of wildlife and aquatic

The protection is to preserve the prohibited, managed and common general categories of wildlife and aquatic in sustainable abundance, it is the protection of the animal's habitats, preservation reservoir, animal's species conservation zone without any devastated. In simultaneously to take any measures in protecting, preventing any devastation from man made and from nature disaster.

Article 26. Development of Wildlife and Aquatic

The development is breeding or generating the prohibited, managed and common or general wildlife and aquatic categories in the nature for increasing the number of animals' species by applying technology and science, it is also the rehabilitation of habitats feeding resources and generating zones to ensure such animals living in the natural range. The local people are encouraged to participate in the development of wildlife and aquatic.

Chapter 3

Funds for Preservation and Protection of Wildlife and Aquatic

Article 27. Fund sources for Preservation and Protection of Wildlife and Aquatic

Funds for preservation and protection of wildlife and aquatic is the same thing as the funds for developing forestry and forestry resources, which is contributed from the national budget, from individuals, collectives, enterprises, organizations and from international organizations etc.

Article 28. Management and Use of Fund

Funds for conservation and protection of wildlife and aquatic is to be used for the activities for wildlife and aquatic purposes such as: surveying, classification of wildlife and aquatic, the protection and preservation of the habitats zone, for generating animals species and disseminating the government's policies, laws, regulations and other activities related to wildlife and aquatic.

Section IV

Use of Wildlife and Aquatic

Chapter 1

Types of Use of wildlife and aquatic

Article 29. Types of use Wildlife and Aquatic

The use of wildlife and aquatic divided into four types as follows:

1. Use for public benefit
2. Use for household family purposes
3. Use for customary purposes
4. Use for business

Article 30. Use for Public Benefit

The use of wildlife and aquatic for public benefit is to take the wildlife and aquatic to utilize, for example: tourism purposes, zoos, sports, circus, and museums etc, but shall follow the laws and regulations to guarantee sustainable use without any adverse impacts to natural environment and the society.

The use of the prohibited wildlife and aquatic category list for public benefit requires permission from the government.

The use of the managed wildlife and aquatic category list for public benefit requires permission from the Ministry of Agriculture and Forestry.

The use general wildlife and aquatic category list for public benefit requires the permission from the province and Capital city division of agriculture and forestry.

Article 31. Use for Household purposes

The use of animals for household purposes is to use wildlife and aquatic for medicinal purposes for healing illness, trophy items, and ornamental features etc.

Households in the village are able to use wildlife and aquatic in the common and general category list only in a particularly season or in the permitted areas by using tools and equipment which not compromise species populations or adverse impact on natural habitats.

The use of wildlife and aquatic in management category list shall follow the regulations from the Ministry of Agriculture and Forestry.

Article 32. Customary Use

The customary use of wildlife and aquatic is to use animals for necessary cultural beliefs such as: Birds releasing, Turtle releasing, Fish releasing etc.

The customary uses of wildlife and aquatic in common or general category list shall be practiced within the village in accordance with the rules and regulations.

Article 33. Use for Business

The government allows to wildlife and aquatic for business purpose such as: zoo, farming, import, export, re-export, transshipment, and tourism in the conservation areas and in accordance with the regulations.

Chapter 2

Business from Wildlife and Aquatic

Article 34. Operation of businesses from Wildlife and Aquatic

Business from wildlife and aquatic is comprised of these activities: Establishment of zoos, farms, clinics or animal care centres, trade, transit, import, export, re-export and transshipment, circus and documentary film production.

Businesses operation as stated above shall function in accordance with the law of the Lao People's Democratic Republic and international conventions that Lao PDR is a signatory.

Article 35. Permission to operate Businesses from Wildlife and Aquatic

Individuals and organizations intend to operate businesses from wildlife and aquatic are required an approval from the agriculture and forestry sector and are required to register such enterprise as prescribed in the enterprise law and the other related laws and are required to practice as following:

1. Use of wildlife and aquatic in the prohibition category list require the permission from the government.
2. Use of wildlife and aquatic in the management category list require the permission from the Ministry of Agriculture and Forestry.
3. Use of wildlife and aquatic from the common or general category list requires the permission from provincial and Capital city agriculture and forestry Divisions.

Article 36. Permission for Captive Wildlife and Aquatic

The permission to hold captive wildlife and aquatic requires the following considerations:

1. The wildlife and aquatic in the first (I) category of prohibition list, the government authorizes and permits individuals or organizations to hold wildlife and aquatic for breeding and for business purposes.
2. The wildlife and aquatic in the (second (II) category of management list the Ministry of agriculture and Forestry's authorizes permits individuals or organizations to hold wildlife or aquatic for captive for breeding and business purposes.
3. The wildlife and aquatic in the third (III) category list of common or general the provincials and Capital city's agriculture and forestry division to authorize and to permit individuals or organizations to hold wildlife or aquatic for captive for breeding and for business purposes. The common or general aquatic is allowed to hold in captivity for business purposes in accordance with the law.

Article 37. Establishment of a Zoo

Individuals or organizations intend to establish a zoo for wildlife and aquatic for business purposes including tourism, education, scientific research purposes, are required to seek authorisation from the agriculture and forestry authorities and are required to follow the enterprise law and other related laws.

Establishment of a zoo is important for creating public awareness of conservation, protection and development in stability manner.

Article 38. Establishment of farms

Individuals or organizations intend to establish wildlife and aquatic farms by taking animals from the management or common and general category list to captive for breeding comedies to supply domestic requirement and for export the agricultural and forestry authorizes.

Establishment farm of prohibition category the government authorizes by the proposal made by the Ministry of Agriculture and Forestry.

Operating businesses on establishment farms shall follow the enterprise law and other related laws.

Article 39. Animal Clinics

Individuals or organizations operating businesses in holding wildlife and aquatic or legally possession shall pay attention to take care and treatment of those animals, especially when animals are receiving treatment for injuries or infectious diseases. Zoo and farm businesses are required to have a veterinarian unit to treat prevent and control of breaking out diseases.

Article 40. Trade in Wildlife and Aquatic

Trade in wildlife and aquatic from husbandry activities shall be practiced as follow:

1. The prohibited category of wildlife and aquatic can be traded from the second generation and next generation, the breeding as father and mother from the first generation not allow to trade, they shall be preserved for breeding or released into the nature.
2. The managed category of wildlife and aquatic can be traded since from the first generation and subsequent following generations. The breeding of father and mothers not allow to trade. They shall be preserved for breeding purposes or released back into the nature.
3. The wildlife and aquatic in the common or general category can be traded as prescribed in the laws and regulations.

Article 41. Transportation of Wildlife and Aquatic

The transportation of wildlife and aquatic in the prohibition and management categories from one place to another within the country is permissible for transportation on the defined roads and shall declare the documents to officials at the checkpoint which is comprising of transportation permission issued by the

agriculture and forestry authorities, this also includes information and documentation such as health certification, origin of such wildlife and aquatic, and a completed registration sheet. In the case of trade and transferring or granted the property the involved parties shall obtain the certification as prescribed in the laws and regulations.

The transportation of wildlife and aquatic prohibition and management category shall require to operate as follows:

1. Transportation between villages shall require the permission from the village administration authority by the proposal made by the village forestry unit.
2. Transportation between districts require the permission from the district and municipality agriculture and forestry office by the proposal made by the village administrative authority.
3. Transportation between provinces require the permission from the provincial or Capital city agriculture and forestry division by the proposal made by the district, municipality agriculture and forestry office.
4. Transportation as stated above shall pay obliged fees in accordance with regulations.

Article 42. Import, Export, Re-export and Transshipment

The Import, export, re-export and transshipment of wildlife and aquatic or parts of them shall follow Article 40 of this law and shall be implemented as follows:

1. Import of wildlife and aquatic are required to obtain export permission from the concerned agency of the original country, origin of animals and free of disease certification, the contract between the importer and exporter, list and number of animal category that will be imported, and certification of import from the agriculture and forestry authorities.

2. Export of wildlife and aquatic are required to obtain breeding certification, of breeding or feed the origin of the animal, free of disease certification, contract between the importer and exporter, the animal category list and number will be exported, the permission of export from the Ministry of Agriculture and Forestry and the permission from the import the concerned agency of the destination country.
3. Re-export of wildlife and aquatic except the documents as stated in No. 1 of this article, are required to obtain a completed registration sheet, certification of breeding or feed, health certification, list and number of animals that will be re-exported from the Ministry of Agriculture and Forestry, as well as the re-imported, permission from the concerned agency of the destination country.
4. The transshipment of wildlife and aquatic shall declare documents such as: export document and import document from the concerned agency of the original country and destination country, native place certification, health certification, lists category and number of transshipment animals. Transshipment of wildlife and aquatic shall be inspected.
5. Import, export, re-export and transshipment of wildlife and aquatic as stated above shall pay obligated fees in accordance with regulations.

Article 43. The circus

The circus show of wildlife and aquatic from the prohibition category are required to have the permission from the government. Wildlife and aquatic listed in the management and common or general categories are required to have permission from the Ministry of Agriculture and Forestry.

The operator of circus show is required to have certification of property or rent, or the security contract between the operator and the government or the Ministry of Agriculture and Forestry. A temporary export permission in compliance

with the international convention on the trade of endangered species (CITES) of the Ministry of Agriculture and Forestry and certification of animals' health.

The rental of wildlife and aquatic life for circus shows abroad, are required to deliver the animals accordance with the contract.

In case of the animals are generated such animals are required to be returned along with their mother, father, first generation and successive generations including the parts of animals if they are dead.

Article 44. The Production of documentary films

The production of documentary films is to support policies of the government on the protection, and development of wildlife and aquatic. This is to promote ecotourism and culture of the nation the information and culture authority authorized to individuals, organizations and enterprises or local operators and foreign operators to produce documentary films on the wildlife and aquatic in the permitted zone by the approval made by the agriculture and forestry authorities.

Chapter 3

Rights and Obligations of the Users of Wildlife and Aquatic

Article 45. Acquisition of Rights to use Wildlife and Aquatic

The right to use the wildlife and aquatic is obtained as follow:

- The government granted;
- Transferred;
- Inherited.

Article 46. Granting Rights to use Wildlife and Aquatic

Granting rights to use the wildlife and aquatic is the decision of the authorized organization concerned in taking the wildlife and aquatic to grant individuals or organizations to use in long term manner in accordance with the contract laws and regulations.

Article 47. Transferring Rights of using Wildlife and Aquatic

Transferring rights of using the wildlife and aquatic is to grant the right to use wildlife and aquatic that are developed by himself or herself to another person by sale, grant or changed.

The transferring process shall be conducted as prescribed in the laws and regulations, and then declared to the concerned authorities, re-registration including pay fees in accordance to regulations.

Article 48. Inheritance the Right to Use of Wildlife and Aquatic

Inheritance right to use wildlife and aquatic is to heritage such rights to the children, or husband or wife, father, mother, niece or nephew or relatives thereafter the holder of the right to use wildlife deceased.

Inheritance rights shall follow the laws on inheritance and the basic customs of inheritance and to declare to the authorities concerned and re-registration including pay fee in accordance with the regulations.

Article 49. Right of the users and operators of business

The users and operators of business from wildlife and aquatic have the right to protect, develop, use, benefit, and to inherit wildlife and aquatic and have the rights to study, research and scientifically experiment.

Government organizations have the right to manage, protect, develop and use.

The right of customary use shall follow the Article 32 of this Law.

Article 50. Obligations of the Users

The users of wildlife and aquatic have the main obligations as follow:

1. To implement and abide by the policies, laws and regulations relating to the wildlife and aquatic.
2. Sustainable use of wildlife and aquatic without causing any harm to the environment as prescribed in the laws, regulations and international convention (CITES).

3. Taking measures to prevent illegal catching or hunting, trading and destruction of the animal's habitats.
4. To conserve and protect wildlife and aquatic and natural environment.
5. To participate in encouraging the capital flow contribution from internal and external to the forestry development fund.
6. To pay for fees, rental, and other obligations related to wildlife and aquatic in accordance with the laws and regulations.
7. To report on information regarding with the development and utilization of wildlife and aquatic and collaborating with the agriculture and forestry authorities as well as with the local authorities.
8. To regularly check animal health and take precautions in the monitoring of an outbreak of disease as advised by the concerned authorities. In such cases, animals infected with a disease shall receive treatment immediately.

Article 51. Obligations of the Business Operator.

The business operators in wildlife and aquatic have the main obligations as following:

1. To operate their business as prescribed in the laws and regulations strictly.
2. To pay for fees and other obligations in accordance with regulations.
3. Dissemination on conservation and protection of wildlife and aquatic.
4. To contribute the fund or labour in participating, protecting and developing wildlife and aquatic and the natural environment.
5. Taking measures for preventing of any harm or destruction of the habitats, to protect against forest fires, to combat illegal hunting, and trading in wildlife and aquatic.
6. To collaborate and provide information and facilitate such information to the authorities concerned.
7. Encouraging the capital within the country and from abroad for the purpose of protection and development of the wildlife and aquatic.

8. To check animal health and taking precautions in monitoring outbreaks of diseases by the relevant authorities. In the cases of infected animals diseases shall be treated immediately.

Section V

Prohibition

Article 52. General prohibition

To prohibit individuals, local organizations and international organizations are in the Lao PDR taking any of the following actions:

1. Taking wildlife and aquatic life in the prohibition category list including carcasses, parts and organs of such animals from its habitats or to have it in the possession.
2. Any torment on wildlife and aquatic.
3. Illegal catching, hunting, trading and possession of the wildlife and/or aquatic life without the required permission.
4. Catching aquatic and hunting wildlife in the conservation zones, and in breeding season, or when pregnant or with small calves.
5. To produce, import, sell or use tools or weapons which lead to increased depletion of wildlife and aquatic including: All hunting guns and rifles, explosive devices, chemicals, poisons, electricity, rays or sound wave, etc.
6. Devastation of wildlife conservation zones, reservoir conservation areas, habitats and feeding zones of wildlife and aquatic directly or indirectly such as: Clearing, resettlements, slash and burn, felling, over prescribed using of pesticide or herbicides, and other activities which violated the laws and regulations.
7. Occupation resettlement shifted, changed or damaged the boundary signs of reservoir conservation areas, animal species conservation zones and habitats.

8. Husbandry wildlife and aquatic for business purposes in city and community which leading to pollute and contaminate the environment.
9. Import, export, re-export, transshipment, or transit of wildlife and aquatic life with infected diseases, or endangering to animal's health, or import animals in a period of restriction or prohibition confined to the permission granted and laws and regulations.
10. To bribe to staff and officers, and to fake documents and or fake stamps.
11. Threatening, pulling back or obstructing the civil servants in carrying out their tasks dealing with wildlife and aquatic.
12. Any other actions that are in violation of laws and regulations on wildlife and aquatic.

Article 53. Prohibitions on Staff and Authorities of Forestry

In addition to the prohibition as described in the Article 52 of this Law, staff and forestry authorities are prohibited from taking any of the following actions:

1. Abusing authority and positions of trust for receiving bribery for self-benefit, or affecting the benefit of the state, collectives and individuals.
2. Reveal official confidential documents of the government, fake documents, or irresponsible behaviour to the assigned duties.
3. To operate businesses in wildlife and aquatic or taking a share in such a business.

Section VI
Management and Inspection of Wildlife and Aquatic
Chapter 1
Management of Wildlife and Aquatic

Article 54. Wildlife and Aquatic Management and Conservation Organisations

The government manages the wildlife and aquatic activities in according to the principles of centralization and unity throughout the country by assigned the Ministry of Agriculture and Forestry to be as the central agency in collaborating and coordinating with other concerned agencies and local authority to study on policies formulation, strategies, regulations, and other measures for protecting and developing wildlife and aquatic life in a sustainable manner.

The Organisation of Wildlife and Aquatic Management is the same thing with the Forest and Forest Resource Conservation which is comprised of:

1. The Ministry of Agriculture and Forestry, the Department of Forestry is authorized as a secretariat.
2. The Division of Agriculture and Forestry of the Provinces and Vientiane Capital city.
3. The Office of Agriculture and Forestry of the Districts and Municipality.
4. Village Forest Units.

Article 55. Rights and Duties of the Ministry of Agriculture and Forestry

The management of wildlife and aquatic the Ministry of Agriculture and Forestry has the following rights and duties:

1. To act as secretariat to the Government in terms of research in elaborating the strategic policies, and formulating policies into projects and programs and laws for managing the activities on wildlife and aquatic throughout of the country;
2. Disseminate laws and regulations on wildlife and aquatic activities to the people as a whole focusing on the creation of awareness and

education to love and care animals, to against combating the propagation of eating wildlife and aquatic meat;

3. Guideline, monitoring and making an assessment on the implementation of wildlife and aquatic activities of relevant organizations throughout the country.
4. Establish a research institute for wildlife and aquatic, to train and enhancing technical skills in wildlife and aquatic;
5. Study and recommend on the investment in wildlife and aquatic activities;
6. Encouraging the management of funds and capital within the Lao PDR and from abroad, for protecting, conserving and developing wildlife and aquatic;
7. Collaborate with other organizations and locals concerned in implementing the tasks dealing with wildlife and aquatic life such as: surveys, data collection about wildlife and aquatic life, natural potential for defining the biodiversity, wildlife and aquatic life' conservation zones;
8. Cooperate with International organisations on wildlife and aquatic conservation activities;
9. Make summarize and report regularly on the outcome of the implementation activities on wildlife and aquatic to the government.

Article 56. Rights and Duties of the Provincial and Capital city Agriculture and Forestry Divisions

The provincial and Capital city Agriculture and Forestry Divisions have the main rights and duties as follows:

1. Elaborating the policies, strategies, decisions, ordinances, laws and regulations on wildlife and aquatic supporting their competent implementation;
2. Disseminating the laws and regulations on wildlife and aquatic to the people to understand and to engage strictly in the implementation;

3. Guideline, monitoring and making an assessment on the implementation of activities on wildlife and aquatic in district and municipality agriculture and forestry offices;
4. Study and recommend on the investment in wildlife and aquatic activities and then submit to the Ministry of agriculture and Forest for approval;
5. Encouraging and managing funds and capital within the Lao PDR and from abroad for protecting, conserving and developing wildlife and aquatic;
6. Collaborate with other concerned agencies in implementing wildlife and aquatic activities such as: surveys on the potential pointing at the arrangement of protection zones, and the arrangement of conservation of wildlife and aquatic life, and also the protection of forestry resources and the natural environment dealing with the wildlife and aquatic in their scope of responsibilities;
7. Making a summarize report regularly on outcome of the implementation activities on wildlife and aquatic life within the province and Capital city to the Ministry of Agriculture and Forestry and to the provincial and Capital city authorities.

Article 57. Rights and Duties of District and Urban Agriculture and Forestry Offices

District and municipality forestry offices have the main rights and duties as following:

1. To implement, plan, support projects, decisions, ordinances, notifications, and guidelines from the Ministry of Agriculture and Forestry and from the respective provincial agriculture and forestry office and Capital city;
2. To disseminate laws and regulations on wildlife and aquatic to the people to understand and to engage strictly in the implementation of such laws;

3. To manage, register and list wildlife and aquatic that are taken for husbandry as well as fishing and hunting tools in accordance with the regulations;
4. Gathering people within the village strictly doing the management, conservation, protection and development of wildlife and aquatic;
5. Guideline and monitoring the implementation activities on the wildlife and aquatic of the village forestry unit;
6. Making a summarize report strictly on outcome of the management, conservation protection, development and utilization of wildlife and aquatic within the district municipality to the province and Capital city and to the district and urban authorities;

As for the rights and duties in management wildlife and aquatic of the village forest unit are described in the specific regulation.

Chapter 2

Inspection of Wildlife and Aquatic

Article 58. The Objective of Inspection of Wildlife and Aquatic

The inspection of wildlife and aquatic is to monitoring of the movement activities in the management, protection, development and utilization of wildlife and aquatic of the organizations, civil servants, authorities and the people, including the businesses operations using wildlife and aquatic in accordance with the provision of the laws and other related laws, and international convention that the Laos's People Democratic Republic is a signatory.

Article 59. The Organization of Wildlife and Aquatic Inspection

The organization of inspection on wildlife and aquatic is consistent with the organization of forest and land inspection as prescribed in Article 111 of the forestry law, which is administered under the department of forest inspection, which also acts as secretariat.

Article 60. The Rights and Duties of the Wildlife and Aquatic Inspection Organ

The wildlife and aquatic inspection organ has the following rights and duties as following:

1. To monitor the implementation of wildlife and aquatic laws and regulations.
2. To inspect the activities on wildlife and aquatic including businesses operations using wildlife and aquatic.
3. To investigate cases on wildlife and aquatic and taking any measures of investigation and prevent measures as prescribed in the criminal procedure law.
4. To propose to the concerned agencies, to issue the suspension of activities on the wildlife and aquatic and disqualify or suspend civil servants and related authorities if any unlawful actions are found.
5. To cooperate and collaborate with other concerned organizations at the central level and local level in implementing its rights and duties.
6. To provide a summary report on the implementation results of inspection to the upper authorities regularly.
7. To conduct other rights and duties as prescribed in the laws and regulations.

Article 61. The Authority of Wildlife and Aquatic

The authority of the wildlife and aquatic is the civil servant of the department of forestry inspection, whose has the role to inspect, manage, conserve, protect, develop and use of wildlife and aquatic, and to investigate wildlife and aquatic' cases as prescribed in the laws and regulations.

The qualification of rights and duties of the authorities in charge of wildlife and aquatic are stipulated in the special regulation.

Article 62. Types of Inspection of Wildlife and Aquatic

There are three types of inspection of wildlife and aquatic:

- Regular system inspection

- Advance notified inspection
 - Emergency inspection
1. Regular systematic inspection is the necessary inspection that is carried out in a certain time frame at least once a year.
 2. Advance notified inspection is the inspection when found necessary by informing the parties concerned who is responsible for protecting and developing or operating activities on the wildlife and aquatic and are given twenty four hours notice in advance.
 3. Emergency inspection is the inspection when found urgent or necessary such inspection will take place without advance notice to the parties responsible for protecting, developing, and operating activities on wildlife and aquatic.

Inspection shall examine any documents and inspect the place of operation.

Article 63. External inspection

The objective of external inspection is to examine the management and inspection organization of wildlife and aquatic in order to strengthening the capacity, transparency and justice.

The external inspections as following:

1. The oversight of the National Assembly as prescribed in the law on oversight function of the National Assembly;
2. Inspection of the State Inspection Organ as prescribed in the law on State Inspection;
3. Inspection of the citizens, organizations and individuals at the grass roots level, offices, technical units, and state enterprises on the activities of civil servants while found or occurrence of the violation of laws and regulations, they have the right to raise the issues to the concerned agency to proceed the inspection on these matters.

Section VII

National Fish Releasing and Conservation of Aquatic Wildlife's Day

Uniform, Sign and Stamp

Article 64. National Fish Releasing and Conservation of Aquatic and Wildlife Day

To conserve and develop aquatic and wildlife in plentifully richness condition, the State determined on 13th July as the National day on Fish releasing and Conservation of Aquatic and Wildlife.

Article 65. Uniform, Sign and Stamp

The management and inspection organ of aquatic and wildlife have their own uniform, sign and stamp which designed and issued by the Ministry of Agriculture and Forestry for using in the official tasks.

Section VIII

Polices on rewarding persons with high achievement and Measures against Violators

Article 66. Polices towards Persons with high achievement

Individuals, organizations or enterprises with outstanding achievement in the implementing this law, and mainly in the protecting, developing, and sustainable use of wildlife and aquatic preventing the encroachment or harm to the habitats and conservation zones of species wildlife and aquatic will receive the relevant incentives such as flattery and rewards accordingly with regulations.

Article 67. Measures against Violators

Individuals, organizations or enterprises that violated this law shall be educated, disciplined, fined or shall be punished in accordance with the law depending on the degree of the offence - minor offences or major offences.

Article 68. Education Measures

Individuals, organizations or enterprises violated the law on wildlife and aquatic and its prohibitions which are not constituted as criminal, damaged the worth under 200.000 Kip, are liable to port their offences and completely returned the illegal assets shall be warned and educated.

Article 69. Penalty Measures

Civil servant and authorities violated the law on wildlife and aquatic and its prohibitions with minor offences which are not constituted as criminal offences, damaged the worth under 200.000 Kip, but not liable to report their offences, escaped from their guilt shall be punished as following:

1. Reproach, warn the guilt and inform the offences by recording such offences in their personal profile;
2. Suspension from promotions, suspension of increasing salary, incentives or rewards;
3. Remove from the position, resignation of the post or demote.
4. Resign without any compromises;

A person who is disciplined shall return unlawful earning property completely to the organization.

Article 70. Fine Measures

Individuals, organizations or enterprises violated the law on wildlife and aquatic and its prohibitions, damaged the worth 200.000 Kip and over, and shall be fined double of the damage committed against wildlife and aquatic.

In the case that the violation is a second times or many times of committed offences shall be fined triple of the caused damage to wildlife and aquatic in the prohibition category; double fines for the wildlife and aquatic in the management category, and once time fine for wildlife and aquatic in the common or general category, unlawful earning properties shall be seized to the State.

Article 71. Penalties Measures

Committed criminal offences on aquatic and wildlife are following:

1. To catch aquatic and to hunt natural wildlife of the prohibition category, which include rare and near extinct animals such as the dolphin, elephant, tiger, rhinoceros, pseudoryx nghe tinhensis, bear, gaur, and kouprey;
2. To use tools or methods of fishing and hunting animals in which cause depletion of aquatic and wildlife;
3. To encroach the habitats and feeding zones of aquatic and wildlife;
4. To steal aquatic a life and wildlife of the prohibited category, carcasses or parts and organs of such animals for trade or to have in possession.
5. To import, export, re-export, tranship and transit aquatic and wildlife unlawfully with regulations;
6. To bribe, falsify or forge documents and stamps.

The offenders will be prosecuted and shall be punished by deprivation of liberty for three months to five years of imprisonment it depends on the characteristic of the criminal offences major or minor offences shall be fined according to the article 70 of this law including damages compensation.

Article 72. Additional Penalties Measures

In addition of the principle penalties stipulated in the article 71 above, the offenders shall be punished for additional penalties such as: suspension, a revoke of the license, or to revoke the rights of using aquatic life and wildlife.

Section IX**Final Provisions****Article 73. Implementation**

The government of Lao People's Democratic Republic is implementing this law.

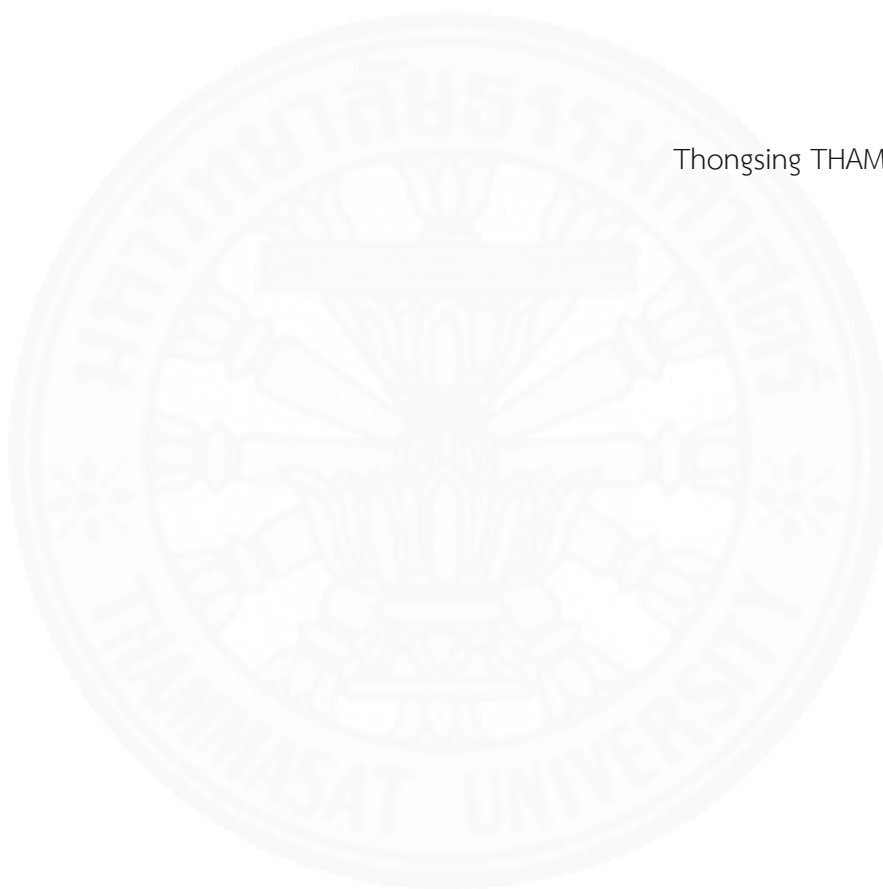
Article 74. Effective

This law shall come into force after 90 days since the date of the President of the Lao Peoples' Democratic Republic issued the promulgation.

The provisions and decision that contradict this law are annulated.

President of the National Assembly

Thongsing THAMMAVONG

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวมะจิต เพชรพูลี
วันเดือนปีเกิด	23 มิถุนายน 2526
วุฒิการศึกษา	ปี ค.ศ. 2004-2009 : นิติศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยกฎหมายภาคใต้ แขวงสุวรรณคีรี เขตแห่ง สปป ลาว
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ฝ่าย วิชาการวิทยาลัยกฎหมายภาคใต้ แขวงสุวรรณคีรี เขต สปป ลาว
ทุนการศึกษา	ทุนร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกระทรวงยุติธรรม แห่ง สปป ลาว

ผลงานทางวิชาการ

มะจิต เพชรพูลี. “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเชื้อโคโรน่าของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวภายใต้อนุสัญญา CITES.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558).